

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/๑๕๑๗

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิ๊ฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๑๐๔๒๐๑๓๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. รายชื่อและจำนวนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙
๒. สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม นูร์ริษยาเซต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๐๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๒.๐๘/๑๗๗๗

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสุระสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตถ่ายภาพเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท
เรียน ผู้บริหารโรงเรียนอามานะศักดิ์ จังหวัดปัตตานี

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิาฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ นักศึกษาจะขออนุญาตถ่ายภาพเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีและผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละประเภท จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซ ตาเล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๗๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ ๒๕๖๔

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสุระสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๗๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ว่าที่ร้อยโท อัสนุลเกาะห์ กาลอ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด
๓. ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิ๊ฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๕๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๗๓๔-๘๗๒๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ๒ ๐๘๕-๗๕๒๗๔๐๐

ที่ มอ ๗๕๑/ ๗๕๓ วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” จำนวน 3 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ๐๘๕-๗๕๒๗๔๐๐

ที่ มอ ๗๕๑/๗๕๔ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อับดุลฮากีม เฮ็งปียา

ด้วยว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิาฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” จำนวน 3 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๒๐๘๗/๒๕๕๙

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลลูกระเบิด
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาหิทย บุษะบิฟา รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.บุษะ คานะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๐

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘ กอ.พ.ศ.๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสุระมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาหิทย บุษะบิฟา รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๕๒๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจ้ดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน ๕ ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยู โตะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/๑๑๗๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสกลนครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสุระสมิธ
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ว่าที่ร้อยโท ชัยกุลเสนาห์ กาลอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๐๐๕๒๐๑๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสกลนคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด อีสุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซฟ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๕๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/๑๙๖๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลคูละมีแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์เจมูอำมหัด เจอะอามะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิาฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๐๐๕๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดการมัสกและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยีสุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซ่ ดาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๖.๐๘/๑๙๖๕๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลคูละมีแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์อับลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิาฟ รหัสนักศึกษา ๕๙๒๐๕๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซฟ ดาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๙-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/๖๑๖๕๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลวสุสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน อาจารย์รุสนี กาลอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาหิทย นูระบิฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๕๒๐๑๓๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซฟ สาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/๑๙๗๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสุระมิ้น
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์มารีนา เบญจเหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาทิตย์ นูระบิฟ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๕๒๐๑๑๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูเซาะ ตาเฮ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๕๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๒.๐๘/๑๙๙๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจ็ดกิโลเมตร ตำบลลุสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์นิสโฮมี ระเด่นอาหมัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีอาหิทย บูระบิาฬ รัสนักศึกษา ๘๙๐๕๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด บิสุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นิสโฮมี ระเด่นอาหมัด)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๒๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ด้านความตรงตามเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

เรื่อง : สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามที่สร้างขึ้นสำหรับใช้ประเมินสภาพการปฏิบัติจริง กับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยการพิจารณาความตรงตามเนื้อหา เพื่อนำเสนอเอาผลการตัดสินใจของผู้ทรงคุณวุฒิไปวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

นิยามเชิงปฏิบัติการ

เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง เครื่องแต่งกายที่กำหนดให้ลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมแต่ละประเภทแต่ง เมื่อต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางลูกเสือ โดยมีข้อกำหนดอยู่ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ โดยให้นักเรียนชายที่เป็นมุสลิม แต่งเครื่องแบบลูกเสือตามประเภทของลูกเสือ กางเกงขายาว ส่วนนักเรียนหญิงที่เป็นมุสลิม แต่งเครื่องแบบเนตรนารีแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรืออาจจะใช้เป็นชุดแขนยาว และใช้ผ้าคลุมศีรษะให้มีสีตามประเภทของลูกเสือ แขนหวมกและผ้าผูกคอ โดยมีเครื่องหมายประจำจังหวัด หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อจังหวัดนั้นแทน

การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ เริ่มตั้งแต่การเปิด - ปิดประชุมกอง การใช้เกมหรือการร้องเพลง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภทที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบระบบฐานหรือวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ในกิจกรรมลูกเสือซึ่งไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในทุก ๆ กิจกรรม

พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง รูปแบบเฉพาะของกิจกรรมทางการลูกเสือ เพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ลูกเสือทุกคนจะต้องกระทำร่วมกัน หรือมีส่วนร่วม และยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยการปฏิบัตินั้นจะต้องไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในทุก ๆ กระบวนการและทุก ๆ ขั้นตอน เพื่อให้มีความสำคัญในการทำกิจกรรมนั้น ๆ อาทิ เช่น พิธีการถวายราชสดุดี กิจกรรมนันทนาการในภาคกลางคืน การชักธงชาติ การลอดซุ้มเข้าค่าย พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม พิธีการสวนสนาม การประชุมนายหมู่ลูกเสือ พิธีรอบเสาธงในการอยู่ค่ายพักแรม (การฝึกอบรม) พิธีการลูกเสือสำรอง การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) และพิธี การเปิด-ปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง ตลอดจนพิธีการเปิด-ปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ เป็นต้น

โครงสร้างของเนื้อหาในแบบสอบถาม

สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี	จำนวนข้อ	น้ำหนัก (ร้อยละ)
1. เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี	20	40
2. การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี	12	23
3. พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี	20	37
รวม	52	100

คำแนะนำในการตอบ

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พิจารณาถึงความสอดคล้องและเหมาะสมของข้อคำถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริง กับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อคำถามในตารางที่กำหนดให้โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับค่านิยมเชิงปฏิบัติการ
- 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับค่านิยมเชิงปฏิบัติการ
- 1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับค่านิยมเชิงปฏิบัติการ

หมายเหตุ คำตอบของท่านในแบบสอบถามนี้มีคุณค่าอย่างยิ่ง ขอความกรุณาท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านประสงค์ทราบข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อว่าที่ร้อยตรี อาทิตย์ นูระบ้ำฟ โทรศัพท์ 085-7527400

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 3 ด้าน ดังนี้
1) ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี 2) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
3) ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1) เพศ

ชาย หญิง

2) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษาอายุ.....ปี

ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร

เป็นผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

ครูผู้สอนอายุ.....ปี

ประสบการณ์ในการเป็นครูผู้สอน

เป็นครูต่ำกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4) ขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด หรือ มีความคาดหวังมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก หรือ มีความคาดหวังมาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง หรือ มีความคาดหวังปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย หรือ มีความคาดหวังน้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือ มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตัวอย่าง ท่านคิดว่านักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีมีสภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังแก่นักเรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมากหรือน้อยเพียงใด

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี	5	✓	3	2	1	5	4	3	✓	1

หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีมีสภาพการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวัง อยู่ในระดับน้อย

1. เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความ	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		ความคิดเห็น	+	0	
เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง เครื่องแต่งกายที่กำหนดให้ลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมแต่ละประเภทต่าง ๆ ทางลูกเสือ โดยมีข้อกำหนดอยู่ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ โดยให้นักเรียนชายที่เป็นมุสลิมแต่งเครื่องแบบลูกเสือตามประเภทของลูกเสือ กางเกงขายาว ส่วนนักเรียนหญิงที่เป็นมุสลิม แต่งเครื่องแบบ	1.นักเรียนชายแต่งเครื่องแบบลูกเสือโดยสวมกางเกงขายาว เครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป	+1	0	-1	
	2.นักเรียนชายสวมหมวกตามเครื่องแบบชุดพิธีการของลูกเสือทั่วไป โดยใช้หมวกแยกตามประเภทของลูกเสือ	+1	0	-1	
	3.นักเรียนชายประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดที่ผ้าผูกคอ หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน	+1	0	-1	
	4.นักเรียนหญิงประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบที่ผ้าคลุมศีรษะตามประเภท เหมือนเนตรนารีทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดที่ผ้าคลุมศีรษะ หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน	+1	0	-1	
	5.เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ใส่หมวกทรงกลม ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ใส่กางเกงขายาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่โรงเรียนกำหนด	+1	0	-1	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความ	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
เนตรนารีแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรืออาจจะใช้เป็นชุดแขกยาว และใช้ผ้าคลุมศีรษะให้มีสีตามประเภทของลูกเสือ แทนหมวกและผ้าผูกคอ โดยมีเครื่องหมายประจำจังหวัด หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อจังหวัดนั้นแทน	6.เครื่องแบบเนตรนารีสำรอง ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเหลืองแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ ใส่กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่โรงเรียนกำหนด	+1	0	-1	
	7.เครื่องแบบลูกเสือสามัญ ใส่หมวกปีกกว้างสีทึบสีฟ้าก็ พับปีกข้างขวาขึ้น ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสีทึบสีฟ้าก็ มีอินทราวุธเดียวกับเสื้อ ลูกเสือใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสีทึบสีฟ้าก็ ขาวจนถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	8.เครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเขียว ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธเดียวกับเสื้อกระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขกยาว	+1	0	-1	
	9.เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ใส่หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสีทึบสีฟ้าก็ แต่อินทราวุธสีเลือดหมูปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ญ.สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสีทึบสีฟ้าก็ ขาวจนถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	10.เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเลือดหมูแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธสีเลือดหมูปลายอินทราวุธมีอักษร น.น. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขกยาว	+1	0	-1	
	11.เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ ใส่หมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสีทึบสีฟ้าก็ แต่อินทราวุธสีเขียว ปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ว. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสีทึบสีฟ้าก็ ขาวจนถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	12.เครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีกรมท่า ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธสีเขียว ปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ว. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขกยาว	+1	0	-1	
	13.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง ชาย เหล่าเสนาหมวกปีกกว้างสีทึบสีฟ้าก็ หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสีทึบสีฟ้าก็ มีอินทราวุธเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาบ กางเกงขาวสีทึบสีฟ้าก็ ถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
14.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง หญิง เหล่าเสนาหมวกปีกกว้างสีทึบสีฟ้าก็ หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่ทับผ้า	+1	0	-1		

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความ	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	คลุมศีรษะสีทากี เสื้อคอพับสีทากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาวไม่มีจีบผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ				
	15.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ ชาย เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีทากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสีทากี มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาบ กางเกงขายาวสีทากีถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	16.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ หญิง เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีทากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีทากี เสื้อคอพับสีทากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	+1	0	-1	
	17.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชาย เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ แต่มีขลิบสีขาบ เสื้อคอพับสีทากี แต่อินทรรณูสีเลือดหมู กางเกงขายาวสีทากีถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	18.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หญิง เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีทากี เสื้อคอพับสีทากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเลือดหมู กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาวกระโปรงสีทากียาวถึงตาตุ่มไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	+1	0	-1	
	19.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ ชาย เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสีเขียว ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ แต่มีขลิบสีขาบ เสื้อคอพับสีทากี แต่อินทรรณูสีเขียว กางเกงขายาวสีทากีถึงตาตุ่ม	+1	0	-1	
	20.เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ หญิง เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสี ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีทากี เสื้อคอพับสีทากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเขียว กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอ	+1	0	-1	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความถาม	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
	รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สี่ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีชลีสี่ขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ				

2. การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความถาม	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ เริ่มตั้งแต่การเปิด - ปิดประชุมกอง การใช้เกมหรือการร้องเพลง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภทที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบระบบฐานหรือวิธีการต่างๆ ตลอดจนการเล่าเรื่องสั้น ที่เป็น ประโยชน์ ในกิจกรรมลูกเสือซึ่งไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในทุกๆกิจกรรม	1.เปิดประชุมกองทุกครั้งก่อนเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือบูรณาการอิสลามในช่วงพิธีเปิด (ชักธงขึ้นดอคา สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	+1	0	-1	
	2.มีการชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ	+1	0	-1	
	3.มีการขอคูหาต่อพระผู้เป็นเจ้า โดยการถอดหมวก เทรียมตัวยกมือขอคูหา โดยใช้ข้อมือทั้งสองที่ยกขอคูหาหนีบหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	+1	0	-1	
	4.มีการสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله وبحمده (อ่านว่า สุบหานัลลอฮฺ อัลหัมดุลิลลาฮฺ อัลลอฮุอักบาร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดี และเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮฺตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	+1	0	-1	
	5.มีการตรวจสอบสุขภาพ และรายงานผลการตรวจก่อนการดำเนินกิจกรรม	+1	0	-1	
	6.มีการเล่นเกมที่แยกหญิงชายหรือการขับร้อง อนุชาตที่เป็นประโยชน์และมีสาระที่ไม่ขัดต่อหลักการอิสลามก่อนเริ่มเรียนตามหลักสูตร	+1	0	-1	
	7.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดที่มีเนื้อหาบูรณาการกับอิสลามโดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบระบบฐานหรือวิธีการต่าง ๆ	+1	0	-1	
	8.มีการสรุปเนื้อหากิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	0	-1	
	9.มีการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ซึ่งปฏิบัติหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจบสิ้นลง จากบทเรียนอัลกุรอาน บทเรียนจากอัลหะดีษที่ท่านเราะฮ์ลุล ﷺ ใช้สอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ ﷺ ตลอดจนบทเรียนต่างๆ ในประวัติศาสตร์อิสลาม	+1	0	-1	
	10.มีการนัดหมายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในครั้งต่อไป	+1	0	-1	
	11.มีการตรวจเครื่องแบบเพื่อความเรียบร้อยก่อนกลับบ้าน พร้อมกับรายงานผลการตรวจ	+1	0	-1	
	12.มีการชักธงชาติลง ปิดกอง	+1	0	-1	

3. พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความ	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี หมายถึง รูปแบบเฉพาะของกิจกรรมทางการลูกเสือ เพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ลูกเสือทุกคนจะต้องกระทำร่วมกัน หรือมีส่วนร่วม และยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยการปฏิบัตินั้นจะต้องไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในทุกๆกระบวนการ และทุกๆขั้นตอน เพื่อให้มีความสำคัญในการทำกิจกรรมนั้น ๆ อาทิ เช่น พิธีการถวายราชสดุดี กิจกรรมนันทนาการในภาคกลางคืน การชักธงชาติ การลอดซุ้มเข้าค่าย พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม พิธีการสวนสนาม การประชุมนายหมู่ลูกเสือ พิธีมอบเสาธงในการอยู่ค่ายพักแรม (การฝึกอบรม) พิธีการลูกเสือสำรอง การทำความเคารพ เป็น นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) และพิธีการเปิด-ปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง ตลอดจน พิธีการเปิด-ปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ เป็นต้น	1.พิธีการถวายราชสดุดี รัชกาลที่ 6 ลูกเสือมุสลิมยืนอยู่ในบริเวณงานพิธีด้านหลัง ยืนหรือนั่งลงในท่าที่เหมาะสม สบหนึ่ง ระลึกถึงพระคุณของรัชกาลที่ 6 ลูกเสือมุสลิมอาจร้องเพลงถวายราชสดุดีด้วยก็ได้ หรือ เพียงสบหนึ่ง	+1	0	-1	
	2.การวางพวงมาลา ถวายความเคารพรูปปั้นหรือภาพบุคคลสำคัญ ในกรณีเป็นรูปปั้น เมื่อประธานนำพวงมาลาไปตั้งหน้ารูปปั้น ลูกเสือทุกคนยืนตรงอยู่ในแถว เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือมุสลิมไม่ต้องทำวันทยหัตถ์ หากเป็นพระฉายาลักษณ์หรือภาพ เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคน รวมทั้งลูกเสือมุสลิมกระทำวันทยหัตถ์	+1	0	-1	
	3.การจตุรพิธวยุทธศาสตร์ ลูกเสือมุสลิมนั่งอยู่ในที่ประชุมด้านหลัง เมื่อประธานเข้ามาในที่ประชุม ลูกเสือทุกคนยืนขึ้น เมื่อประธานจตุรพิธวยุทธศาสตร์และกราบ ลูกเสือมุสลิมนั่งลงหรือยืนสบหนึ่งส้ารวม	+1	0	-1	
	4.การสวดมนต์ ลูกเสือศาสนาอื่นยืนสบหนึ่ง เมื่อลูกเสือพุทธสวดมนต์เสร็จแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือนายหมู่ลูกเสือศาสนาอื่นมานำกล่าวตามพิธีการของแต่ละศาสนา ขณะที่ลูกเสือศาสนาหนึ่งกำลังกล่าวตามพิธีการทางศาสนาของตน ให้ลูกเสือศาสนาอื่นสบหนึ่ง ให้เกียรติและเคารพให้คุณค่าของทุกศาสนาที่สอนให้คนเป็นคนดีและเกิดสันติสุขในการอยู่ร่วมกัน	+1	0	-1	
	5.การประชุมรอบกองไฟ (Camp fire) สำหรับมุสลิมให้ใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการหรือการแสดงกิจกรรมในภาคกลางคืนแทน โดยที่ไม่มีกองไฟและพิธีการใดๆที่เกี่ยวข้องกับพิธีชุมนุมรอบกองไฟ เช่น การแห่ขบวนมาลัย	+1	0	-1	
	6.การชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ กิจกรรมที่ลูกเสือต้องปฏิบัติก่อนที่จะเริ่มพิธีการต่าง ๆ ในทุกเช้าหรือเมื่อเริ่มกิจกรรมระหว่างอยู่ค่ายพักแรม	+1	0	-1	
	7.การขออุจาดต่อพระผู้เป็นเจ้า ทุกคนอยู่ในท่าตรง ถอดหมวก เตรียมตัวยกมือขออุจาด โดยใช้ข้างมือทั้งสองที่ยกขออุจาดหนีบหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	+1	0	-1	
	8.การสบหนึ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله الحمد لله أكبر الله (อ่านว่า สิบทานิ้ลลอฮ์ อัลฮัมดุลิลละฮ์ อัลลอฮ์อักบร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดี และเรียนรู้อะกิบะ เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮ์ตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	+1	0	-1	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความคำถาม	ระดับ ความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	9.การลดซุ่มเข้าค่าย ภายในซุ่มเขียนป้ายคำขวัญติดไว้เป็นระยะ ๆ ประมาณ 4 คำขวัญ เช่น “จงเตรียมพร้อม” “ระเบียบวินัย” “ตรงต่อเวลา” “อดทน” “สามัคคี” “ไม่ปัน” หรืออาจจะมีความหมาย หรือข้อคิดจากอายุสอ์ลกุรอาน หรืออัลหะดีษที่พูดถึง ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความอดทน และความสามัคคีในการทำงานเป็นระบบญมาอะฮ์	+1	0	-1	
	10.พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม กิจกรรมที่แสดงถึงการเริ่มต้นของการฝึกอบรม หรือสิ้นสุดการฝึกอบรม รวมทั้งกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของการฝึกอบรมนั้น ๆ	+1	0	-1	
	11.พิธีสวนสนาม การฝึกระเบียบแถวอย่างหนึ่งโดยการเดินในแถวของลูกเสือที่มีระเบียบเป็นหมู่ กอง เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความเข้มแข็ง สง่างาม ความพร้อมเพรียง การเป็นผู้นำ การฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง	+1	0	-1	
	12.การประชุมนายหมู่ลูกเสือ ในห้องประชุมมีธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์	+1	0	-1	
	13.การเข้าห้องประชุม เลขานุการเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุมจนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้าย ผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่ง จะต้องแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ โดยทำวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน	+1	0	-1	
	14.การเปิดประชุม โดยที่ประธานลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ พร้อมกับกล่าวเปิดการประชุมเมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัสสมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือและกล่าวคำพูดตามที่กำหนด เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป โดยประธานในที่ประชุมเริ่มการประชุมด้วยการให้ทุกคนอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์อย่างพร้อมเพรียงกัน	+1	0	-1	
	15.การปิดประชุม ก่อนที่ประธานจะลุกขึ้นยืนให้ประธานบอกกับผู้เข้าประชุมทุกคนให้ร่วมกันอ่านสุเราะฮ์อัลอัสร์ และดุอาปิดการประชุม หลังจากนั้นให้ประธานลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ	+1	0	-1	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความคำถาม	ระดับ ความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	แล้วกล่าวว่าปิดการประชุม เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำ วันทยหัตถ์ตอบ)				
	16.พิธีการลูกเสือสำรอง (แกรนด์ฮาวล์) ผู้กำกับลูกเสือจัด แถวรูปวงกลมให้เรียบร้อย แล้วกางแขนทั้งสองข้างขึ้นเสมอ หัวไหล่เป็นมุมฉากกับลำตัว และขนานกับพื้น ฝ่ามือแบ หงายขึ้น พลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ ให้ตั้งฉากกับแขน ลูกเสือสำรองทุกคนเมื่อเห็นสัญญาณมือของผู้กำกับลูกเสือ ให้รีบย่อตัวนั่งลงทันทีบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองข้าง เหยียดตรงที่มลงพื้นดิน ขาทั้งสองข้างแบะออก ให้แขนทั้ง สองข้างอยู่ตรงกลางระหว่างขามือทั้งสองข้างที่มลงพื้นดิน ต้องขนานกัน นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือ เหยียดชิดติดกัน และแตะพื้นดินนิ้วอื่น ๆ พับงอไว้ในอุ้งมือ (ใช้นิ้วหัวแม่มือ กอดนิ้วกลางและนิ้วก้อยไว้) ผู้กำกับลูกเสือมองดูลูกเสือทุกคน อยู่ในความเรียบร้อยและพร้อมเพรียงแล้ว จึงพลิกฝ่ามือทั้ง สองหงายขึ้น ปลายมือเหยียดตรง นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ลูกเสือทุกคนเมื่อเห็นสัญญาณมือนี้ ต่างเปล่งเสียงร้องโดย พร้อมเพรียงกันว่า “ยา-อัลลอฮฺ,เร-า-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอสิ้นคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดลุกขึ้นยืนโดย พร้อมเพรียงกัน เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสอง แนบศีรษะทั้งสองข้าง แต่ให้อยู่เหนือใบหู นิ้วชี้และนิ้วกลาง ชิดติดกัน	+1	0	-1	
	17.พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง (Pack Meeting) มีการทำแกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น ดุอา สงบนิ่ง ตรวจ แยก	+1	0	-1	
	18.พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง นัดหมาย ตรวจ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก	+1	0	-1	
	19.พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่น ใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียก แถว ลูกเสือเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับลูกเสือนัด หมายกับลูกเสือหมู่บริการในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการชักธง ชาติร้องเพลงชาติ ดุอา ชักธงชาติ ลูกเสือหมู่บริการนำร้อง เพลงชาติ ทุกคนร่วมร้องเพลงชาติพร้อมกัน ลูกเสือหมู่ บริการนำดุอา ทุกคนร่วมดุอาพร้อมกันผู้กำกับลูกเสือสั่งสงบ นิ่งเป็นเวลาประมาณ 1 นาที ทุกคนยืนสงบนิ่ง ร้องผู้กำกับ กองหรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและความพร้อมของลูกเสือแต่ละหมู่ แล้วรายงานผู้ กำกับกองลูกเสือผู้กำกับลูกเสือสั่งแยกย้ายเพื่อไปเข้าสู่ กิจกรรมต่อไป	+1	0	-1	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความถาม	ระดับ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
	20.พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียกแถว ลูกเสือเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับลูกเสือนัดหมาย การเตรียมอุปกรณ์การเรียนในครั้งต่อไป รองผู้กำกับกอง หรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมายตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแบบลูกเสือ และรายงานต่อผู้กำกับกอง ลูกเสือ ชักธงชาติลง โดยลูกเสือหมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติลง ผู้กำกับลูกเสือสั่งเลิก	+1	0	-1	

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง
ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาโท
สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อาจารย์ ดร.อับดุลฮาكيم เฮ็งปียา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ว่าที่ร้อยโท ฮัสnulเลาะห์ กาลอ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยี่อริง
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ (ลูกเสือและเนตรนารี) วุฒิทางลูกเสือ S.W.B.
ตำแหน่งทางลูกเสือ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนบ้านยี่อริง
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านยี่อริง หมู่ที่ 4 บ้านยี่อริง ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง
จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผลการตรวจหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Objective Congruence Index : IOC)

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
1) เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี							
1	นักเรียนชายแต่งเครื่องแบบลูกเสือโดยสวมกางเกงขายาวเครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	นักเรียนชายสวมหมวกตามเครื่องแบบชุดพิธีการของลูกเสือทั่วไป โดยใช้หมวกแยกตามประเภทของลูกเสือ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	นักเรียนชายประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดที่ผ้าผูกคอ หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	นักเรียนหญิงประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบที่ผ้าคลุมศีรษะตามประเภท เหมือนเนตรนารีทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดที่ผ้าคลุมศีรษะ หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
5	เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ใส่หมวกทรงกลม ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ใส่กางเกงขายาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่โรงเรียนกำหนด	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
6	เครื่องแบบเนตรนารีสำรอง ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเหลืองแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ ใส่กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่โรงเรียนกำหนด	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
7	เครื่องแบบลูกเสือสามัญ ใส่หมวกปีกกว้างสี kaki พับปีกข้างขวาขึ้น ใส่เสื้อคอพับ แขนสั้นสี kaki มีอินทรีรูปเดียวกับเสื้อ ลูกเสือใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
8	เครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเขียว ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรีรูปเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
9	เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ใส่หมวกทรงอ่อน สีเลือดหมู ใส่เสื้อคอพับ แขนสั้นสี kaki แต่อินทรีรูปเลือดหมูปลายอินทรีรูปมีอักษร ล.ญ. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
10	เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเลือดหมูแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรีรูปเลือดหมูปลายอินทรีรูปมีอักษร น.น. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
11	เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ ใส่หมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่เสื้อคอพับ แขนสั้นสี kaki แต่อินทรีรูปสีเขียว ปลายอินทรีรูปมีอักษร ล.ว. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ใส่กางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
12	เครื่องแบบเนตรนาวิวิสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีกรมท่า ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมี กระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทธรณีสีเขียวปลายอินทธรณีสีอักษร ล.ว. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขกยาว	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
13	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง ชาย เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสีกากี มีอินทธรณีสีเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสี ขาบ กางเกงขายาวสีกากีถึงตาตุ่ม	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
14	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง หญิง เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมี กระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทธรณีสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุด แขกยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วย เครื่องแบบลูกเสือ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
15	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ ชาย เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสีกากี มีอินทธรณีสีเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสี ขาบ กางเกงขายาวสีกากีถึงตาตุ่ม	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
16	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ หญิง เหล่าเสนา หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมี กระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทธรณีสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุด แขกยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วย เครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสี ขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
17	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชาย เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสี เลือดหมู ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ ลูกเสือ แต่มีขลิบสี ขาบ เสื้อคอพับสีกากี แต่อินทธรณีสีเลือดหมู กางเกงขายาวสี กากีถึงตาตุ่ม	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
18	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หญิงเหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสี เลือดหมู ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทธรณีสีเลือดหมู กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขกยาวกระโปรงสีกากี ยาวถึงตาตุ่มไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วย เครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสี ขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
19	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ ชาย เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสีเขียว ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ แต่มี ขลิบสี ขาบ เสื้อคอพับสีกากี แต่อินทธรณีสีเขียว กางเกงขายาวสีกากีถึงตาตุ่ม	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
20	เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ หญิง เหล่าเสนา หมวกทรงอ่อนสี ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มี อินทธรณีสีเขียว กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขกยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูป สามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสี ขาบ โดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
2) การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี							
1	เปิดประชุมกองทุกครั้งก่อนเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือบูรณาการอิสลามในช่วงพิธีเปิด (ซักธงขึ้น ดุอา สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	มีการชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	มีการขอดุอาต่อพระผู้เป็นเจ้า โดยการถอดหมวก เตรียมด้วยมือขอดุอา โดยใช้ข้างมือทั้งสองที่ยกขอดุอาหนีหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	มีการสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله أكبر الحمد لله (อ่านว่า <i>สุบหานัลลอฮฺ อัลหัมดุลิลละฮฺ อัลลอฮฺอักบร</i>) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮฺตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
5	มีการตรวจสอบสุขภาพ และรายงานผลการตรวจก่อนการดำเนินกิจกรรม	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
6	มีการเล่นเกมที่แยกหญิงชายหรือการขับร้อง อนุชาดที่เป็นประโยชน์และมีสาระที่ไม่ขัดต่อหลักการอิสลามก่อนเริ่มเรียนตามหลักสูตร	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
7	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดที่มีเนื้อหาบูรณาการกับอิสลามโดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบระบบฐานหรือวิธีการต่าง ๆ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
8	มีการสรุปเนื้อหากิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
9	มีการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ซึ่งปฏิบัติหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจบสิ้นลง จากบทเรียนอัลกุรอาน บทเรียนจากอัลหะดีษที่ท่านเราะฮ์ลุส ใช้สอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ ครอบคลุมบทเรียนต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์อิสลาม	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
10	มีการนัดหมายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในครั้งต่อไป	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
11	มีการตรวจเครื่องแบบเพื่อความเรียบร้อยก่อนกลับบ้าน พร้อมกับรายงานผลการตรวจ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
12	มีการชักธงชาติลง ปิดกอง	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3) พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี							
1	พิธีการถวายราชสดุดี รัชกาลที่ 6 ลูกเสือมุสลิมยืนอยู่ในบริเวณงานพิธีด้านหลังยืนหรือนั่งลงในท่าที่เหมาะสม สงบนิ่ง ระลึกถึงพระคุณของรัชกาลที่ 6 ลูกเสือมุสลิมอาจร้องเพลงถวายราชสดุดีด้วยก็ได้ หรือ เพียงสงบนิ่ง	1	1	-1	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
2	การวางพวงมาลา ถวายความเคารพรูปปั้นหรือภาพบุคคลสำคัญ ในกรณีเป็นรูปปั้น เมื่อประธานนำพวงมาลาไปตั้งหน้ารูปปั้น ลูกเสือทุกคนยืนตรงอยู่ในแถว เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือมุสลิมไม่ต้องทำวันทยหัตถ์ หากเป็นพระฉายาลักษณ์หรือภาพ เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคน รวมทั้งลูกเสือมุสลิมกระทำวันทยหัตถ์	1	1	-1	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
3	การจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ลูกเสือมุสลิมนั่งอยู่ในที่ประชุมด้านหลัง เมื่อประธานเข้ามาในที่ประชุม ลูกเสือทุกคนยืนขึ้น เมื่อประธานจุดธูปเทียนและกราบ ลูกเสือมุสลิมนั่งลงหรือยืนสงบนิ่งสำรวม	0	1	0	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4	การสวดมนต์ ลูกเสือศาสนาอื่นยืนสงบนิ่ง เมื่อลูกเสือพุทธสวดมนต์เสร็จแล้ว	0	1	0	1	0.3	ปรับตาม

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
	ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือนายหมู่ลูกเสือศาสนาอื่นมานำกล่าวตามพิธีการของแต่ละศาสนา ขณะที่ลูกเสือศาสนาหนึ่งกำลังกล่าวตามพิธีการทางศาสนาของตน ให้ลูกเสือศาสนาอื่นสงบนิ่ง ให้เกียรติและเคารพให้คุณค่าของทุกศาสนาที่สอนให้คนเป็นคนดีและเกิดสันติสุขในการอยู่ร่วมกัน						คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5	การชุมนุมรอบกองไฟ (Camp fire) สำหรับมุสลิมให้ใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการหรือการแสดงกิจกรรมในภาคกลางคืนแทน โดยที่ไม่มีกองไฟและพิธีการใดๆที่เกี่ยวข้องกับพิธีชุมนุมรอบกองไฟ เช่น การแห่ขบวนมาลัย	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
6	การชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ กิจกรรมที่ลูกเสือต้องปฏิบัติก่อนที่จะเริ่มพิธีการต่าง ๆ ในทุกเช้าหรือเมื่อเริ่มกิจกรรมระหว่างอยู่ค่ายพักแรม	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
7	การขอคู่มือต่อพระผู้เป็นเจ้า ทุกคนอยู่ในท่าตรง ถอดหมวก เตรียมตัวยกมือขอคู่มือ โดยใช้ข้างมือทั้งสองที่ยกขอคู่มือหนีบหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
8	การสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله الحمد لله (อ่านว่า สุบหานัลลอฮฺ อัลหัมดุลิลละฮฺ อัลลอฮุอักบาร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮ์ตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
9	การลดเข็มเข้าค่าย ภายในเข็มเขียนป้ายคำขวัญติดไว้เป็นระยะ ๆ ประมาณ 4 คำขวัญ เช่น “จงเตรียมพร้อม” “ระเบียบวินัย” “ตรงต่อเวลา” “อดทน” “สามัคคี” “ไม่บ่น” หรืออาจจะเป็นความหมาย หรือข้อคิดจาก आयะฮ์ อัลกุรอาน หรืออัลหะดีษที่พูดถึง ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความอดทน และความสามัคคีในการทำงานเป็นระบบญามาอะฮ์	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
10	พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม กิจกรรมที่แสดงถึงการเริ่มต้นของการฝึกอบรมหรือสิ้นสุดการฝึกอบรม รวมทั้งกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของการฝึกอบรมนั้น ๆ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
11	พิธีสวนสนาม การฝึกระเบียบแถวอย่างหนึ่งโดยการเดินในแถวของลูกเสือที่มีระเบียบเป็นหมู่ กอง เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความเข้มแข็ง สง่างาม ความพร้อมเพรียง การเป็นผู้นำ การฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
12	การประชุมนายหมู่ลูกเสือ ในห้องประชุมมีธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
13	การเข้าห้องประชุม เลขาธิการเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่างๆ เข้าห้องประชุมจนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้าย ผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั้น จะต้องแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ โดยทำวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
14	การเปิดประชุม โดยที่ประธานลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ พร้อมกับกล่าวเปิดการประชุมเมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือและกล่าวคำพูดตามที่กำหนด เสร็จแล้วประธานนั่งลง	0	1	0	1	0.3	ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
	สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป โดยประธานในที่ประชุมเริ่มการประชุมด้วยการให้ทุกคนอ่านสุเราะฮัลฟาติฮะฮ์อย่างพร้อมเพียงกัน						
15	การปิดประชุม ก่อนที่ประธานจะลุกขึ้นยืนให้ประธาน บอกกับผู้เข้าประชุมทุกคนให้ร่วมกันอ่านสุเราะฮัลฟาติฮะฮ์ และดูอาปิดการประชุม หลังจากนั้นให้ประธานลุกขึ้นยืน หันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่าปิดการประชุม เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ)	0	1	0	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
16	พิธีการลูกเสือสำรอง (แกรนด์ฮาวล์) ผู้กำกับลูกเสือจัดแถวรูปวงกลมให้เรียบร้อย แล้วกางแขนทั้งสองข้างขึ้นเสมอหัวไหล่เป็นมุมฉากกับลำตัว และขนานกับพื้นฝ่ามือแบหงายขึ้น พลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ ให้ตั้งฉากกับแขน ลูกเสือสำรองทุกคนเมื่อเห็นสัญญาณมือของผู้กำกับลูกเสือ ให้รับย่องตัวนั่งลงทันทีบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองข้างเหยียดตรงที่มลงพื้นดิน ขาทั้งสองข้างแบออก ให้แขนทั้งสองข้างอยู่ตรงกลางระหว่างขามือทั้งสองข้างที่มลงพื้นดินต้องขนานกัน นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือ เหยียดชิดติดกันและแตะพื้นดินนิ้วอื่น ๆ พังงอไว้ในอุ้งมือ (ใช้นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วกลางและนิ้วก้อยไว้) ผู้กำกับลูกเสือมองดูลูกเสือทุกคนอยู่ในความเรียบร้อยและพร้อมเพรียงแล้ว จึงพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้นปลายมือเหยียดตรง นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ลูกเสือทุกคนเมื่อเห็นสัญญาณมือนี้ต่างเปล่งเสียงร้องโดยพร้อมเพรียงกันว่า “ยา-อัลลอฮฺ,เร-อะ-ทัว-ตี-ที-สุด” พอสิ้นคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดลุกขึ้นยืนโดยพร้อมเพรียงกัน เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองแนบศีรษะทั้งสองข้าง แต่ให้อยู่เหนือใบหู นิ้วชี้และนิ้วกลางชิดติดกัน	0	1	0	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
17	พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง (Pack Meeting) มีการทำแกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น ดูอา สงบนิ่ง ตรวจ แยก	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
18	พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง มีการนัดหมาย ตรวจ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
19	พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียกแถว ลูกเสือเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายกับลูกเสือหมู่บริการในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการชักธงชาติร้องเพลงชาติ ดูอา ชักธงชาติ ลูกเสือหมู่บริการนำร้องเพลงชาติ ทุกคนร่วมร้องเพลงชาติพร้อมกัน ลูกเสือหมู่บริการนำดูอา ทุกคนร่วมดูอาพร้อมกันผู้กำกับลูกเสือสั่งสงบนิ่งเป็นเวลาประมาณ 1 นาที ทุกคนยืนสงบนิ่ง ร้องผู้กำกับกองหรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความพร้อมของลูกเสือแต่ละหมู่ แล้วรายงานผู้กำกับกองลูกเสือผู้กำกับลูกเสือสั่งแยกย้ายเพื่อไปเข้าสู่กิจกรรมต่อไป	0	1	0	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
20	พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียกแถว ลูกเสือเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
	ลูกเสื่อนัดหมายการเตรียมอุปกรณ์การเรียนในครั้งต่อไป รองผู้กำกับกองหรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมายตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแบบลูกเสือ และรายงานต่อผู้กำกับกองลูกเสือ ชักธงชาติลง โดยลูกเสือหมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติลง ผู้กำกับลูกเสือสั่งเลิก						

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสอบถามเลขที่

(สำหรับเก็บข้อมูลภาคสนาม)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 3 ด้าน ดังนี้
 1) ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี 2) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
 3) ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1) เพศ

ชาย หญิง

2) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษาอายุ.....ปี

ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร

เป็นผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

ครูผู้สอนอายุ.....ปี

ประสบการณ์ในการเป็นครูผู้สอน

เป็นครูต่ำกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4) ขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด หรือ มีความคาดหวังมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก หรือ มีความคาดหวังมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง หรือ มีความคาดหวังปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย หรือ มีความคาดหวังน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือ มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตัวอย่าง ท่านคิดว่านักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีมีสภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังแก่นักเรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมากหรือน้อยเพียงใด

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี	5	✓	3	2	1	5	4	3	✓	1

หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี มีสภาพการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวัง อยู่ในระดับน้อย

1. เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนชายแต่งเครื่องแบบลูกเสือโดยการสวมกางเกงขาว เครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. นักเรียนชายสวมหมวกตามเครื่องแบบชุดพิธีการของลูกเสือทั่วไป โดยใช้หมวกแยกตามประเภทของลูกเสือ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. นักเรียนชายประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดที่ผ้าผูกคอ หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. นักเรียนหญิงประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบที่ผ้าคลุมศีรษะตามประเภท เหมือนเนตรนารีทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดติดที่ผ้า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คลุมศีรษะตรงสามเหลี่ยมด้านหลัง หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนา ให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทน										
5.ลูกเสือสำรอง ใส่หมวกทรงกลม ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สวมกางเกงขายาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนกำหนด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.เนตรนารีสำรอง ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเหลืองแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ ใส่กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนกำหนด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.ลูกเสือสามัญ ใส่หมวกปีกกว้างสี kaki พับปีกข้างขวาขึ้น ใส่เสื้อคอพับ แขนสั้นสี kaki มีอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ สวมกางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.เนตรนารีสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเขียวแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ใส่หมวกทรงอ่อน สีเลือดหมู ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสี kaki มีอินทราวุธสีเลือดหมูปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ญ. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ สวมกางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีเลือดหมูแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธสีเลือดหมูปลายอินทราวุธมีอักษร น.น. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.ลูกเสือวิสามัญ ใส่หมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสี kaki มีอินทราวุธสีเขียว ปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ว. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ สวมกางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.เนตรนารีวิสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีกรมท่าแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุธสีเขียวปลายอินทราวุธมีอักษร ล.ว. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองชาย หมวกปีกกว้างสี kaki หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสี kaki มีอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาบ กางเกงขายาวสี kaki ถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองหญิง หมวกปีกกว้างสี kaki หรือหมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่ผ้าคลุมศีรษะสี kaki เสื้อคอพับสี kaki แขนยาวมีกระดุม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุด แขนยาวไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่า ด้วยเครื่องแบบลูกเสือโดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ										
15.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญชาย หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรง อ่อนสีเขียว เสื้อคอพับสีกากี มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ผ้าผูกคอรูป สามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมี ขลิบสีขาว กางเกงขายาวสีกากีถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญหญิง หมวกปีกกว้างสีกากี หรือหมวกทรง อ่อนสีเขียว ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมี กระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตาม กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมีขลิบสีขาวโดยสวมทับผ้า คลุมศีรษะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชาย หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ ลูกเสือ มีขลิบสีขาว เสื้อคอพับสีกากี แต่อินทรรณูสีเลือดหมู กางเกงขา ยาวสีกากีถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หญิง หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู ใส่ทับผ้าคลุมศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสีเลือดหมู กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาวกระโปรง สีกากียาวถึงตาตุ่มไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตาม กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ มีขลิบสีขาวโดยสวมทับผ้าคลุม ศีรษะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญชาย หมวกทรงอ่อนสีเขียว ผ้าผูกคอรูป สามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ มีขลิบสี ขาว เสื้อคอพับสีกากี มีอินทรรณูสีเขียว กางเกงขายาวสีกากีถึงตาตุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญหญิง หมวกทรงอ่อนสี ใส่ทับผ้าคลุม ศีรษะสีกากี เสื้อคอพับสีกากี แขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทรรณูสี เขียว กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่มหรือชุดแขนยาว ไม่มีจีบ ผ้าผูกคอรูป สามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และมี ขลิบสีขาวโดยสวมทับผ้าคลุมศีรษะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

2. การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.เปิดประชุมกองทุกครั้งก่อนเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีบูรณาการอิสลามในช่วงพิธีเปิด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.มีการชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.มีการกล่าวคำขออูดอาต่อพระผู้เป็นเจ้า โดยการถอดหมวก เตรียมตัวยกมือขออูดอา โดยใช้ข้างมือทั้งสองที่ยกขออูดอาหนีบหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.มีการสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله الحمد لله (อ่านว่า <i>สุบหานัลลอฮฺ อัลหัมดุลิลละฮฺ อัลลอฮฺ อักบรฺ</i>) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮฺตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.มีการตรวจสอบสุขภาพ และรายงานผลการตรวจก่อนการดำเนินกิจกรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.มีการเล่นเกมที่แยกหญิงชายหรือการขับร้อง อนุาซีดที่เป็นประโยชน์ และมีสาระที่ไม่ขัดต่อหลักการอิสลามก่อนเริ่มเรียนตามหลักสูตร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ที่กำหนดซึ่งมีเนื้อหาบูรณาการกับอิสลามโดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือวิธีการต่าง ๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.มีการสรุปเนื้อหากิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.มีการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ซึ่งปฏิบัติหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจบสิ้นลง จากบทเรียนอัลกุรอาน บทเรียนจากอัลหะดีษที่ ท่านเราะสูล ﷺ ใช้สอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ ﷺ ตลอดจนบทเรียนต่างๆ ในประวัติศาสตร์อิสลาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.มีการนัดหมายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในครั้งต่อไป	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.มีการตรวจเครื่องแบบเพื่อความเรียบร้อยก่อนกลับบ้าน พร้อมกับรายงานผลการตรวจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.มีการชักธงชาติลง ปิดกอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

3. พิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.พิธีการถวายราชสดุดี รัชกาลที่ 6 เมื่อเข้าร่วมงานที่หน่วยงานภาครัฐจัด ลูกเสือมุสลิมยืนอยู่ในบริเวณงานพิธีด้านหลัง ยืนหรือนั่งลงในท่าที่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เหมาะสมและสงบนิ่ง										
2.การวางพวงมาลา ถวายความเคารพรูปปั้นหรือภาพบุคคลสำคัญ เมื่อเข้าร่วมงานที่หน่วยงานภาครัฐจัด ในกรณีเป็นรูปปั้น เมื่อประธานนำพวงมาลาไปตั้งหน้ารูปปั้น ลูกเสือทุกคนยืนตรงอยู่ในแถว เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือมุสลิมไม่ต้องทำวันทยหัตถ์ หากเป็นพระฉายาลักษณ์หรือภาพ เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งกระทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคนรวมทั้งลูกเสือมุสลิมกระทำวันทยหัตถ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.การจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เมื่อเข้าร่วมงานที่หน่วยงานภาครัฐจัด ในขณะที่ประธานเข้ามาในที่ประชุม ลูกเสือทุกคนยืนขึ้น เมื่อประธานจุดธูปเทียนและกราบ ลูกเสือมุสลิมนั่งหรือยืนสงบนิ่งสำรวมอยู่ในที่ประชุมด้านหลัง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.การสวดมนต์ ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมกับต่างศาสนิก ลูกเสือศาสนาอื่นยืนสงบนิ่ง เมื่อลูกเสือพุทธสวดมนต์เสร็จ ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือนายหมู่ลูกเสือศาสนาอื่นมานำกล่าวตามพิธีการของแต่ละศาสนา ขณะที่ลูกเสือศาสนาหนึ่งกำลังกล่าวตามพิธีการทางศาสนาของตน ให้ลูกเสือศาสนาอื่นสงบนิ่ง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.การชุมนุมรอบกองไฟ (Camp fire) สำหรับมุสลิมให้ใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการหรือการแสดงกิจกรรมในภาคกลางคืนแทน โดยที่ไม่มีกองไฟและพิธีการใดๆที่เกี่ยวข้องกับพิธีชุมนุมรอบกองไฟ เช่น การแห่ขบวนมาลัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.การชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ เป็นกิจกรรมที่ลูกเสือต้องปฏิบัติ ก่อนที่จะเริ่มพิธีการต่าง ๆ ในทุกเช้าหรือเมื่อเริ่มกิจกรรมระหว่างอยู่ค่ายพักแรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.การขอคู่มือต่อพระผู้เป็นเจ้าของทุกคนอยู่ในท่าตรง ถอดหมวก เตรียมตัวยกมือขอคู่มือ โดยใช้ข้างมือทั้งสองที่ยกขอคู่มือหนีบหมวกให้หันท้องหมวกไปทางซ้ายมือ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.การสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าของโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله الحمد لله سبحان الله (อ่านว่า <i>สุบหานัลลอฮฺ อัลหัมดุลิลละฮฺ อัลลอฮฺ อักบรฺ</i>) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮฺตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.การลดชุดเข็มเข้าค่าย ภายในชุดเขียนป้ายคำขวัญติดไว้เป็นระยะ ๆ ประมาณ 4 คำขวัญ เช่น “จงเตรียมพร้อม” “ระเบียบวินัย” “ตรงต่อเวลา” “อดทน” “สามัคคี” “ไม่บ่น” หรืออาจจะเป็นความหมายข้อคิดจากอายะฮ์อัลกุรอาน หรืออัลหะดีษที่พูดถึง ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความอดทน และความสามัคคีในการทำงานเป็นระบบญามาอะฮฺ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.พิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรม กิจกรรมที่แสดงถึงการเริ่มต้นของการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ฝึกรบหรือสิ้นสุดการฝึกรบ รวมทั้งกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของการฝึกรบ นั้น ๆ										
11.พิธีสวนสนาม เป็นการฝึกระเบียบแถวอย่างหนึ่งโดยการเดินในแถว ของลูกเสือที่มีระเบียบเป็นหมู่ กอง เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความเข้มแข็ง สง่างาม ความพร้อมเพรียง การเป็นผู้นำ การฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.การประชุมนายหมู่ลูกเสือ ในห้องประชุมมีธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.การเข้าห้องประชุม เลขานุการเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุมจนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้าย ผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่ง จะต้องแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ โดยทำวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.การเปิดประชุม โดยที่ประธานลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แสดงรหัสของลูกเสือ พร้อมกับกล่าวเปิดการประชุม เมื่อประธานกล่าวจบทุกคนยกมือขวาขึ้น แสดงรหัสเหมือนกับตอนกล่าวคำปฏิญาณและกล่าวคำพูดตามที่กำหนดเสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป โดยประธานในที่ประชุมเริ่มการประชุมด้วยการให้ทุกคนอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์อย่างพร้อมเพียงกัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.การปิดประชุม ก่อนที่ประธานจะลุกขึ้นยืนให้ประธาน บอกกับผู้เข้าประชุมทุกคนให้ร่วมกันอ่านสุเราะฮ์อัลอัคร และดูอาปิดการประชุม หลังจากนั้นให้ประธานลุกขึ้นยืน หันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่าปิดการประชุม เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืน ทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.พิธีการลูกเสือสำรอง (แกรนด์ฮาวล์) คือ การทำความเคารพเป็นหมู่ โดยการเปล่งเสียงและประกอบด้วยท่าทาง เป็นการทำความเคารพของลูกเสือสำรองพร้อมกันทั้งกองต่อหน้าผู้กำกับลูกเสือหรือรองผู้กำกับลูกเสือ จากคำพูดในตอนหนึ่งที่ว่า “อา-เค-ลา,เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” สำหรับมุสลิมให้เปลี่ยนมาเป็น “ยา-อัลลอฮฺ,เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด”	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง (Pack Meeting) มีการทำแกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น ดูอา สงบนิ่ง ตรวจ แจก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง มีการนัดหมาย ตรวจ แจก แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.พิธีการเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียกแถว ลูกเสือเข้าแถวเป็น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รูปเครื่องวงกลม ผู้กำกับลูกเสือนัดหมาย ตัวแทนหมู่บริการชักธงชาติ ลูกเสือหมู่บริการนำร้องเพลงชาติ ทุกคนร่วมร้องเพลงชาติ ลูกเสือหมู่บริการนำดออา ทุกคนร่วมกล่าวดออา หลังจากนั้นทุกคนสงบนิ่งเป็นเวลาประมาณ 1 นาที รองผู้กำกับกองหรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมายตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความพร้อมของลูกเสือแต่ละหมู่ แล้วรายงานผล ผู้กำกับกองลูกเสือผู้กำกับลูกเสือส่งแยกย้ายเพื่อไปเข้าสู่กิจกรรมต่อไป										
20.พิธีการปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเรียกแถว ลูกเสือเข้าแถวเป็นรูปเครื่องวงกลม ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป รองผู้กำกับกองหรือนายหมู่ที่ได้รับมอบหมายตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแบบลูกเสือ และรายงานผลต่อผู้กำกับกองลูกเสือ ชักธงชาติลงโดยลูกเสือหมู่บริการ 2 คน ผู้กำกับลูกเสือส่งเลิก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3.1 ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี

สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไขและพัฒนา
.....	.....
.....	.....

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไขและพัฒนา
.....	.....
.....	.....

3.3 ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไขและพัฒนา
.....	.....
.....	.....

3.4 ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ)

สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไขและพัฒนา
.....	.....
.....	.....

*****

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง
ขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบแทนความดีงาม อามีน

แบบสัมภาษณ์เลขที่ _____

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2559

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ วิธีการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

*****

ชื่อ - นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....
โรงเรียน ..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
สถานที่ให้สัมภาษณ์.....
วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งอะไร ?

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน อื่นๆ.....

1.2 วุฒิการศึกษา ?

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 ขนาดของโรงเรียน ?

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2.1 ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี

2.1.1 ท่านคิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

สภาพการปฏิบัติจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.2 ท่านคิดว่าการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.3 ท่านคาดหวังกับการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

2.2.1 ท่านคิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

สภาพการปฏิบัติจริง

.....
.....
.....
.....
.....

2.2.2 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีตาม ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

2.2.3 ท่านคาดหวังกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอย่างไร ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

2.3.1 ท่านคิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการดำเนินพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

สภาพการปฏิบัติจริง

.....

.....

.....

.....

2.3.2 ท่านคิดว่าการดำเนินพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไร ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

2.3.3 ท่านคาดหวังกับการดำเนินการทางด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียน จำแนกตามอำเภอ ขนาด และจำนวน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
1. เมือง									
	1.โรงเรียนจงรักภักดีวิทยา	ใหญ่	1	5	ต.ตันหยงลูโละ	073-413033	1	5	
	2.โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	-	1	5	ต.บานา	073-413345	1	5	
	3.โรงเรียนบำรุงอิสลาม	-	1	5	ต.บาราเฮาะ	073-434189	1	5	
	4.โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	กลาง	1	5	ต.รูสะมิแล	073-332143	1	5	
	5.โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	-	1	5	ต.บาราเฮาะ	073-323124	1	5	
	6.โรงเรียนปยุตประชาวิทย์	-	1	-	ต.ปยุต	073-434182	1	-	
	7.โรงเรียนคานติธรรมวิทยา	เล็ก	1	5	ต.บาราเฮาะ	073-434092	1	5	
	8.โรงเรียนวิทยาอิสลามมูลนิธิ	-	1	-	ต.ตะลุโบะ	073-311354	1	-	
	9.โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	-	1	-	ต.ตันหยงลูโละ	073-413238	1	-	
	รวม		9	30			9	30	
2. หนองจิก									
	10.โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	กลาง	1	5	ต.บุโละบุโย	073-357513	1	5	
	11.โรงเรียนศาสนสามัคคี	-	1	5	ต.ตวยง	073-437437	1	5	
	12.โรงเรียนบังกงพิทยา	-	1	5	ต.บางเขา	073-437409	1	5	
	13.โรงเรียนแสงประทีปวิทยา	-	1	-	ต.บุโละบุโย	073-357310	1	-	
	14.โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา	-	1	-	ต.ท่ากำชำ	081-0955977	1	-	
	รวม		5	15			5	15	
3. ยะหริ่ง									
	15.โรงเรียนส่งเสริมศาสน์	ใหญ่	1	5	ต.ตันหยงดालอ	073-487081	1	5	
	16.โรงเรียนมุสลิมพัฒนาศาสตร์	กลาง	1	5	ต.บางปู	073-353494	1	5	

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	17.โรงเรียนกูดงวิทยา	-	1	-	ต.มะนังยง	073-487078	1	-	
รวม			3	10			3	10	
4.ปะนาเระ									
	18. โรงเรียนสมบูรณศาสน์อิสลาม	ใหญ่	1	-	ต.ดอน	073-351304	1	-	
	19. โรงเรียนวัฒนธรรมอิสลาม	-	1	-	ต.พ้อมิ่ง	073-464632	1	-	
	20. โรงเรียนอัลลามืออะห์ลุลอิสลามียะห์	กลาง	1	5	ต.ปะนาเระ	073-499122	1	5	
	21. โรงเรียนอะเดร์รอซะห์อิสลามียะห์	เล็ก	1	5	ต.ดอน	081-7388929	1	5	
	22. โรงเรียนนุรุลฮิดายะห์อัลอิสลามียะห์	-	1	5	ต.พ้อมิ่ง	081-0991782	1	5	
รวม			5	15			5	15	
5.ยะรัง									
	23. โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ	ใหญ่	1	-	ต.ยะรัง	073-352126	1	-	
	24. โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยามูลนิธิ	-	1	-	ต.คลองใหม่	073-468644	1	-	
	25. โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	กลาง	1	-	ต.ยะรัง	073-352047	1	-	
	26. โรงเรียนทวีวิทยาสลาม	-	1	5	ต.สะนอ	073-462226	1	5	
	27. โรงเรียนพิทักษ์ศาสน์วิทยามูลนิธิ	-	1	5	ต.ยะรัง	086-4805342	1	5	
รวม			5	10			5	10	
6.มายอ									
	28.โรงเรียนรสีมีสถาปนา	ใหญ่	1	5	ต.สาkobน	073-470445	1	5	
	29.โรงเรียนอิสลามศาสน์วิทยา	กลาง	1	5	ต.สะก่า	073-451973	1	5	

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	30.โรงเรียนอิสลามพัฒนา	-	1	-	ต.กระเสาะ	073-329157	1	-	
	31.โรงเรียนครุณมุสลิมวิทยา	เล็ก	1	5	ต.ต.ลูโบะฮิไร	073-330902	1	5	
	32.โรงเรียนวิทยาศาสตร์	-	1	-	ต.สะก่า	073-451970	1	-	
	33.โรงเรียนครุณวิทยา	-	1	5	ต.กลางา	089-9769339	1	5	
	34.โรงเรียนสันนิอิอิสลาม	-	1	-	ต.สะก่า	073-451998	1	-	
	รวม		7	20			7	20	
7.โคกโพธิ์									
	35.โรงเรียนมุลินีอาชีซสถาน	ใหญ่	1	5	ต.นาประดู่	073-358335	1	5	
	36.โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์	-	1	5	ต.นาประดู่	073-451436	1	5	
	37.โรงเรียนอิสลามสามัคคี	-	1	5	ต.ป่าบอน	089-8696018	1	5	
	รวม		3	15			3	15	
8.แม่ลาน									
	38.โรงเรียนอะห์มาดีวิทยามุสลิม	เล็ก	1	5	ต.ม่วงเตี้ย	089-8789272	1	5	
	รวม		1	5			1	5	
9.สายบุรี									
	39.โรงเรียนครุณศาสนวิทยา	ใหญ่	1	5	ต.ตะบิ้ง	073-411093	1	5	
	40.โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา	-	1	5	ต.ตะบิ้ง	073-411317	1	5	
	41.โรงเรียนศาสนศึกษา	กลาง	1	5	ต.ตะบิ้ง	073-354067	1	5	
	42.โรงเรียนสามารถติวิทยา	-	1	5	ต.ตะบิ้ง	073-330951	1	5	

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	43.โรงเรียนบำรุงมุสลิมีน	-	1	-	ต.ตะบิ้ง	073-354192	1	-	
	44.โรงเรียนอรุณศาสน์วิทยา	เล็ก	1	-	ต.กะดุนง	081-9597542	1	-	
	รวม		6	20			6	20	
10.ทุ่งยางแดง									
	45.โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์	กลาง	1	5	ต.พิเทน	073-471067	1	5	
	46.โรงเรียนอิสลามนิติวิทย์	-	1	-	ต.ปากู	073-471536	1	-	
	47.โรงเรียนกักติวิทยา	เล็ก	1	5	ต.ตะโละแมะนา	073-330958	1	5	
	รวม		3	10			3	10	
11.ไม้แก่น									
	48.โรงเรียนอัครบียะห์อิสลามียะฮ์	เล็ก	1	5	ต.ไทรทอง	073-481233	1	5	
	รวม		1	5			1	5	
รวมทั้งหมด			48	155			48	155	

ภาคผนวก ง
ข้อมูลการถอดเทปการสัมภาษณ์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

1. โรงเรียนบ้านยี่อริง

ที่ตั้ง ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโท ฮัสบุลเลาะห์ กาลอ

ผู้อำนวยการ
ครูชำนาญการพิเศษ

วุฒิทางลูกเสือ
S.W.B.

2. โรงเรียนบ้านกอแลปีละ

ที่ตั้ง ตำบลปะกาสะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ นางรุสนี กาลอ

ครูชำนาญการพิเศษ

วุฒิทางลูกเสือ
S.W.B.

3. โรงเรียนชุมชนบ้านกะมียอ

ที่ตั้ง ตำบลกะมียอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ นางมารีนา เบญจเหม

ครูชำนาญการ

วุฒิทางลูกเสือ
C.W.B.

4. โรงเรียนอามานะศักดิ์

ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ นายเจมูฮำหมัด เจอะอามะห์

ครูประจำการ
หัวหน้างานกิจกรรม
ลูกเสือและเนตรนารี

วุฒิทางลูกเสือ
S.W.B.

5. สโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานี

ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ นายนิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด

นายกสโมสร

วุฒิทางลูกเสือ
SS.W.B.

6. สโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานี

ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ นายอับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี

เลขาธิการสโมสร

วุฒิทางลูกเสือ
SS.W.B.

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) ว่าที่ร้อยโท อัสบุลเลาะห์ กาลอ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการพิเศษ
  - 2) นางรุสนี กาลอ ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยการพิเศษ
- สถานที่ให้สัมภาษณ์ บ้านพักครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1
สัมภาษณ์เมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 13 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรเราะฮีม อัลหัมดุลิลลาฮิร็อบบิ้ลอะลามีน วัสซอลาตุวัสซาลาม อาลาอูซูลิลละฮฺ วะอะลาอาลีฮิวะเสาะฮฺบีฮิวะมัลวาละฮฺ อัสลามุออลัยกุมวะเราะฮมาตุลลอฮฺฮิวาบารอกาทุฮฺ ขอความสันติสุขจงประสบแต่ท่านอาจารย์ อัสบุลเลาะห์ กาลอ และท่านอาจารย์รุสนี กาลอ นะครับ ก่อนอื่นก็ต้องขอแนะนำตัวก่อนนะครับ ผมว่าที่ ร.ต.อาทิตย์ นูระบ๊าฟ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นะครับ ซึ่งในวันนี้ผมก็จะมา สัมภาษณ์กับอาจารย์ทั้งสองท่าน เกี่ยวกับเรื่อง สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสองท่านที่มีต่อ สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2559 ก็คือปีที่ผ่านมาครับ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ มี 3 ตอนด้วยกัน ซึ่งตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ที่ให้การ สัมภาษณ์ 2.ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อ สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี 3.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนะครับ ก่อนอื่นก็ ขอให้อาจารย์ทั้งสองท่านแนะนำตัวสักเล็กน้อยครับ เรียนเชิญครับ

อัสบุลเลาะห์ กาลอ : บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรเราะฮีม อัสลามุออลัยกุมวะเราะฮมาตุลลอฮฺฮิวาบารอกาทุฮฺ ผม ว่าที่ ร.ท.อัสบุลเลาะห์ กาลอ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยี่อริง วิทยาลัยการพิเศษ ครับ

ผู้วิจัย : ท่านต่อไปครับ

รุสนี กาลอ : อัสลามุออลัยกุมวะเราะฮมาตุลลอฮฺฮิวาบารอกาทุฮฺคะ ดิฉันนางรุสนี กาลอ คะ ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยการพิเศษ โรงเรียนบ้าน กอแลบี่ละ คะ

ผู้วิจัย : ต่อไปเลยนะครับ อาจารย์อัสบุลเลาะห์ ขณะนี้อาจารย์จบการศึกษาระดับไหนครับ

อัสบุลเลาะห์ กาลอ : ผมจบการศึกษาระดับ ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนี ละครับ

รุสนี กาลอ : ดิฉันจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไปคะ

ผู้วิจัย : เข้าเรื่องเลยนะครับ เรื่องเครื่องแบบและ เรื่องเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี อาจารย์ อัสบุลเลาะห์ มีความคิดเห็นอย่างไรครับ เกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติจริง ทุกวันนี้เนี่ยะการปฏิบัติจริงของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปฏิบัติในเรื่อง ของการแต่งกายและการติดเครื่องหมายของลูกเสือ และเนตรนารีสอดคล้องกับคำแนะนำของ สำนักจุฬาราชมนตรีที่มีต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ยังไงบ้างครับ

อัสบุลเลาะห์ กาลอ : สำหรับเครื่องแบบนะครับ ก็ปกติแล้วถ้าแต่งตามระเบียบตามข้อบังคับที่ ประเทศไทยใช้อยู่ สำหรับคนที่นับถือศาสนาพุทธก็ จะโอเคในระดับหนึ่งเป็นไปตามข้อบังคับ แต่ส่วนของ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เนี่ยะ ความละเอียดอ่อน ค่อนข้างจะมีเยอะ ฉะนั้นเราต้องปรับให้เข้ากับบริบท ของบ้านเราครับ บางครั้งการยอมรับในเรื่องแบบ

เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เราอาจจะมียาลดเฉียดปลีกย่อย โดยเฉพาะ เรานะครับที่เป็นมุสลิมนะครับ เราจะต้องเน้นในเรื่องของหลักการศาสนาในการปกปิดเอาเราะฮ์และเครื่องหมายประกอบอะไรต่าง ๆ นะครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนี่ครับ อาจารย์มีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงอยู่ทุกวันนี้ ว่าเป็นไปตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะไม่ครับ

รุสนี่ กาลอ : เท่าที่สังเกตเห็นนะคะ ในส่วนของการแต่งกายเนี่ยะ ก็ยังเป็น พุดถึงก็ยังมีอยู่ในจารีตนะคะ ส่วนใหญ่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะ ก็ยังอยู่ในจารีตอยู่ แต่ในส่วนของการติดเครื่องหมาย ก็ยังไม่ค่อยเน้นหนักเท่าไร

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์ทั้งสองท่านมองยังไงครับเกี่ยวกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเนี่ยะ มันสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องหรือว่าอยู่ที่บริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่เขากำหนดในเรื่องของการแต่งกาย

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : ตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมันก็โอเคครับ แต่ว่าพอถึงที่โรงเรียนจริง ๆ เนี่ยะ โรงเรียนจะใช้หรือไม่ใช้เนี่ยะมันอยู่ที่ว่าโรงเรียนของเขาเน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรม ลูกเสือจริงจิงมาน้อยแค่ไหน แคนั้นเองครับผม

ผู้วิจัย : ที่นี้มันอยู่ที่ว่าบางคนไม่รู้ข้อมูล มีส่วนไม่ครับ

รุสนี่ กาลอ : มีส่วนมากเลยคะ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : มันเป็นปัญหาที่ว่า

ผู้วิจัย : บางคนประมาณว่าจัดให้สอนก็สอน แต่ไม่รู้เลยว่า เฮ้ยมีหนังสือจากสำนักจุฬาราชมนตรีตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 แต่ผ่านมาแล้ว 10 กว่าปีแล้ว แต่ว่าเขาอาจจะไม่รู้ข้อมูลว่า เฮ้ย ..... ออ ..... สำนักจุฬาราชมนตรีเขามีแนวทางในการปฏิบัติ

รุสนี่ กาลอ : ไม่ได้ศึกษารายละเอียด ส่วนมากก็จะปฏิบัติตาม ๆ กัน เห็นเพื่อนแต่งยังไง ก็แต่งไปงั้นหรือก็ไม่ก็ถามบ้าง แต่ถามบางคน คนที่เขาอยากจะถามใคร เขาก็ไปถาม ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลว่า คนนั้นรู้ชัดแจ้งแค่ไหน โดยเฉพาะในเรื่องของเครื่องแต่งกาย เพราะบางคนเขาก็ถามไป เนี่ยะ เธอแต่งตัวแบบนี้ ออเดี๋ยวฉันจะแต่งบ้าง แบบนั้นคะ ก็แบบไม่ได้ศึกษาหนังสือ ซึ่งทั้ง ๆ ที่หนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ยะระบุชัดเจนมาก

ผู้วิจัย : ครับ ที่นี้ทั้งสองท่านเลยนะครับ ปัญหาที่มันเกิดขึ้นเรื่องของเครื่องแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบ

ลูกเสือและเนตรนารีในปัจจุบันเนี่ยะบางโรงก็เป็นชุดแขกยาว นี่พุดถึงนักเรียนก่อนนะครับ บางโรงเป็นชุดสองท่อน บางโรงเอาเสื้อออกนอกกระโปรง บางโรงเอาเสื้อใส่ในกระโปรงอะไรประมาณนี้ บางโรงใส่เสื้อแขนสั้น แต่ใส่ผ้าคลุม ปัญหานี้มันเกิดขึ้น อาจารย์มองยังไงครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : มันเป็นความไม่เป็นเอกภาพในเรื่องของเครื่องแบบที่เราได้ปฏิบัติ ก็คืออย่างที่อาจารย์รุสนี่บอกนั่นแหละ ทำตาม ๆ กันไป ปัญหามันก็เลยเกิดว่าผิดมั่ง ถูกมั่ง อะไรมั่ง ฉันทว่าอย่างนี้ดี ฉันทว่าอย่างโน้นดี ฉันทเห็นด้วยกับอย่างนี้ และก็อีกอย่างก็คือหนังสือที่สำนักจุฬาราชมนตรีสั่งการมาเนี่ยะมันนานแล้ว แล้วเอกสารส่วนนี้เนี่ยะขาดการเผยแพร่ ในส่วนของระบบราชการเองก็ไม่มี การเน้นย้ำอยู่ตลอด ก็เลยขาดการรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดช่องว่างที่จะทำให้เครื่องแบบนี้มันเป็นเอกฉันท์ ใครคิดจะทำอะไรก็ทำตามที่ตัวเองเห็นความเหมาะสมอะไรประมาณนั้น

ผู้วิจัย : ครับ อาจารย์รุสนี่ เห็นยังไงครับ ปัญหาในเรื่องนี้

รุสนี่ กาลอ : ก็เหมือนกันคะ เท่าที่เห็นอยู่ก็เป็นแบบนี้ แต่ใจจริงคือตอนนี้ที่ได้วิทยฐานะชำนาญการพิเศษได้จากการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี แต่พอดูแล้วส่วนตรงนี้แหละที่มันล่อแหลมอยู่ ก็คือใจจริงอะ ถ้าสามารถที่จะต่อยอด เราไปเดินเรื่อง คือ ขอความอนุเคราะห์จากสำนักจุฬาราชมนตรีก็ได้ ให้เขาเน้นไปเลยว่า โดยเฉพาะชุดเนตรนารีที่มีปัญหา เพราะลูกเสือนี่ไม่ค่อยมีปัญหา แค่ว่ากางเกงขายาวก็โอเคแล้ว แต่เนตรนารียังมีปัญหา ก็เหมือนที่คุณครูอาทิตย์ได้กล่าวไปเมื่อกี้ ที่ว่าบางโรงก็แขนสั้น ใส่ผ้าคลุมก็สั้น กระโปรงก็สั้น บางโรงก็ชุดแขกยาวนั่นแหละคะ ในส่วนเข็มขัดก็ยังเป็นข้อกั๊งขาอยู่ ก็ตัวเองก็บางที่ตัดชุดแขกแล้ว บางทีก็คือมาในงานนั้นบางทีเราจะไม่ใส่เข็มขัดไปมันก็ดูไม่ครบองค์ โดยเฉพาะในเรื่องของเวลาไปเป็นวิทยากรอะไรแบบนี้ ก็มันยังติดในเรื่องของระเบียบตัวหลักคะ ก็บางช่วงที่อยู่โรงเรียนก็ไม่ใส่เข็มขัดไป

ผู้วิจัย : ที่นี้ถ้าเราดูจากระเบียบเนี่ยะนะครับ อ่า... ระเบียบการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีอะครับ จากระเบียบแล้วเนี่ยะที่ชัดเจนที่สุดก็คือ

ลูกเสือและเนตรนารีสำหรับนักเรียนอะนะครับ แต่มันยังมีช่องว่างอยู่สำหรับครูผู้สอนที่ประมาณว่า ถ้าเป็นเด็กนักเรียนผ้าคลุมในคำแนะนำของสำนักจุฬาราชมนตรีบอกว่า ผ้าคลุมนี้แทนการใส่หมวกและการใส่ผ้าผูกคออันนี้สำหรับนักเรียน ส่วนผู้กำกับลูกเสือที่เป็นมุสลิมะฮ์ผู้หญิงไม่ได้ระบุ เราจะเห็นว่าครูผู้หญิงนี้คลุมผ้าคลุมแล้วก็ใส่หมวกทับอีกทีหนึ่ง อาจารย์ทั้งสองท่านมีแนวคิดนี้ยังไงครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : นี่แหละคือช่องว่างของความไม่รู้รายละเอียดแล้ว ก็ไม่ได้ประชุมสัมมนาอะไรต่าง ๆ มันจะเป็นช่องว่างให้เราไม่รู้ไม่ลึก และไม่ครอบคลุม เรารู้แต่ว่าใส่เด็กแต่งอย่างนี้ แต่อีกมุมมองนี้ผู้กำกับก็ต้องแต่งเครื่องแบบ เราไม่ได้นึกถึงตรงนี้ตรงนี้อาจจะคิดว่าครูเขายอมรับได้ แต่จริง ๆ แล้วมันจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนี ว่ายังไงครับ

รุสนี กาลอ : ก็คือ นั่นแหละ ถ้าเป็นไปได้ยากให้มีการเรียกตัวแทนครูก็ได้ แล้วเรามานั่งคุยกัน เหมือนกับว่าให้มิมิตว่าแต่งแบบไหน

ผู้วิจัย : อันนี้เราพูดถึงในภาพรวมของครู จะส่งผลไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือเปล่า ให้ระบุให้ชัดคือหมายถึงว่า ให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติพูดคุยกับสำนักจุฬาราชมนตรี เพื่อมีมติออกมาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เหมือนเครื่องแบบของนักเรียนประมาณนี้ครับ ประเด็นต่อมาก็คือ เราก็จะเห็นครูบางส่วนที่ใส่หมวกแบบที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด กับอีกกลุ่มหนึ่งที่ใส่หมวกที่คิดขึ้นมาตามแบบของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์มองยังไงกับประเด็นนี้ครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : นั่นแหละ ก็ความคิดที่ขาดการรับรู้ข่าวสาร ทำให้คิดไปว่าอย่างนี้ถูก อย่างนี้ก็ใช้ได้ ประมาณนี้ ทำให้เขาคิดขึ้นมาเอง แล้วก็ออกแบบขึ้นมาเอง จริง ๆ แล้วการที่จะใช้เครื่องแบบลูกเสือเนียะ มันจะต้องได้รับการอนุมัติจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ แม้กระทั่งหนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีก็ต้องเสนอให้กับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาให้ส่งการออกมา ทีนี้หลังจากหนังสือนี้ออกมามันจะต้องทั่วถึง ไม่ไปหยุดที่จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอาจจะการรับรู้ตรงนี้อาจจะขาดไป สิ่งเหล่านี้แหละ ทำให้เกิดช่องว่าง ทำให้คิดแบบนี้ คนนี้คิด

แบบนี้ แล้วก็เกิดความหลากหลาย แม้กระทั่งในจังหวัดเดียวกันลูกเสือและเนตรนารีแต่ละสังกัดก็ยังมีแต่งเครื่องแบบไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : จะสังเกตได้ว่า แม้กระทั่งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เองก็เหมือนกัน ยิ่งไปภาคกลางไปกันคนละแนวกันเลย

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : ทีนี้บางทีเขาก็ถามว่า บางคนเขาก็รู้ว่าเราได้ คศ.3 มา ยิ่งได้มาทั้งคู่ด้วยกันวิชาเดียวกันด้วยเนี่ย เขาก็มาพุดถาม บางทีโรงเรียนนี้เขาแต่งแบบนี้แล้วอีกโรงเรียนแต่งแบบนี้ คือตัวเองก็จะตอบไปยังไง ในเมื่อหนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เราอ่านอยู่ เราก็บอกแบบนี้ แล้วเขาก็ถามว่า ในเมื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางโรงเรียนก็ใส่หมวกไม่เหมือนกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็ใส่หมวกปีกของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ บอกว่าเนี่ยเราไม่ได้เขียนมา ไม่ระบุมา เราก็คงต้องไปที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รูปแบบตามข้อบังคับของคณะลูกเสือ ก็บอกแบบนั้น ก็ที่เขาแต่งแบบนั้นบางทีเขาอาจคิดว่า จุดนี้เขาทำได้ ก็ตอนนี้ก็คือ ในระเบียบการแต่งกายลูกเสือมุสลิมอะตามจารีตของบ้านเรานั้นยังไม่ชัดเจน ไม่มีระเบียบแต่มีเพียงแค่หนังสืออนุโลมให้แต่งได้ตามจารีตประเพณีแค่นั้น แล้วก็หนังสือเนี่ย บางหน่วยงานเขาทำไป อาจจะมีหนังสือค่อนข้างหลายฉบับ เพราะจากที่ประสบการณ์ที่ได้เจอมาจากวิทยากร เช่น จาคนราฮิวาส จากสตูลเนี่ย เขาบอกว่าเขาใช้หนังสือฉบับนี้ มาปัดตานีฉบับนี้ ซึ่งหนังสือที่เขาอ้างผมก็ยังไม่เห็น และของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยก็อีกฉบับหนึ่ง ซึ่ง อวท.เนี่ยเขาโดยตรง เขาใช้แบบนี้รูปแบบนี้ นี่แหละความเป็นเอกภาพของเครื่องแบบลูกเสือมุสลิมนั้นยังไม่มี แล้วก็ผู้นำในเรื่องลูกเสือมุสลิมเนี่ยมันยังไม่มีหรือมี อาจจะแบบลับ ๆ คือมองภาพไม่ออก

ผู้วิจัย : ทีนี้ประเด็นต่อมาคือการแก้ไขปัญหาที่มันเกิดขึ้นอาจารย์ฮัสบูลเลาะห์กับอาจารย์รุสนีมองยังไงครับในเมื่อปัญหามันเกิดขึ้นในลักษณะอย่างนี้แล้วเนี่ยะ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : ปัญหาตรงนั้นครับ ถ้าเราจะเอาเครื่องแบบมุสลิมที่เป็นเอกภาพจริง ๆ แล้วก็เป็นที่ยอมรับ สิ่งแรกเราต้องเอาผู้ที่มีความรู้วิชาลูกเสือ

เนี่ยะมาคุยกัน โดยเฉพาะคนที่เป็นมุสลิมของเราเนี่ยะ อย่านไปเอาศาสนิกอื่นเข้ามา เพราะว่าเขาอาจจะมาแอบอ้างอย่างโน้นอย่างนี้ เราต้องใช้แบบมุสลิมร้อยเปอร์เซ็นต์ ว่าสิ่งนี้เรายอมรับได้ สิ่งนี้คือทำได้ แล้วก็ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า เราจะเอาแบบนี้ แล้วก็ยังตรงไปที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ผมมองว่าสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ถ้าองค์กรศาสนามีความเข้มแข็งและมีความชัดเจน อย่างเช่นสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ยะ ถ้ามีโอกาส ถ้ามีเวลา ถ้ามีงบประมาณพอ มาจัดเสาวนา อะไรต่าง ๆ เนี่ยะ แล้วก็เอารูปแบบให้เป็นเอกภาพเดียวกันเนี่ยะ เหมือนกันทั่วประเทศมันก็คงจะดี

ผู้วิจัย : งั้นก็หากว่าเกิดการเสาวนาอย่างที่อาจารย์พูดเมื่อสักครู่นี้ มีนักวิชาการศาสนาจากสำนักจุฬาราชมนตรีอย่างเดียวกันก็ไม่พอ เพราะว่าสำนักจุฬาราชมนตรีอย่างเดียวกันเขาก็มีความรู้ทางด้านศาสนา แต่เขาไม่มีความรู้ทางด้านลูกเสือ ดังนั้นก็ต้องมีวิทยากรลูกเสือที่มีความรู้ทางด้านศาสนาด้วยเข้าไปร่วมเสาวนา แล้วก็ให้ได้อธิบายจุดนั้นะครับ อาจารย์รุสมีวิธีการแก้ปัญหาที่มันเกิดขึ้นนี้อย่างไรครับ

รุสมี กาลอ : ก็ที่นั่นคุยกันกับอาจารย์ฮัสบูลเลาะห์นี่ ก็ที่อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์พูด

ผู้วิจัย : ก็ต้องมีหน่วยงานที่ออกมาแก้ไขลักษณะแบบนี้ การที่จะเอาเรื่องนี้ไปสู่อำนาจลูกเสือแห่งชาติ เราต้องประสานเขา หรือว่าเขาต้องลงมาทำเอง หรือว่าต้องมีองค์กรลูกเสือเฉพาะไปจัดการเรื่องนี้

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : จะให้เขาลงมาเองเขาก็อาจจะไม่รับปัญหา ปัญหามันอยู่ที่เรา เราต้องขงขึ้นไปหน่วยงานของเราต้องขงขึ้นไปให้เขารับรู้ว่าเป็นปัญหาที่ทำให้กิจกรรมลูกเสือในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือกิจกรรมลูกเสือมุสลิมชะงักลงไม่เป็นรูปแบบ กระบวนการ วิธีการของลูกเสือ งั้นเขาไม่รู้เขาฟังอีกคนนึง เขาจัดอีกแบบนึง เขาฟังคนนึง เขาก็จัดอีกแบบนึง ซึ่งในสำนักงานลูกเสือแห่งชาตินี้ก็จะมีหลายกลุ่มที่บอร์ดบริหารจัดการในลักษณะนี้ บางคนก็สั่งการแบบนี้ บางคนก็สั่งการมาแบบนี้ ก็ทำให้หลากหลาย ไม่ชัดเจน

ผู้วิจัย : ที่นี้เข้าสู่ประเด็นที่สามนะครับ อาจารย์ทั้งสองท่านคาดหวังกับการแต่งเครื่องแบบลูกเสือในอนาคต

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : สิ่งแรกที่คาดหวังก็คือความเป็นเอกภาพของเครื่องแบบที่ชัดเจน ไม่ใช่หลากหลายสี หลากสไตล์ นั่นคือสิ่งแรกที่อยากจะเห็นภาพ และสิ่งที่สำคัญที่สุด อย่านให้วิชาลูกเสือมีแต่ในตารางอย่างเดียว ครูผู้สอนไม่ว่าจะเป็น สช. สพ. สพม. อาชีวะ ที่มีลูกเสือมุสลิมอยู่ให้ตระหนักในกระบวนการลูกเสืออย่างจริงจัง เหมือนอามานะฮ์ อามานะฮ์หนึ่งที่จะต้องรับผิดชอบ

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสมีมีเพิ่มเติมจากอาจารย์ฮัสบูลเลาะห์ไหมครับ

รุสมี กาลอ : ก็ในเรื่องของเครื่องแบบเครื่องแต่งกายนะคะ ก็จากประสบการณ์ที่อยู่โรงเรียนเดียวกันกับอาจารย์ฮัสบูลเลาะห์นะคะ และได้สามารถนำเนตรนารีไปเดินสวนสนามระดับประเทศก็ถือเป็นตัวแทนของจังหวัดปัตตานี 2 ปี ปี พ.ศ.2554 กับปี พ.ศ.2556 ก็เนตรนารีเรา เราแต่งเครื่องแบบเนตรนารีตามที่หนังสือสำนักจุฬาราชมนตรี แต่แค่บางส่วนหนึ่งเด็กเรา คือจะเป็นผ้าคลุมสีแดง (เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ไม่มีหมวกนะคะ) แต่จะติดตราปืนใหญ่แทนผ้าผูกคอไปเลยที่มุมผ้าคลุม เสื้อเนตรนารีทุกคนก็คือแขนยาว แต่เนตรนารีจะใส่เสื้อไว้ในกระโปรงแล้วใส่เข็มขัด ตรงนี้เรายังยึดของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หนังสืออนุโลมอยู่กระโปรงก็คือกระโปรงยาวไปเลย ที่นี้พอเราพาเนตรนารีไปเดินเนี่ยะถึงจุดที่เนตรนารีเดินมาถึงหน้าพระพักตร์ ปัตตานีเราในประเทศไทยทั้ง 76 จังหวัด โรงเรียนที่เนตรนารีมุสลิมที่แต่งผ้าคลุมแบบนี้ ก็ทำให้เกิดความสนใจจากงานในวันนั้นคะ

ผู้วิจัย : อาจารย์คาดหวังว่าในอนาคตนี้ ที่มีอยู่แล้วอาจารย์มองยังงี้ต่อว่า ในอนาคตว่าของครูก็จะต้องเป็นไปตามของเด็กทำเป็นบรรทัดฐานเดียวกันหรือเครื่องแต่งกายต้องมีโฉมใหม่ เป็นโมเดลใหม่ที่เป็นมุสลิม

รุสมี กาลอ : เครื่องแต่งกายตอนนี้ที่เราเห็นมาเนี่ยะเท่าที่มีอยู่ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง เป็นรูปแบบเดิมนั้นแหละ เพราะเรายึดความประหยัด เพราะเมื่อไหร่ที่เราเปลี่ยนปุ๊บ ผู้ปกครองเขาก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ก็คือตรงนั้นก็คือเป็นรูปแบบเดิมก็โอเคอยู่ แต่ก็แค่เกิดข้อกังขาในเรื่องของระบุให้ชัดว่ายังไง และก็มิข้อบังคับให้มันชัดเจนไปเลยว่าลูกเสือมุสลิม เนตรนารีมุสลิมแต่งยังงี้ ครูแต่งยังงี้

เวลาที่เขากลับมาก็จะได้ตอบแบบไม่ต้องมีข้อกังขาอะไรแล้ว

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : โดยปกติแล้ว เครื่องแบบลูกเสือก็จะมีอยู่ในกฎกระทรวง ถ้ากฎกระทรวงชัดเจนการค้นหา การเปิดมันจะง่าย แล้วก็การรับรู้ของครู ของผู้บริหารก็ชัดเจนไปในทางเดียวกัน แต่ปัญหาก็คือ หนังสือที่เราปฏิบัติอยู่คือ แค่นั่งสู่ออนไลน์ และหนังสือนี้มีมาตั้งนานแล้ว เมื่อมีมาตั้งนานแล้ว บางคนก็ยังไม่เอามาอ่านเลย แต่ไม่สามารถที่จะค้นหาข้อมูลใน Google ได้ หรือกฎกระทรวงปี พ.ศ.โน้น พ.ศ.นี้ หาไม่เจอ พอหาไม่เจอนิยะ การรับรู้มันก็ยาก จังหวะที่คาดหวังอย่างหนึ่งก็คือ ถ้าจะให้เครื่องแบบมุสลิมเป็นมาตรฐานเดียวกันเป็นเอกภาพ ก็จะต้องออกเป็นกฎกระทรวงไปเลยให้ชัดเจน

รุสนี กาลอ : มีข้อเพิ่มเติมหนึ่ง ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนก็เหมือนกัน คือปกติแล้วที่สัมผัสในโรงเรียน วิชาลูกเสือในหนึ่งสัปดาห์ก็มีความเดียวแต่ก็จะมีการจัดกิจกรรมขึ้นในวันที่มีลูกเสือวันนั้นแหละ เอาคาบลูกเสือมาเปลี่ยนไว้ ตอนนีรัฐบาลก็มียุทธศาสตร์ให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมากขึ้นตรงนี้

ผู้วิจัย : ครับ อาจารย์ครับ เดียวมันจะมีประเด็นที่สอง ต่อเลยนะครับ คือ การจัดการกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา อาจารย์ทั้งสองท่านมีแนวคิดอย่างไร ในสภาพการปฏิบัติจริงในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามว่า ทุกวันนี้ที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียนเนยะ เป็นไปตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะไม่ครับ เช่น การเปิดกอง ปิดกอง บางโรงเรียนไม่มีการเปิดกองเลย เพราะมองว่าเป็นชิริก เช่น กองเคารพธงชาติ วันทยาวัธ บางคนบอกว่าไอ้ที่เคารพ นีมันคลุมเครือ มาใช้คำว่า กองร้องเพลงชาติวันทยาวัธ นี่ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สอง คือ การสงบนิ่ง การสงบนิ่งมันคลุมเครือไหม แล้วแนวทางอิสลามทำยังไง แล้วประเด็นต่อมา คือ ในเรื่องการสวดมนต์ เปลี่ยนจากการสวดมนต์มาเป็นดูอาเนี่ยเป็นยังไง การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเนยะ อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์ มองยังไง ตอนนีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปฏิบัติอยู่เนยะเป็นยังไงครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : คือ นักวิชาการหรือผู้รู้ศาสนาเนยะมีหลายทัศนะ บางโรงเรียนบอกว่าทำได้ บางโรงเรียน

บอกว่าไม่ได้ แบบนี้มันก็เป็นปัญหา แต่บางโรงเรียนที่ได้ก็ทำไปตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพธงชาติมันก็แค่คำพูด เราไม่ได้สักการบูชา เราแค่เป็นการแสดงระลึกถึงชาติแค่นั้นเองในส่วนของการสงบนิ่งก็อาจจะเข้าใจผิดในเรื่องของการนั่งสมาธิ หายใจออกหายใจเข้า พวกเราอาจจะไปพาเป็นอย่างอื่น แต่คำว่าสงบนิ่ง มันเป็นเรื่องที่ตีที่เราได้ระลึกถึงพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของ หรือไม่ก็ตั้งใจตั้งเจตนาเอาไว้ว่า วันนี้เราจะทำอะไรไว้ ซึ่งเมื่อเราสอนเด็กให้ทำแบบนี้ก็จะได้ผลบุญนะครับ ดีกว่าที่เราจะมานั่งตีความอะไรผิด ๆ มันเป็นแค่คำภาษาไทยที่ตีความไปกันเอง แต่ถ้าเรามีความชัดเจนในตรงนี้เรามา นั่งคุยกันมันก็จะเปิดโอกาสให้เราได้แสดงความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนีมีข้อคิดเห็นเรื่องนี้อย่างไรครับ

รุสนี กาลอ : ที่เขาปฏิบัติในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม บางที่เขาก็ไม่ได้เข้าไปสัมผัสโดยตรง แต่ในเรื่องของหลาย ๆ อย่าง บางโรงเรียนก็สอนตลอด บางโรงเรียนก็จัดเฉพาะเด็กนักเรียน ม.1 ปีเดียวพอ ม.2 ไม่มีแล้ววิชาลูกเสือ ตรงนี้มันก็ขาดตอนไปคือ เด็กบางคนเขาหวังที่จะได้เรียนต่อในรุ่นสามัญรุ่นใหญ่ อะไรแบบนี้แหละ ก็เท่าที่สัมผัสสังคมาขอบ้างมานะคะ เด็กบางคนพอขึ้น ม.2 ไม่ได้เรียนลูกเสือแล้ว บางโรงเรียนก็ไปเข้าค่ายอย่างเดียวเลย คือเป็นช่วงฤดูเข้าค่าย แค่นั้นจบ แต่เด็กก็ไม่ได้ไปเรียนเนื้อหาในรายวิชา แต่ในส่วนการจัดการเรียนการสอน การประชุมกอง การแกรนฮาว แบบนี้ถ้าตัวเองนะเพราะเราทำอยู่ทุกคาบ ทุกอาทิตย์ที่มีการสอนลูกเสือ ทีนี้ก็ได้ถามบาบอท่านหนึ่ง ตอนที่อยู่โรงเรียนเก่าก็ได้ถามเจอะชู พอมาโรงเรียนใหม่ บาบอท่านก็เป็นคนที่รู้ศาสนามากคนหนึ่ง เพราะที่โรงเรียนจะจัดให้วันศุกร์ บาบอจะสอนศาสนาในโรงเรียน โดยให้ชาวบ้านมาเรียนด้วยในช่วงเช้าวันศุกร์ ตรงนี้ได้คุยกับบาบอว่า บาบอคะ ตกลงเรื่องที่เราสอนลูกเสือบางคนเขาก็ทักมาว่า กองเคารพธงชาติ วันทยาวัธ เป็นยังไงคะ บาบอ ความคิดเห็นบาบอ แล้วบาบอก็บอกว่า แล้วตอนเช้าที่เราเข้าแถวปกติทุกวันละ เวลาประธานนักเรียน หรือว่ากรรมการนักเรียนอะไรตัวแทนที่เขาขึ้นไปพูด เขาก็บอกว่า เคารพธงชาติทั้งหมดตรง ทำไมเขาไม่ได้เจอะ เขากลับมาเนาะ บาบอถาม ทำไมพอวิชาลูกเสือทำไมเจอะ นั่นสิบาบอ ที่หนู

อยากจะรู้มันเป็นยังไงกันแน่ บาบอาก็เลยบอกว่า ตรงนั้นมันเป็นแค่ให้เราได้ปฏิบัติแต่เราไม่ได้เป็นการทำ อีบาตะห์ เราถือว่าเราอยู่ในประเทศไทยคะ ตรงนี้ก็คือการแสดงความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต้องมีส่วนในเรื่องของการดูอาแทนการสวดมนต์ ในแนวทางของลูกเสือเขาก็บอกแล้วว่า ทุกศาสนาให้ปฏิบัติแม้ว่าเราเปิดประชุมกองจะมีศาสนาใด ศาสนาหนึ่งอยู่แค่คนเดียว เราก็ต้องให้เกียรติคนศาสนาอื่น ให้เขาได้มีโอกาสได้ เพราะว่าการสวดมนต์กับการขอ ดูอา ความหมายมันก็คือ มันเป็นความหมายเดียวกัน แค่คนไทยพุทธเรียกว่า การสวดมนต์ คนคริสต์ เรียกว่าการสวดมนต์ แต่อิสลามเรียกว่าดูอา การขอพรจากพระเจ้าเป็นเจ้า ส่วนในเรื่องของการสงบนิ่งก็เหมือนกันกับที่อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์บอกเมื่อกี้ว่า ให้เด็กแค่ได้ทำสมาธิ ก็เหมือนที่เราละหมาดเด็กก็ต้องมีสมาธิ ก็เราก็โยงตรงนั้น ว่าบอกเด็กอยู่ตลอดเวลา การทำสมาธิตรงนี้ การสงบนิ่งตรงนี้ก็เหมือนเวลาลูก ละหมาดนั้นแหละลูก คือตรงนั้นเราอ่าน คือตรงนั้นเราอ่านในใจแทน บางทีก็การจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนบางทีก็ เราก็บอกว่า อ้อลูกเราก็ต้องนึกถึงความดีที่เรากำลังจะทำ หรือว่าความดีที่เราทำไปแล้ว เด็กบางคนยังไม่นิ่งพอ ก็เลยจะบูรณาการไปว่า ขอให้ลูกอ่านสุเราะฮฟาตีฮะห์ 1 จบ กุล 3 กุลก็ได้ แทนตรงนั้น เด็กก็นิ่งกว่าเดิม

ผู้วิจัย : ที่นี้ปัญหาที่มันเกิดขึ้น ทั้งสองท่านมีแนวทางแก้ไขยังไง ในการตอบโจทย์ปัญหาให้กับสังคมว่าต้องอย่างนี้ ต้องอย่างนี้ หรือว่ามันเกิดจากความไม่ชัดเจนอีกแล้ว

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : มันเกิดจากความไม่ชัดเจน ความไม่รู้ของพวกเราด้วย ความไม่รู้ของครูที่เป็นมุสลิมเราเนี่ยะ ละทิ้งภาระหน้าที่ตรงนี้ แล้วก็ยิ่งโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีครูไทยพุทธอยู่ แล้วเขาก็โยนมาให้ครูไทยพุทธ แล้วเขาก็เลยตามเลย แล้วเราก็เสียโอกาส นั้นเราจะต้องคนที่เป็นครูมุสลิมจะต้องเข้าไปตรงนี้ให้ได้มากที่สุด ให้เรียนรู้อะไรที่สุด แล้วเอามาบูรณาการให้เป็นมุสลิม แล้วมันจะไปได้ดี ดีกว่าที่จะโยนไปให้ทางนั้นฝึก หรือให้ใครก็ได้ที่ไม่เข้าใจเรื่องศาสนา และความแตกแยกมันก็จะเกิดขึ้น

รุสนี กาลอ : เพราะว่าตอนโยน ชุมชนเขาใส่ใจมากขึ้น ถ้าเหมือน 20 ปีที่แล้ว เขาจะจัดกิจกรรมลูกเสือ

ยังงั้นชุมชนไม่ค่อยสนใจ เหมือนสมัยที่เราเรียนตอนประถม จะรอบกองไฟที่รอบอะไรยังงั้นก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้ ชุมชนเขามองอยู่ตลอดเวลา ขนาดเราพาเด็กไปเข้าค่าย เวลาที่มีการเสนอว่าจะจัดกิจกรรมรอบกองไฟ เขาก็จะค้านอยู่ตลอด คือ ไม่ได้ค้านอยู่ในใจ ถ้าทำแบบนี้รอบกองไฟ เราพาเด็กนักเรียนมา เราบอกกับ ผู้ปกครองแล้วว่า ผู้ปกครองไว้ใจว่าเราพาลูกเขาไปในเรื่องของอิสลามก็ต้องไม่หย่อนในเรื่องของศาสนาตรงนี้ เวลาเราไปจัดกิจกรรมก็ต้องมีการถ่ายรูปถ่ายอะไร ยิ่งเดี๋ยวนี้มันเร็ว พอถ่ายรูปลงไลน์ลงเฟส ผู้ปกครอง เขาก็ได้เห็นได้อะไรเนี่ยะ ตรงนั้นมากกว่า ถ้าเกิดว่าเป็นเรื่องของรอบกองไฟตามที่เขาจัดมาเขาไม่เข้า แต่ของเรา เราจัดแบบ คือทำยังไงก็ได้ให้มันน้อยที่สุด อะ แล้วก็พยายามเอาเรื่องของศาสนาเราเข้าไป

ผู้วิจัย : อาจารย์ครับที่นี้ ส่วนหนึ่งคือไม่ชัดเจน ในเรื่องของการปฏิบัติของสำนักจุฬาราชมนตรี สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ที่กำหนดให้ลูกเสือมุสลิม ต้องกระทำลักษณะอย่างนี้ ที่นี้ผมมองอีกมุมหนึ่งว่า ถ้ามีการจัดอบรมครูลูกเสือโดยเฉพาะที่เป็นมุสลิม อะโรยอย่างนี้ อาจารย์มองยังไงกับประเด็นนี้ หมายถึงว่าอบรม B.T.C. อบรม A.T.C. อะโรยอย่างนี้แต่ว่าจัดเป็นเฉพาะคอร์สที่เป็นมุสลิมต่างหาก อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้

รุสนี กาลอ : เห็นด้วยคะ แต่คือถ้าเราจะจัดเป็นมุสลิมไปทั้งหมดเลย แต่คนไทยพุทธที่เขาจะมาเรียนรู้ เราก็น่าจะเปิดโอกาสให้เขาอะ ตรงนั้น แต่รูปแบบก็คือเป็นของมุสลิม แต่โอกาสของครูคนอื่นที่ไม่ใช่มุสลิมเข้ามาได้ ไม่ได้บังคับว่าเขาไม่ได้ เพราะถ้าเราบังคับแบบนั้น บางทีเขาก็คิดไปอย่างอื่นอีก เขาก็น่าจะมาเรียนรู้ได้ เพราะว่าเหมือนบางโรงเรียนะ เด็กอิสลามร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ก็ยังมีครูที่เป็นไทยพุทธ หรือว่าเป็นศาสนาอื่นนะคะ อย่างน้อยเขาก็ต้องรับรู้ ว่าเนี่ยะการจัด จัดยังไง

ผู้วิจัย : ที่นี้เมื่อกี้เนี่ยะ เรามองถึงความชัดเจนของระเบียบ การ ที่นี้มันจะต้องลงสู่การปฏิบัติ ผ่านวิทยากรในการอบรม เพื่อจะนำความรู้ไปสู่ครูที่สอนลูกเสือ แล้วครูที่สอนลูกเสือก็เอาจากวิทยากรที่อบรมเนี่ยะไปใช้กับนักเรียนที่โรงเรียนประมาณนี้ อาจารย์ทั้งสองท่านมีความคาดหวังยังงั้นครับ กับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาในอนาคตครับ

ฮัสnulละาะห์ กาลอ : คาดหวังไว้ว่ากิจกรรมลูกเสือก็เหมือนวิชาหนึ่งที่เราจะต้องรับผิดชอบแล้วก็ตอบคำถามได้ว่า ถ้าสอนเด็กได้อะไร เราไม่สอน อะไรจะเกิดขึ้น ดังนั้นถ้าเราละทิ้งหน้าที่ตรงนี้ นั่นที่เราให้คะแนนเด็กคำว่า ผ่าน ไม่ผ่าน มันมีที่มาอย่างไร มันเป็นตราบาปให้กับเราไหม สิ่งนี้ต่างหากที่เราต้องตระหนัก ไม่อยากจะให้บอกว่า โอ้...เราผ่านลูกเสือมา แต่พอไปถามเนื้อหาตรงนี้ไม่รู้เลย ลูกเสือนี่ก็ประเภทลูกเสือแถวตรง ตรงยังงี้ ยิ่งบางคนเนี่ยะ เรียน ร.ด. มาด้วยพอตรงก็เท่ ตามแบบฉบับของ ร.ด. อีกนะครับ สิ่งนี้แหละอยากจะฝากคนที่เป็นครูเนี่ยะ จะต้องตระหนักในอามานะฮฺที่ได้รับมอบหมาย ไม่ใช่เฉพาะครูนะครับ ผู้บริหารด้วย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะ ซึ่งท่านอาจจะจัดชั่วโมงไม่จัด อย่างเนี่ยะ แต่ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรเขามี แต่เราไปละเลยตรงนี้ คุณต้องตอบให้ได้ว่ามันคืออะไร

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนีมีความคาดหวังยังไงครับในกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาในอนาคต

รุสนี กาลอ : ก็เหมือนกันคะ เพราะบางทีมีเรื่องอะไรก็จะคุยกันคะ เพราะบางทีเรามีปัญหาที่โรงเรียนบ้าง เรามีเห็นจากการพาลูกเสือเนตรนารีเข้ามาทำกิจกรรมเนี่ยะ ก็จะคุยกันว่าเกิดอะไรขึ้นตรงนี้

ผู้วิจัย : อาจารย์ทั้งสองท่านครับ นี่คือเข้าสู่ประเด็นที่สามแล้วนะครับ ประเด็นสุดท้ายของวันนี้ก็คือเรื่องของด้านพิธีการนะครับ ของลูกเสือและเนตรนารี อาจารย์ทั้งสองท่านมีแนวคิดอย่างไรครับเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่มันเกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เรื่องของพิธีการทุกเรื่องเลย ตั้งแต่เรื่อง แกรนฮาว การเปิด-ปิดประชุมกอง พิธีรอบเสาธง การแคมป์ไฟ การลอดถ้ำลูกเสือ การลอดซุ้ม และก็การไปเข้าค่าย และก็การเดินทางไกล อะไรลักษณะนี้ อาจารย์ฮัสnulละาะห์ครับ สะท้อนสภาพการปฏิบัติจริงในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้หน่อยครับ

ฮัสnulละาะห์ กาลอ : ก็เรื่องพิธีการบางอย่างอย่างที่บอกครับ คือ เราไม่รู้ พอเราไม่รู้ว่าการบวนการลูกเสือเป็นยังไง พิธีการเป็นยังไง ต้องยอมรับว่าพิธีการของลูกเสือไทยค่อนข้างจะเยอะและมันจะมีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง มันมีลัทธิเข้า

มาเกี่ยวข้อง ดังนั้นผมมองว่า พิธีการทั้งหลายเนี่ยะนะครับ เราจะทำอะไร เราต้องย้อนกลับมาดูว่าศาสนาเราสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้ามันไม่ได้เราก็อยาไปทำ ตัดส่วนที่ไม่ได้ออก แล้วก็เอาส่วนที่ได้มาใช้ มือไหนเสียก็ตัดไปซะ ยังใช้มืออื่นได้ ทำไมในเรื่องของพิธีการ ก็ถ้าหากว่ามันไม่รู้เรื่องเนี่ยะมันเป็นปัญหาอย่างยิ่ง ยิ่งที่ว่าเราจะทำอะไรแบบไหน แล้วก็อยากจะให้ครูเรา ครูที่รับผิดชอบ และผู้บริหารต้องเข้าใจพิธีการ และก็ศึกษารายละเอียด

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนี มองยังไงครับกับประเด็นนี้

รุสนี กาลอ : ก็อย่างที่บอก ว่าปัจจัยหลาย ๆ อย่างก็ ครูเขาถามว่า ไม่รู้ไม่ ไม่ศึกษาமாகกว่ารายละเอียดปลีกย่อยเหมือนบางอย่างเราก็รู้ทั้งรู้ว่ากระบวนการบางอย่างก็ในอิสลามเราทำได้ไม่ได้ตรงนั้นคะ เช่น เวลาเราพาเด็กไปเข้าค่ายเนี่ยะตอนนี้รอบกองไฟก็น่าจะน้อยลง นอกเสียจากว่าถ้าค่ายไหนที่เขามีครูไทยพุทธเยอะ ยิ่งโดยเฉพาะคนที่จัด บางโรงเรียนที่จ้างวิทยากร ก็แล้วแต่วิทยากรจะจัด เราก็จ่ายเงินมาแล้ว แล้วแต่ แล้วแต่ตรงนั้นเราต้องเข้าใจจารีตและบริบทอิสลามเราปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหน

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองบางโรงเรียนที่คิดว่าไม่ได้ ก็เลยตัดไปเลยทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้กำหนดไว้ว่าเราเล่นรอบกองไฟไม่ได้ แต่เราเล่นกิจกรรมยามค่ำคืนได้ หรือว่า สตรีจออนโซว์ อะโรอย่างนี้ได้ แต่เขาไม่ได้ทราบข้อมูลลักษณะอย่างนี้ อาจารย์มองยังไงครับ

รุสนี กาลอ : ก็ตรงนี้แหละคะ ที่ครูต้องศึกษาเรานั้นทนทานการเราก็ได้อยู่ นะ เพราะว่าก็สามารถทำได้ อยู่ในจุดจุดหนึ่ง โดยที่ไม่มีชุดกลองอะไรไป เอาแบบง่าย ๆ ให้เด็กมีการแสดงออก พอการแสดงตรงนี้เราก็บูรณาการจะแสดงเป็นประวัติศาสตร์ตา อะไรตรงนั้นก็ทำได้อยู่

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์ฮัสnulละาะห์มองยังไงครับ กับพิธีการ เช่น การถวายราชสดุดี การวางพวงมาลา ในข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรีก็คือ ลูกให้เกียรติหรือนั่งในท่าที่สงบ แต่ในพื้นที่บ้านเราไม่ยอมเลย อันนี้มันจะขัดต่อคำแนะนำของสำนักจุฬาราชมนตรี อาจารย์ฮัสnulละาะห์มองยังไงครับกับเรื่องนี้

ฮัสnulละาะห์ กาลอ : ประเด็นปัญหาที่เราต้องหาข้อยุติว่าจะเอาแบบไหน ลักษณะยังไง ถามว่า บางคนก็

โอเคเนะครับในระดับนี้ ถ้าเราไม่ราชสุคติ แต่เอาไปอยู่ข้างหลัง ซึ่งจริง ๆ แล้ว ถ้าเราอยู่ข้างหลัง เหมือนกับที่เราแยกวงอยู่แล้วเราไม่ได้ร่วมพิธีกรรมในพิธีการตรงนั้น มันก็น่าจะเพียงพอแล้ว กับการที่เราหายไป ออกไปเลยเนี่ยะ มันเหมือนกับว่าเราไม่ให้เกียรติ เหมือนเราทำอะไรสักอย่างนึงเนี่ยะ แล้วก็เพื่อนบอกว่าทำไม่ได้ ให้คุณทำให้เสร็จเสร็จแล้วค่อยโทรตามฉันมาประมาณนี้ เราจะรู้สึกอย่างไรให้เขาทำของเขาให้เสร็จก่อนแล้วเราก็ค่อยเข้าในวง ก็ น่าจะเพียงพอแล้วในส่วนตรงนี้ แต่ว่าชัดเจนอยู่แล้วละ คงทำอะไรไม่ได้เนะครับ

รุตินี กาลอ : ก็ตรงนี้ก็คนที่เขาจัดนะ เขาคิดว่าพิธีถวายราชสุคติเป็นการเคารพรัชกาลที่ 6 ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทย คือตรงนี้เขาทำไม่ได้ไง ถึงแม้ว่าจะมีผู้เข้ารับการอบรมแค่ 2 คน แต่ในเมื่อที่มหาวิทยาลัยเขายังเป็นตรงนี้เขาก็อยากจะทำของเขา มันก็อวยังไม่ครบสมบูรณ์ของเขา ไม่ครบสูตร เราก็กปล่อยให้เขาทำไป ไม่ได้ไปนั้นอะไร แต่ถามว่าเราก็ก็นิยมไว้ว่าสักวันนึง อาจจะตะอวะฮุกัน อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรยังไง ตรงนี้คือจริง ๆ เวลาเราเข้าไปเป็นวิทยากรนะ บางคนก็ถามว่า แล้วอิสลามอยู่แค่ 2 คน วิทยากรทั้งหมดเป็นไทยพุทธหมดเลย 20 คน มีเรา 2-3 คน อิสลาม แล้วถ้าเราไม่เข้าไปเลยละตรงนั้นมันก็จะยิ่งกว่าไปอีก แต่อย่างน้อยเราเข้าไปเราก็ก็น่าจะจุดที่เราสามารถจะดึงออกมาตรงนั้นนะมุสลิมจึงไม่ได้

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์และอาจารย์รุตินี ครับ จากที่ได้ไปเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมา ในเรื่องของ การร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีที่นี้เนี่ยะ ดูจากข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรี ในเรื่องของ การร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ปรากฏว่าได้ แต่ที่นี้ในการปฏิบัติจริง ทางพื้นที่บ้านเราพอถึงในจังหวัดที่จะต้องร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีเนี่ยะปรากฏว่าไม่เอา อาจารย์เห็นยังไงครับกับเรื่องนี้

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : มันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน สำหรับผมจะปล่อยแต่ละคนว่าร้องได้หรือไม่ได้ จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง พยายามเสนอแนะว่า ถ้าท่านคิดว่าร้องได้ก็ร้อง ถ้าร้องไม่ได้ก็เฉย ๆ แต่ถามว่าเรามีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่เพียงแต่ที่เราอาจจะไม่เปล่งเสียงออกมาแล้วแต่ในใจยังจงรักภักดีอยู่เพราะว่าถือว่าเป็นผู้นำประเทศสูงสุด

ผู้วิจัย : ที่นี้วิธีการแก้ปัญหาที่มันเกิดขึ้นเนี่ยะ ทั้งเรื่องพิธีการตั้งแต่ต้นที่เราคุยกันมา อาจารย์มีแนวทางยังไงในการแก้ปัญหา

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : ในเรื่องพิธีการเนี่ยะ ถ้าท่านคิดว่าแนวคิดของท่านหรืออาจจะมีความรู้เรื่องพิธีกรรม พิธีการ อันไหนที่ท่านคิดว่าทำได้ก็ทำ ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ก็ให้หยุด ให้ข้ามขั้นตอนและให้หยุดเพื่อความสบายใจ

ผู้วิจัย : แต่ให้รู้ว่ามันขั้นตอนนี้อยู่เวลาสอนใช่ไหมครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : ที่เราต้องการไม่ใช่เรื่องของพิธีกรรม สิ่งที่เราต้องการสอนวิชาลูกเสือเนี่ยะ ตามวัตถุประสงค์ ก็คือ ต้องการสร้างให้เด็กเป็นพลเมืองดีนะครับ ของชาติ แค่นั้นเอง

ผู้วิจัย : อาจารย์รุตินีมีวิธีการแก้ไขอะไรยังไงครับ

รุตินี กาลอ : ตรงนั้นแหละ เหมือนกับว่าคุณครูบางคนบอกว่าทำไม่ได้เนะ ตอนที่ผมคิดว่าคุณทำไม่ได้ตัดไปก่อนก็ได้ แล้วก็ให้ไปศึกษารายละเอียดดูเพื่อว่าเมื่อมีข้อคำถามใครถามขึ้นมา เราจะได้ตอบได้ก็เหมือนเมื่อกี้ที่คุยกับบาบอ อย่างน้อยเวลาเขาถามมา เราคุยกับบาบอคนนี้ จะชูคนนี้ เราก็ก็น่า 2-3 คน เขาบอกว่าได้

ผู้วิจัย : ที่นี้ประเด็นสุดท้าย อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์ อาจารย์รุตินี คิดยังไงครับกับความคาดหวังในอนาคตกับพิธีการตั้งแต่ในทุกวันนี่ที่เราทำ แล้วก็ในอนาคตเนี่ยะ ถ้าวิจัยนี้ออกมาแล้วก็ส่งผลให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสำนักจุฬาราชมนตรีได้มาจับมือคุยกัน แล้วก็มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมแก้ไข อาจารย์ฮัสบูลเลาะห์มองยังไงครับ

ฮัสบูลเลาะห์ กาลอ : คาดหวังว่า ถ้ามีการพูดคุยกันแล้วนะครับ เรื่องราวต่าง ๆ จะต้องลงมาสู่ผู้ปฏิบัติจริง คงจะไม่เก็บไว้ที่ใดที่หนึ่ง แล้วก็เผยแพร่ให้ชัดเจนว่าสิ่งที่เราทำได้แบบไหนแล้วก็มาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องนะครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์รุตินีมีความคาดหวังยังไงครับกับประเด็นนี้

รุตินี กาลอ : ก็คือที่เราเสนอไปข้างต้นแล้วว่า ถ้าเราได้มีโอกาสได้คุยกันทั้งสำนักจุฬาราชมนตรี ทั้งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ แล้วก็ทีมตัวแทนอาจจะเป็นตัวแทนของ ตอนนี้ก็แบ่งเป็นเขตแล้วเนอะ จะเป็นศึกษาธิการจังหวัดปัตตานีเขต 1,2,3 จังหวัดนราธิวาสเขต 1,2,3 เป็นตัวแทนมาพูด ประมาณว่า

กรรมการยกร่าง แต่ก็มิให้นำศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ด้วย เพราะว่าบางทีมีแต่ครูอย่างเดียวโอเค แต่ในเรื่องปัจจัยรายละเอียดปลีกย่อยในด้านศาสนาลึก ๆ

ผู้วิจัย : นอกเหนือจากสิ่งที่เราได้พูดคุยกันมาทั้งหมด ผมจับประเด็นใจความหลัก ๆ ได้ว่า การแก้ไขส่วนหนึ่งเรานั้นคือ ผู้ปฏิบัติ แต่มันก็จะไม่เหมือนกันทั้งหมด อย่างไรก็ตามมันก็ต้องขึ้นอยู่กับเบื้องบนคือ สำนักจุฬาราชมนตรีบวกกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติผนวกกัน แล้วออกมาเป็นกฎระเบียบในข้อบังคับกฎกระทรวงในการปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางเดียวกันทั้งหมด และหลังจากนั้นมาสู่เขตพื้นที่ และก็ได้ลำดับลงมา จนถึงผู้ปฏิบัติแล้วก็เผยแพร่ข้อมูลลักษณะแบบนี้ บวกกับจะต้องมีเอกสารเป็นคู่มือตลอดจนถึงขั้นการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อะไรลักษณะอย่างนี้ อันนี้ผมเข้าใจถูกต้องไม่ครับ ที่อาจารย์ได้พูดคุยเมื่อสักครู่นี้ ที่นั่นนอกเหนือจากที่ผมได้สัมภาษณ์ไปแล้วครับ อาจารย์มีสิ่งอื่นที่อยากจะนำเสนอแนะที่จะเข้าสู่ในรายงานการวิจัยไม่ครับ

อัสบลเลาะห์ กาลอ : ก็ถ้าทำได้ก็ อินชาอัลลอฮู วงการลูกเสือโดยเฉพาะลูกเสือมุสลิมแล้วก็สิ่งที่เราอาจจะไม่รู้ก็จะได้รู้มากขึ้น และคือสิ่งที่อยากจะเพิ่มเติม คือ สิ่งไหนที่ว่าเราไม่รู้หรือเราทำไม่ได้ อะไรยังงั้นก่อนที่เราจะมาเสวนาต่าง ๆ เราก็ศึกษาข้อมูลนะครับ โดยเฉพาะการศึกษาวิจัย เพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิมนะครับ ไม่ว่าจะประเทศอาหรับ อะไรต่าง ๆ ที่จัดกระบวนการตรงนี้ จัดถึงระดับไหน จัดได้ระดับไหนอะไรยังงั้น ซึ่งเราสามารถที่จะไปก็อปปี และนำมาปรับใช้ในประเทศไทยเราได้ ไม่เสียหาย เหมือนกับว่าถอดบทเรียนจากเขาแล้วมาปรับใช้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งแน่นอนของเขาเรื่องศาสนาจะชัดเจน เพราะมันใกล้เคียงกับเรา เสนอแนะว่าควรจะมีการศึกษาดูงานลูกเสือที่เป็นประเทศมุสลิมเพิ่มเติม เพื่อจะมาเป็นบทเรียนจะสรุปมาใช้ ในบ้านเราบ้าง ซึ่งที่ผ่านมาเราอาจจะไม่รับรู้ประเทศมุสลิมเนี่ยเขาไม่มีลูกเสือ เขาไม่ได้จัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งพวกเราปิดตามองไม่เห็นที่จริงแล้วมันมีเกือบทุกประเทศ

ผู้วิจัย : อาจารย์รุสนีมีอะไรจะเสนอแนะไม่ครับ

รุสนี กาลอ : ก็จากสภาพปัญหาที่เจออยู่ส่วนมากครูส่วนใหญ่ที่อยู่ในโรงเรียนจะบอกว่าทำไม่ได้ พอทำไม่ได้ก็เลยไม่ทำ แต่บางทีมาจากว่าไม่

อยากทำ อ่างไปเลยว่าจะทำไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เราก็ไม่ได้ศึกษาให้ชัดเจน ในเมื่อเราคิดว่ามันทำได้หรือไม่ได้ เรามีผู้รู้อยู่ เราก็น่าจะเข้าไป ตรงนี้มันไม่ได้เสียหาย เสียเวลาไม่ มันอยู่ที่จิตใจสำนึกในเมื่อเราเป็นครูก็ต้องจัดการเรียนการสอนให้เด็ก ไม่ว่าวิชาอะไรก็แล้วแต่ เพื่อสร้างวิญญาน ดังนั้นกระบวนการลูกเสือเน้นระเบียบวินัย ถ้าเราสังเกตดูหลาย ๆ อย่าง มันมาจากวิชาลูกเสือคะ ถ้าเราสร้างให้เด็กได้นั้นแหละคือจุดที่มันบอกว่า คือโอกาสของครูไปในตัว การสร้างโอกาสให้เด็กก็ถือเป็นโอกาสของครูที่จะต่อยอดไปในเรื่องของการเรียนการสอนของเราในอนาคต

ผู้วิจัย : ครับ การสัมภาษณ์ในเนื้อหาทั้ง 3 หัวข้อ เรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ตลอดจนถึงพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ทั้ง 3 หัวข้อก็ครอบคลุมของการสัมภาษณ์ในวันนี้ ถ้าอาจารย์ทั้ง 2 ท่านมีอะไรเพิ่มเติม นอกเหนือจากนี้อีกไม่ครับ ถ้าไม่มีก็ขอขอบคุณในการให้ข้อมูลในวันนี้ครับ สุดท้ายถ้าหากผิดพลาดประการใด ด้วยกาย วาจา ใจ ก็ต้องขอมาอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย วัสบิลลาฮีเตอาฟีก วัลอิติยาฮะ วัสลามุ อาลัยกุมวาเราะฮมาตุลลอฮิฮิวาบารอกาทุฮ

อัสบลเลาะห์ กาลอ และรุสนี กาลอ : วัสอาลัย กุมุสลาม วัสเราะฮมาตุลลอฮิฮิวาบารอกาทุฮ

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

1) นางมารีน่า เบญจเหม

สถานที่ให้สัมภาษณ์

สัมภาษณ์เมื่อ

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ร้านอาหารแอ๊ดโฮม

วันเสาร์ ที่ 19 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดในการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย : ปิสมิลลาอิรเราะห์มานิรเราะห์ฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิรีอบบีลาลามีน วัสซอลาตุวัสซาลาม อาลารอซูลิลละห์ อะลาอาลาลีฮิวะเซาะห์บีฮิวะมัลวาละห์ อัลลามูออลัยกุมวะเราะห์มาตุลลอฮิวะบารอกาตุฮุมซ็่อ ว่าที่ ร.ต.อาทิตย์ นูระบ๊าฟ เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ขณะนี้กำลังทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ก่อนอื่นก็ขอเรียนเชิญท่านอาจารย์แนะนำตัวนิดนึงครับ

มารีน่า เบญจเหม : อัลลามูออลัยกุมวะเราะห์มาตุลลอฮิวะบารอกาตุฮุมซ็่อ ดิฉันมารีน่า เบญจเหมสอนอยู่โรงเรียนชุมชนบ้านกะมียอคะ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิชาเอกประถมศึกษา

ผู้วิจัย : เรื่องแรกที่ผมจะขอสัมภาษณ์อาจารย์นะคะ คือเรื่องของรูปแบบและการตีความหมายของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับเด็กนักเรียนมุสลิมที่อยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อิม สภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ จากที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้แนะนำในเรื่องของการแต่งเครื่องแบบและการตีความหมายของลูกเสือและเนตรนารีเนี่ยนะครับ อาจารย์มองว่าปัจจุบันนี้มีปัญหาไม่ครับ กับการแต่งเครื่องแบบและการตีความหมายของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบัน

มารีน่า เบญจเหม : ปัจจุบันนี้เนี่ยนะคะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงเรียนตอนนี้ก็ให้ความสำคัญกับการแต่งเครื่องแบบและตี

เครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ก็คือให้เด็กได้แต่งกายได้ถูกระเบียบมากยิ่งขึ้น และสามารถสวมใส่ได้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัย : ซึ่งปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าบางโรงเรียนของรัฐเองก็ดี โรงเรียนเอกชนก็ดี ซึ่งหลาย ๆ โรงเรียนที่มีความแตกต่าง อาจารย์มองว่ามันเกิดจากอะไรครับ บางโรงเรียนใส่ชุดลูกเสือใส่ผ้าคลุมแต่ใส่เสื้อแขนสั้น กระโปรงขาสั้นอะไรอย่างเนี่ยะ บางโรงเรียนเอกชนใส่ชุดแขกยาวเลยไม่ได้สองท่อน บางโรงเรียนไม่ได้เอาเสื้อใส่ในกระโปรงอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์มองว่ามันเกิดจากอะไรครับ

มารีน่า เบญจเหม : อาจจะเกิดจากความเข้าใจของคุณครู เรื่องแรกนะคะที่มีความคิดเห็นก็คือ เรื่องความเข้าใจของคุณครู คุณครูเขาอาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติด้วย หรือในส่วนที่สำนักจุฬาราชมนตรีแนะนำว่าสามารถแต่งเครื่องแบบได้และเหมาะสมกับบริบทที่เป็นอยู่

ผู้วิจัย : เป็นไปได้ไม่ครับว่า เอกสารที่สำนักจุฬาราชมนตรีทำมานี้เนี่ยะ คือทำมานานแล้วตั้งแต่ปี 2540 กว่า ๆ เนี่ยะผมจำไม่ได้ นี่ก็นานมาแล้ว 10 กว่าปีแล้วด้วย และเป็นไปได้ไม่ครับว่าเอกสารเหล่านี้ไม่ได้ถูกเผยแพร่ไปสู่โรงเรียนเอกชนเอง แล้วก็โรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมอะไรอย่างเนี่ยะ

มารีน่า เบญจเหม : เป็นไปได้คะ อาจจะยังไม่แพร่หลาย คุณครูบางท่านอาจจะยังไม่รับรู้ตรงนี้เนี่ยะอะคะ ว่าลูกเสือสามารถแต่งเครื่องแบบได้ตามบริบทของศาสนาอิสลาม สามารถแต่งชุดยาว แต่งขายาวได้ตามหลักการของศาสนาได้เลยโดยที่ไม่ผิดต่อระเบียบของลูกเสือ

ผู้วิจัย : อาจารย์มองถึงปัญหาที่มันเกิดขึ้นในปัจจุบันเนี่ยะ อาจารย์มองยังไงครับ ว่าบางโรงเรียนแบบนี้ บางโรงเรียนแบบนี้อะไรอย่างเงี้ยะ ปัญหาที่มัน

เกิดขึ้นทุกวันนี้เนี่ยะ มันเกิดมาจากอะไร แล้วก็ความใสใจระหว่างผู้กำกับลูกเสือเอง ครูและผู้บริหารโรงเรียนอะไรอย่างเนี่ยะ

มารีน่า เบญจเหม : ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ถ้าครูมุสลิมเราในโรงเรียนนั้นมีจุดยืน และหนักแน่นนั้นวันก่อนเจอบางโรงเรียนนะคะ เขาใส่ผ้าคลุมนะแต่เขาใส่กระโปรงสั้น ครูมุสลิมเราน่าจะตระหนักหรือมีจุดยืนว่ามุสลิมเรา เอาเราะฮ์ที่จะต้องปกปิดนั้นน่าจะเข้มแข็งมากกว่านี้

ผู้วิจัย : ที่นี้ส่วนปัญหาที่มันเกิดขึ้นเนี่ยะ ในความคิดของอาจารย์เองเนี่ยะ จะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไรครับ เกี่ยวกับเครื่องแบบ เช่นเอกชนเป็นแบบนี้ รัฐบาลเป็นแบบนี้ และอาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องเครื่องแบบเนี่ยะ ให้เป็นไปตามขอเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี อาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไรครับ

มารีน่า เบญจเหม : น่าจะมีวิธีการประชาสัมพันธ์หรือทำเป็นหนังสือชี้แจง และแจกตามโรงเรียน หรือส่งหนังสือไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำหนังสือเป็นประกาศหรือเป็นเอกสารหรือระเบียบการแต่งเครื่องแบบที่มีสอดคล้องกับการแต่งกายที่มันถูกต้องตามหลักการของศาสนาอะคะ

ผู้วิจัย : โอเคครับ นี่ก็คือเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาที่มันเกิดขึ้น ในอนาคตอาจารย์วาดฝันอย่างไร เกี่ยวกับเครื่องแบบของลูกเสือและเนตรนารี อาจารย์มองอนาคตอย่างไรครับหรืออาจารย์คาดหวังอย่างไรครับ

มารีน่า เบญจเหม : คาดหวังว่าโรงเรียนที่มีลูกเสือและเนตรนารีที่เป็นมุสลิมเนี่ยะสามารถแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัย : งั้นก็แสดงว่าต่อไปในอนาคตเนี่ยะ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกับสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ยะต้องทำงานร่วมกันก็ชี้แจงออกมาเป็นหนังสือหรือออกมาเป็นประกาศเหมือนที่อาจารย์ได้กล่าวไปเมื่อสักครู่นี้เนี่ยะใช่ไม่ครับ และก็แจกจ่ายไปตามสถานที่ที่เป็นต้นสังกัด และไปยังผู้ปฏิบัติใช่ไม่ครับ

มารีน่า เบญจเหม : อาจจะเป็นรูปถ่าย หรือเป็นคู่มือการแต่งเครื่องแบบของลูกเสือและเนตรนารีอะไรประมาณนั้นคะ

ผู้วิจัย : ที่นี้ประเด็นที่สองการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา อาจารย์มองว่าปัจจุบันเนี่ยะ

ปัญหาที่มันเกิดขึ้นเนี่ยะกับโรงเรียนที่จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาเนี่ยะ เป็นไปตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะไม่ครับ เช่นการเปิดประชุมกอง การซักธง การสวดมน การสงบนิ่ง อะไรลักษณะอย่างนี้เนี่ยะ อาจารย์มองยังไงกับปัญหาเหล่านี้ครับ เช่นบางโรงเรียนคิดว่ามันมีพิธีกรรมที่มันไม่สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลามก็เลยตัดออกไปเลย การเปิดประชุมกองไม่เอาแล้ว สอนเงื่อนไขอย่างเดียวตลอดทั้งปีอะไรอย่างเงี้ยะมันเกิดจากอะไรครับอาจารย์

มารีน่า เบญจเหม : ก็เป็นไปได้อะคะ บางโรงเรียนไม่เอาเลยนะ เขาจะคิดว่า อะไรอะไปเอาเคราะห์อะไร ถ้าเป็นลูกเสือสำรองเขาก็จะมีคำพูดที่ใช้ในการเปิดกอง เช่น จะมีคำพูดว่า อะไรอะ อาคร่าเราจะทำดีที่สุด ซึ่งจริง ๆ แล้วเราสามารถที่จะปรับคำพูดตรงนั้นได้ ถ้าเกิดคนที่เขาเข้าใจ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้คำว่า อาคร่า ก็จะเป็นแบบว่า ยาอัลลอฮ์เราจะทำดีที่สุดอะไรประมาณนี้อะคะ ถ้าคุณครูทำให้ดูก็ได้ ที่นี้อย่างที่น้องบอกว่าเขาอาจจะตัดขั้นตอนนั้นไปเลยก็ได้ เนื่องจากเขาอาจจะไม่ชอบเลย ครูหลายคนพอพูดถึงลูกเสือหรือก็แบบว่าไม่ชอบไปเลยหรือไม่เอาเลย เพราะว่าเขากลัวจะเสี่ยงต่อการศรัทธาอะไรอย่างเนี่ยะ ในส่วนของเวลารอบกองไปอะไรอย่างเนี่ยะ เขาก็ไม่ชอบ มันมีแบบร่างนั้น หรือแบบว่าการบูชาอะไรอย่างเงี้ยะ

ผู้วิจัย : และอย่างบางโรงเรียนใช้คำว่า กองเคารพธงชาติวันทยาอุธ อะไรอย่างเนี่ยะ อาจารย์มองยังไงครับ กับวลีที่ว่า กองเคารพธงชาติวันทยาอุธ บางโรงเรียนใช้คำว่า กองร้องเพลงชาติวันทยาอุธ อาจารย์มองอย่างไรครับกับประเด็นนี้

มารีน่า เบญจเหม : ประเด็นนี้ด้วยตัวเองนะคะตัวเองเข้าใจว่าเป็นไปตามขั้นตอนซึ่งบางทีมันก็ไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับหลักศรัทธา ซึ่งตัวเองก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร รู้อยู่แล้วว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้อะคะ

ผู้วิจัย : แล้วอย่างในช่วงตอนจัดกิจกรรมอะไรอย่างเงี้ยะอะครับ ในโรงเรียนอะครับมันจะมีอยู่ตอนหนึ่งที่เล่นเกม ร้องเพลงอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้ อาจจะเป็นเพลงที่บูรณาการกับศาสนา เป็นนาซิด เป็นอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์เคยใช้กิจกรรมอย่างเงี้ยะเป็นยังไงครับ

มารีน่า เบญจเหม : เราก็อ่านนาซีตในการสอนเพลงได้

ผู้วิจัย : แต่ว่าบางโรงก็ เช่น เพลงที่มันเกี่ยวข้องกับ การเสียงต่อหลักการศรัทธา เช่น เพลงราชสดุดี อาจารย์ใช้ไม่ตรงกับเพลงลักษณะอย่างนี้อะครับ

มารีน่า เบญจเหม : ที่โรงเรียนไม่ได้ใช้อะคะ

ผู้วิจัย : ก็คืออันไหนที่หมิ่นเหม่แล้วก็เสียงต่อหลัก ศรัทธาเนี่ยะ อาจารย์ตัดออกไปเลยใช่ไหมครับ แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งการเปิดประชุมกองเป็นไปตามขั้นตอนที่คณะ ลูกเสือแห่งชาติกำหนดใช่ไหมครับ โอเคครับ ที่นี้อาจารย์มองถึงปัญหาในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารีในสถานศึกษา อาจารย์พอจะมองเห็นถึงปัญหาบ้างไม่ครับ ว่ามันเป็นปัญหาทั้งในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนของรัฐบาลที่มีเด็กนักเรียนมุสลิมอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์พอจะทราบถึงปัญหาที่มันเกิดขึ้นไม่ครับ เช่น บางโรงไม่จัดเลย ไม่สอนเลย แต่แต่งเครื่องแบบ หรือมีคาบลูกเสือไว้ทำกิจกรรมอย่างอื่น หรือมีการสอนลูกเสือแต่ไม่มีการเปิดประชุมกอง ปัญหาประมาณนี้อะครับ หรือนอกเหนือจากสิ่งที่ผมกล่าวมาเนี่ยะ อาจารย์คิดว่า มันยังมีปัญหาอื่นนอกเหนือจากนี้ไม่ครับ

มารีน่า เบญจเหม : ที่พบมานะคะครูบางคนก็ไม่ชอบเลย พอพูดถึงเรื่องลูกเสือเนี่ยะไม่ชอบเลย

ผู้วิจัย : ด้วยกับเขาอาจจะมัวคิดถึงด้วยหรือเปล่าครับ หรือไม่มีองค์ความรู้เลยเกี่ยวกับเรื่องของลูกเสือและเนตรนารีเฉพาะทาง

มารีน่า เบญจเหม : มีส่วนคะ อาจจะต้องด้วยกับเขาไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมก็เลยไม่รู้ว่าจะต้องสอนอะไรอย่างไร เปิดกองไม่เป็น พอบางคนจะต้องไปสอนกลางแจ้งด้วยแล้วเนี่ยะ คือเขาไม่เอาเลย เหมือนประมาณว่าร้อน เหนื่อย ขอสอนในห้องเถอะ ก็เป็นการสอนเพียงแค่อุบายไม่ได้ไปสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัย : อาจารย์มองอีกมุมหนึ่งก็คือ เนี่ยะอย่างช่วงนี้เนี่ยะรัฐบาล คสช. เขากำหนดในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเนี่ยะ แต่ว่าเน้นกิจกรรมมากเลย อาจารย์มองอย่างไรครับกับเรื่องนี้

มารีน่า เบญจเหม : คือ ด้วยตัวของดิฉันเองชอบในกิจกรรมลูกเสือ และกิจกรรมลูกเสือก็ตื่นเด็กนักเรียนได้มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น คือได้ฝึกบุคลิกภาพของเขาเอง การยืนตรงอะไรอย่างเนี่ยะคะ ถ้าเด็กไม่ได้เรียนลูกเสือเนอะคะก็จะไม่ค่อยมี

ระเบียบสักเท่าไร ขนาดแค่นั่งตรงก็ยังยืนตรงไม่ได้เลย แต่ถ้าเขาได้ฝึกลูกเสือทุก ๆ สัปดาห์เนี่ยะ ทำยืนตรงของเขาก็จะดีขึ้นและดูสง่า แต่ถ้าเขาไม่ได้เรียนลูกเสือเลยเขาก็จะอยู่อย่างไม่มีระเบียบวินัยคะ

ผู้วิจัย : ที่นี้ประเด็นต่อมาก็คือ อาจารย์มองอนาคตอย่างไรครับกับแนวทางในการแก้ไขในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาเนี่ยะ อาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขกับปัญหาที่มันเกิดขึ้นเมื่อสักครู่นี้เนี่ยะ อาจารย์มีแนวทางอย่างไรครับ เช่น ส่งครูไปเข้าร่วมการอบรมแล้วก็สร้างความตระหนักอะไรอย่างเนี่ยะ อาจารย์มีแนวทางอย่างไร

มารีน่า เบญจเหม : ก็คือส่งครูไปอบรม เขาก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจ ต่อมาก็คือจะทำอย่างไรที่จะให้ครูนั้นตระหนักในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือเรียนแล้วมันได้อะไรมาจากการเรียนลูกเสือ ถ้าครูตระหนักในส่วนตรงนี้ได้การจัดการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษา ก็จะดีขึ้น

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีแนวโน้มน้อยอย่างไรในอนาคตหรืออาจารย์คาดหวังอย่างไรครับเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาเนี่ยะ ในอนาคตอาจารย์มองอย่างไรครับ ลูกเสือมุสลิมเนี่ยะ

มารีน่า เบญจเหม : ถ้าเกิดว่าผู้หลักผู้ใหญ่ด้านบนเนี่ยะ ตอนนี้จากนโยบาย คสช. เขาก็ให้ความสำคัญเนาะ ถ้าเกิดว่าทางเขตและทางโรงเรียนนั้นให้ความสำคัญ ตลอดจนคุณครูให้ความสำคัญนั้นแล้วก็ลงไปสอนนักเรียนอย่างจริงจังก็น่าจะได้ตรงนั้นนะคะ

ผู้วิจัย : อาจารย์มองในอนาคตว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะ อาจารย์มองว่ากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษามันจะดีขึ้นกว่าเดิมไม่ครับ หลังจากที่มันนโยบายจาก คสช. ในการเน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

มารีน่า เบญจเหม : มันจะดีขึ้นกว่าเดิมถ้ามีการติดตามประเมินผล แต่ถ้าเกิดว่ามันนโยบายอย่างเดียวแต่ไม่มีการติดตามประเมินผลก็เหมือนเดิม ตอนนี้นี้ก็เหมือนมีหนังสือมาว่าให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง แต่ไม่มีการติดตามโรงเรียนก็มีการสอนบ้างไม่สอนบ้าง ที่นี้มันก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารด้วยว่าจะจริงจังมากน้อยแค่ไหน

ผู้วิจัย : ที่นี้ประเด็นที่สามจะจบแล้วครับอาจารย์เกี่ยวกับด้านพิธีการของลูกเสือที่มันมีปัญหา อาจารย์มองว่าพิธีการของลูกเสือในปัจจุบันเนี่ยะที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้ให้ข้อเสนอแนะมาเนี่ยะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนรัฐบาลเองเนี่ยะปฏิบัติตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะไม่ครับ

มารีน่า เบญจเหม : สำหรับคนที่รับทราบ เขารู้เขาก็สามารถที่จะปฏิบัติตามได้คะ แต่ถ้าคนที่ไม่รู้เลยก็มีอคติ หรือทำตามในสิ่งที่ตัวเองคิดว่าใช่

ผู้วิจัย : แล้วก็ประเด็นต่อมาก็คือปัญหาที่มันเกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนที่เป็นมุสลิมเนี่ยะหรือในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะเรื่องพิธีการเนี่ยะ เช่น การชุมนุมรอบกองไฟ การเปิดประชุมกองพิธีรอบเสาธง การเข้าค่ายพักแรม การทำแกรนฮาวอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์คิดว่าพิธีการเหล่านั้นมันมีปัญหาไม่ครับสำหรับเด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเอง และเด็กมุสลิมในโรงเรียนของรัฐ

มารีน่า เบญจเหม : โดยส่วนตัวแล้วคิดว่าไม่มีปัญหาอะไรนะคะ หมายถึงว่าปฏิบัติเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี

ผู้วิจัย : ที่นี้โรงเรียนที่เขาไม่ทราบเรื่องนี้ละครับ อาจารย์คิดว่ามันมีปัญหาไม่ครับ

มารีน่า เบญจเหม : คิดว่ามีปัญหาอะ เพราะตอนนี้บาบอบางคนเขาเองก็ไม่ชอบเรื่องลูกเสือ หรือว่ายังมีอคติอยู่ หรือว่าเขายังไม่รู้เรื่องของลูกเสือดีพอ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาพวกนี้อย่างไรครับ เรื่องของ แสดงว่าตั้งแต่เรื่องหนึ่งที่หนึ่งมาเนี่ยะ เรื่องเครื่องแบบ และเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา และก็มาถึงเรื่องที่สามแล้วเนี่ยะ แสดงว่ามันเกิดจากความเข้าใจหรือเปล่าครับ อาจารย์ มันเกิดจากความเข้าใจที่ว่าสำนักจุฬาราชมนตรีให้ข้อเสนอแนะสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ แล้วก็สำนักงานลูกเสือแห่งชาติไม่ทราบเหมือนกันว่ามีหนังสือส่งมายังเขตพื้นที่ แล้วก็เขตพื้นที่ส่งมายังโรงเรียนหรือไม่อย่างไร เราอาจจะไม่รับทราบเลยช่วงนี้

มารีน่า เบญจเหม : ถ้าคนไม่ได้คลุกคลี หรือไม่ได้อยู่ในวงการของลูกเสือเลยเนี่ยะ ก็จะไม่รู้เลยเรื่องแบบนี้ ก็แสดงว่าหลัก ๆ เลยก็คือขาดความเข้าใจหรือการสื่อสารที่ตรงกัน เพราะว่าตอนนี้เองเนี่ยะการ

แต่งกายเองก็ไม่เป็นเอกภาพเลย การจัดกิจกรรมแม้กระทั่งพิธีการของลูกเสือเนี่ยะ บางโรงก็ทำอีกอย่าง บางโรงก็ไม่ทำเลย บางโรงทำแต่ตัดออกแสดงว่าเอกภาพในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเนี่ยะยังไม่เป็นหนึ่งเดียว ก็จะเป็นความแตกต่าง

ผู้วิจัย : อาจารย์มองว่าในอนาคตเนี่ยะ ที่อาจารย์มองเรื่องของพิธีการเนี่ยะ ความน่าจะเป็นในอนาคตเนี่ยะ อาจารย์มองถึงขนาดไหนของเรื่องพิธีการเนี่ยะ เหมือนประมาณว่าอาจารย์คาดหวังขนาดไหนว่าต่อไปเด็กมุสลิมเนี่ยะจะปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการของลูกเสือเนี่ยะ เช่น ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีมากยิ่งขึ้นหรือไม่ก็ครูแต่ละคนเขาน่าจะมีการอบรมที่ดีกว่านี้อะไรประมาณนี้ หรืออย่างไรครับ

มารีน่า เบญจเหม : ทั้งนี้และทั้งนั้นมันอยู่ที่ ผอ. ของแต่ละโรงเรียนด้วย และครูที่รับผิดชอบเรื่องลูกเสือของโรงเรียน ถ้าครูผู้รับผิดชอบ และ ผอ. เขาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนา ถ้าเขาให้ความสำคัญตรงนี้นั้นก็จะปฏิบัติตามกระบวนการ

ผู้วิจัย : เป็นไปได้ไม่ครับว่า ครูหรือกลุ่มครูที่รู้แต่ไม่ยอมทำ ในขณะที่เดียวกันครูที่อยากทำแต่ไม่รู้หลักการ แล้วก็อีกกลุ่มหนึ่งก็คือผู้บริหารไม่ได้ใส่ใจเลยกับเรื่องพวกนี้ และยังเป็นผู้บริหารที่เป็นต่างศาสนิกด้วย หรือประมาณว่าจะเอาอะไรกันนักกันหนากับเรื่องพวกนี้เนี่ยะ อาจารย์คิดว่ามันน่าจะเป็นลักษณะแบบนี้ด้วยหรือไม่

มารีน่า เบญจเหม : มีหลายโรงเป็นอย่างนั้นเลยคะหลายโรงที่แบบว่าเหมือนกับบางโรงเรียนที่เคยเห็นนั้น ผอ. เขายังไม่เข้าใจในเรื่องของหลักการลูกเสือ เขายังไม่มีความรู้ เขาก็ไม่ฟังครูที่มีความรู้ เขายังยึดของเขาว่ายังถูก ยังมีเหมือนกัน มันพูดยาก

ผู้วิจัย : อาจารย์มองว่าในอนาคตเนี่ยะมันจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือว่ามันจะแย่ลงกว่าเดิมหรืออย่างไรครับอาจารย์

มารีน่า เบญจเหม : ในบางโรงเรียนอาจจะดีขึ้นถ้ามีผู้นำหรือผู้ที่ดูแลเรื่องของลูกเสือและเนตรนารีที่เขามีเพาเวอร์เขาก็สามารถจะทำได้ดีขึ้น บางโรงเรียนก็อาจจะแย่ลงนะ เหมือนกับที่โรงเรียน

ของดิฉันนั้น เพราะว่ามันก็มีหลายปัจจัยอะนะคะ ที่ทำให้แย่งลงมาได้

ผู้วิจัย : ที่นี้สุดท้ายแล้วนะ ะครับ อาจารย์มีข้อเสนอแนะอะไรไม่ครับ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสำหรับเด็กมุสลิมเรา ทั้งครูแล้วก็เด็กนักเรียน

มารีน่า เบญจเหม : อยากให้ครูนั้นได้เข้ารับการฝึกอบรม และหมั่นที่จะฝึกฝน ถ้าหากไม่ได้ฝึกฝนเลยหรือไม่ได้ลงไปสอนเลย ประสบการณ์ในการสอนเองก็จะไม่ชัดเจน ก็คือให้ครูเนี่ยะร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเด็ก

ผู้วิจัย : เดิมเลยเนี่ยะอาจารย์มีใจรักเรื่องลูกเสือหรือว่ามีความถนัดหรือความสนใจ ภูมิหลังของอาจารย์ที่เกี่ยวกับเรื่องลูกเสือ

มารีน่า เบญจเหม : ใจรักเลยคะ คือชอบลูกเสือถามว่าตัวเองเนี่ยะมีความรู้เรื่องลูกเสือเยอะไหมก็ไม่ใช่ว่าเยอะมากแต่ใจรัก ก็ต้องถามผู้รู้บ้างก็ร่วมกับเพื่อนครูที่เขาเป็นอะคะ เขาก็มาร่วมกันเสนอแนะ ก็มาร่วมกันจัด ที่นี้ผลที่มันเกิดขึ้นกับเด็กเห็นชัดเจนเลยนะว่าเด็กมีระเบียบวินัย มีความกล้าแสดงออกเป็นไปตามปรัชญาของลูกเสือเลยคะ เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนุกสนาน

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์ครับผมขอถามเพิ่มเติมอะนะครับ อาจารย์มองว่าในอนาคตสมควรหรือเปล่าครับที่ว่าจะมีคู่มือเป็นฉบับการจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือและเนตรนารีสำหรับเด็กมุสลิม สมควรไม่ครับกับการที่จะมีเอกสารคู่มือเฉพาะอะไรอย่างเงี้ยะ

มารีน่า เบญจเหม : คะ ดิฉัน

ผู้วิจัย : แล้วเป็นไปได้ไหมในอนาคตเนี่ยะ ครูที่เป็นมุสลิมและที่ไม่ใช่มุสลิมเวลาอบรม B.T.C. อะไรอย่างเงี้ยะ ก็อบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหา องค์ความรู้ที่จะเอาไปใช้กับเด็กนักเรียนที่เป็นมุสลิมอะไรอย่างเงี้ยะ อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้ สมควรหรือไม่

มารีน่า เบญจเหม : สมควรคะ เพราะในเมื่อคุณครูสอนในโรงเรียนที่มีบริบทที่เป็นเด็กนักเรียนที่เป็นมุสลิมก็จะต้องเรียนรู้ตั้งนั้นด้วยอะคะ

ผู้วิจัย : เหมือนกับว่ามีครูที่ไม่ใช่มุสลิมและก็มาสอนในโรงเรียนที่บริบทเป็นมุสลิมแต่ปรากฏว่าไม่รู้เกี่ยวกับหลักการของมุสลิมว่าต้องอย่างจี้ ๆ ใช่มั้ยครับ แต่เขากลับเอาหลักการของส่วนกลางมาใช้กับนักเรียนที่นี้ซึ่งไม่สอดคล้องกับบริบทที่นี้ก็เลยต้อง

มีการอบรมเพิ่มเติมอะไรประมาณนี้ใช่มั้ยครับ ที่อาจารย์ได้เสนอแนะ นอกเหนือจากสองเรื่องที่ผมได้เกริ่นไปคือเรื่องเอกสารคู่มือ แล้วก็การอบรมที่เป็นแบบอิสลามิก นอกเหนือจากสองเรื่องนี้แล้วเนี่ยะ อาจารย์มีอะไรเพิ่มเติมไม่ครับ ทั้งเรื่องของเครื่องแบบ เรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา แล้วก็เรื่องของพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ประมาณว่าให้ล้อตามประเทศมุสลิม เช่น ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย หรือกลุ่มประเทศอาหรับเขาจัดลูกเสืออย่างไร แล้วก็ให้เราที่เป็นลูกเสือแบบมุสลิมในประเทศไทยเนี่ยะล้อตามในการจัดกิจกรรมอะไรประมาณเนี่ยะ อาจารย์คิดว่าเป็นไปได้ไม่ครับ และก็อยากจะให้เป็นอย่างนั้นไม่ครับ

มารีน่า เบญจเหม : เป็นไปได้คะ แล้วก็อยากจะให้เป็นแบบนั้นด้วยคะ ทั้งคนจัดเอง เด็กนักเรียน และผู้ปกครองเองก็จะสบายใจ

ผู้วิจัย : ใช่มั้ยครับว่า ลูกเสือไม่ใช่ว่ามีเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น มันมีทั้งกลุ่มประเทศอาหรับเองก็มี มาเลเซีย อินโดนีเซียก็มี

มารีน่า เบญจเหม : ถ้ามีหรือจัดแบบกลุ่มประเทศอาหรับ มาเลเซีย อินโดนีเซียก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองอีกด้วย ว่าประเทศมุสลิมเหล่านี้ยังจัดกันได้อ

ผู้วิจัย : และนอกเหนือจากนี้อาจารย์มีข้อเสนอแนะอะไรอีกไม่ครับ ถ้าไม่มีก็ต้องขอขอบคุณอาจารย์ที่ให้การสัมภาษณ์ในเรื่องของสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในนามผู้วิจัยและนักศึกษาปริญญาโทก็ต้องขอขอบคุณอาจารย์มารีน่า เบญจเหม ไว้เพียงเท่านี้ สุดท้ายผิดพลาดประการใดด้วยกาย วาจา ใจก็ต้องขอมาอภัยด้วย สุดท้ายขอให้อาจารย์นั้นมีสุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์ และขอให้อัลลอฮ์ได้โปรดประทานวิสกี้ที่บริสุทธิ์ และใช้ชีวิตในโลกดunyaด้วยกับอามัลที่ดี และไปสู่อาคีเราะห์ที่บารอกะห์ด้วยครับ อะบิลลาฮีเตอาฟีก วัลอิติฮาซะห์ วัลซาลามุออลัยกุมวะเราะห์มาตุลลอฮิฮะบารอากาศู

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

1) นายเจมูอำหมัด เจอะอามะห์	ตำแหน่ง ครูประจำการ
	หัวหน้างานกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี
สถานที่ให้สัมภาษณ์	โรงเรียนอามานะศักดิ์
สัมภาษณ์เมื่อ	วันอาทิตย์ ที่ 13 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดในการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮิมี อัสลามุอะลัยกุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวะบารอกาทุฮฺ ครับ กระผมว่าที่ ร.ต.อาทิตย์ นูระบ้ำฟ นะครับ เป็นนักศึกษาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นะครับ ซึ่งในวันนี้ผมก็จะมาขอสัมภาษณ์นะครับเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี นะครับ ซึ่งการสัมภาษณ์เนี่ยนะครับก็จะมี 3 ตอนด้วยกัน กล่าวคือ ตอนที่ 1 ก็จะเป็นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์นะครับ แล้วก็ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แล้วก็ตอนที่ 3 ก็จะเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ นะครับ ซึ่งอาจารย์เองก็เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ทางเราได้คัดเลือกนะครับ ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษาที่ผ่านมา ก่อนอื่นก็อยากจะให้อาจารย์ได้แนะนำตัวเล็กน้อยครับ เรียบเชิญครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : อัสลามุอะลัยกุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวะบารอกาทุฮฺ ผมชื่อ นายเจมูอำหมัด เจอะอามะห์ ตอนนี้เป็นครูประจำการอยู่ที่โรงเรียนอามานะศักดิ์ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นครูสอนที่นี้ก็ประมาณ 10 กว่าปีแล้ว ครับ

ผู้วิจัย : แล้วก็ตอนนี้อาจารย์สอนอยู่วิชาอะไร ระดับไหนครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ตอนนี้ผมสอนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย คือ ป.4 ป.5 และ ป.6 วิชาพลศึกษา และดูแลเกี่ยวกับวิชาลูกเสือและเนตรนารีด้วยครับ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันอาจารย์อยู่ตำแหน่งอะไรครับ ตำแหน่งครูผู้สอนใช่ไหมครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ตำแหน่งครูผู้สอนครับ

ผู้วิจัย : ครับ แล้วก็วุฒิการศึกษาครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ปริญญาตรี

ผู้วิจัย : ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ใช่ไหมครับ ขนาดโรงเรียนที่อาจารย์สอนอยู่คือ ขนาดใหญ่ใช่ไหมครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ขนาดใหญ่ ใช่ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้ มาสู่ตอนที่ 2 แล้วนะครับ อาจารย์ครับ อาจารย์คิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เนี่ยจะมีการแต่งเครื่องแบบ และติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ครับ เช่น การแต่งกาย การใส่ผ้าคลุม การใส่กางเกง การติดเครื่องหมาย อะไรลักษณะนี้อะครับ อาจารย์คิดว่ามีไม่ครับการแต่งกายลักษณะอย่างนี้ ตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้ให้ข้อเสนอแนะไว้

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ก็มีครับ คือ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีทั้งในเรื่องของชุดเครื่องแต่งกาย และการติดเครื่องหมาย และสีของผ้าคลุมศีรษะ

ผู้วิจัย : ลูกเสือทุกประเภทเลยใช่ไหมครับ ทั้งลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ครับผม

ผู้วิจัย : สภาพการปฏิบัติจริงเนี่ยะโดยภาพรวมแล้ว อาจารย์เห็นเป็นอย่างไรรึครับในจังหวัดปัตตานี ประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ได้

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ตอนนี้นำจะประมาณ 80-90 % นะครับ การแต่งเครื่องแบบของลูกเสือ และเนตรนารี ระดับประถม และมัธยมก็จะเป็นไปตามที่กำหนด

ผู้วิจัย : ที่นี้ อาจารย์คิดว่า การแต่งเครื่องแบบ ลูกเสือและเนตรนารีตามที่สำนักจุฬาราชมนตรี แนะนำไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเนี่ยะ ในเรื่องของการแต่งกายเนี่ยะ อาจารย์คิดว่ามันมีปัญหาไม่ครับที่กำหนดมาว่าต้องแต่งเครื่องแบบลักษณะอย่างนี้อะครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ถ้าการแต่งกายในปัจจุบันไม่มีปัญหาอะไร เพราะมันตรงกับหลักการของศาสนา เช่น เนตรนารีจากเดิมสวมหมวกก็มาใส่ผ้าคลุมแทน จากเสื้อแขนสั้นก็มาเป็นเสื้อแขนยาว และถ้าเป็นนักเรียนชายปัจจุบันกับเมื่อก่อนก็เปลี่ยนไป จากกางเกงขาสั้นมาเป็นขยาวครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้ปัญหาที่ดูจากการเก็บข้อมูลเชิงสถิติและก็มีข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนเนี่ยะ ที่เขาเสนอแนะมาในแบบสอบถามเนี่ยะนะครับ เขาติงมาเรื่องของการใส่ชุดที่สวมลงไปในกระโปรงอะไรเนี่ยะ อาจารย์มีข้อเสนอแนะยังงัยกับประเด็นนี้ครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ชุดเนตรนารี 2 ท่อนหรือชุดที่จะต้องสวมในกระโปรงกับชุดแขนยาว แบบที่ติงว่าก็จะเป็นชุดแขน เพราะถ้าเป็นชุดแขน นักเรียนก็ไม่ต้องไปสวมเสื้อใส่ในกระโปรง ถ้าเป็นชุดแขนมันจะยาวมันก็คล้าย ๆ กับชุดสวมใส่ละหมาด แต่ถ้าเอาง่าย ๆ ก็สามารถใส่ละหมาดได้เลย

ผู้วิจัย : ก็คือหมายถึงชุดแขนยาวเลยจะดีกว่าใช่มั้ยครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ใช่ครับ

ผู้วิจัย : และอีกหนึ่งประเด็นก็คือ การใช้เข็มขัดที่เป็นหน้าเสื่ออะไรอย่างงี้ อาจารย์มีข้อคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องนี้ครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ครับ เข็มขัดหน้าเสื่อบางโรงเรียนเขามีปัญหากับการที่ใช้เข็มขัดที่มีรูปสัตว์ แต่ก็ถ้าตามระเบียบแล้วเนี่ยะที่จริงมันก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าตามหลักการอิสลามก็คือมันจำเป็นและ

มันก็ได้ถึงขั้นฮารอม เองง่าย ๆ เราสามารถที่จะใส่ได้ แต่เวลาเราจะละหมาดเราก็สามารถถอดออกได้

ผู้วิจัย : ซึ่งหน้าเสื่อนี้ มันก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหลักศรัทธาอะไรของเราที่ใช้ไม่ครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ใช่ครับ ไม่เกี่ยวเลย เราสามารถใส่ได้

ผู้วิจัย : ครับที่นี้ อาจารย์คาดหวังอย่างไรกับเครื่องแต่งกายของลูกเสือและเนตรนารีจากปัจจุบันที่มันเป็นลักษณะอย่างนี้ ในอนาคตอาจารย์คาดหวังอย่างไรครับ แบบว่าให้เป็นภาพรวมเหมือนกันทั่วประเทศ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ภาพรวมทั้งประเทศก็อยากให้ลูกเสือและเนตรนารีแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม ถ้าเป็นผู้ชายก็ใส่กางเกงขยาว เสื้อปกติ และติดเครื่องหมายตามที่กำหนด ส่วนเรื่องหมวกถ้าจะให้ดีผมคิดว่าน่าจะยังใช้เหมือนเดิม

ผู้วิจัย : คือว่าเป็นไปตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : เพราะมันไม่ได้ขัดต่อหลักการแต่อย่างใด

ผู้วิจัย : ครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ส่วนชุดเนตรนารี ขณะนี้ก็ได้แล้ว เป็นชุดแขนยาว นักเรียนหญิงก็จะได้ปกปิดเอาเราะฮฺ แล้วก็ใส่ผ้าคลุมตามสีแต่ละประเภทที่กำหนด อาจจะให้ทั่วประเทศที่เป็นมุสลิมเป็นแนวทางเดียวกันทั้งหมด ไม่ต้องมาแบบนู้นมาเปลี่ยนพอขึ้นไปทางเหนือ ขึ้นไปทางกรุงเทพฯ พอลงมาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็แต่งเครื่องแบบไม่เหมือนกันก็อยากให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้วิจัย : แล้วมันจะมีบางโรงเรียนที่ใส่หมวกชอกเกะหมวกอะไรนะที่เป็นหมวกแบบลูกเสือมาเลเซีย อาจารย์คิดยังงัยกับตรงนี้

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ตามความคิดส่วนตัวนะครับ มันไม่เหมาะกับบ้านเรา หมวกนั้นมันจะไปเหมาะกับมาเลเซีย แต่ถ้าเอาไปใส่ให้กับคณะครูน่าจะดีกว่า ถ้าจะให้เด็กนักเรียนใส่มันไม่เหมาะสม หากเราขึ้นไปพบปะกับพี่น้องลูกเสือจังหวัดต่าง ๆ มันก็จะไม่เหมือนกันอีก เขาจะมองว่าเราแบ่งแยกอีก น่าจะนะครับ

ผู้วิจัย : แต่ถ้าว่ามองในแง่มุมมองที่ตีมันก็อาจจะเป็นเอกลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ได้ นะครับ อันนี้อาจารย์คิดอย่างไรครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้ามองในแง่ดี ก็จะได้เหมือนกัน แต่ถ้าในมุมมองของผู้อื่นมันจะไม่เหมาะกับลูกเสือและเนตรนารี ที่จะต้องใส่ทับกับผ้าคลุม

ผู้วิจัย : อาจารย์หมายถึง ถ้าเป็นนักเรียนชายก็จะโอเคอยู่ แต่ถ้าเป็นผู้หญิงแค่ใส่ผ้าคลุมศีรษะก็พอเพียงแล้ว ตามที่ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี ก็บอกว่าใส่ผ้าคลุมแทนหมวก แล้วก็แทนผ้าผูกคอ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : พอมีหมวกนี้ ก็กลายเป็นว่าซ้ำซ้อน ถ้ามีผ้าคลุมมีหมวกอีกมันก็ดูแปลก

ผู้วิจัย : ที่นี้เนี่ยะ สำนักจุฬาราชมนตรีเขาออกข้อเสนอแนะให้กับนักเรียนเอง ที่ว่าใส่ผ้าคลุมแทนหมวกกับผ้าผูกคอ แต่ผมอยากจะเพิ่มเติมสอบถามอาจารย์อีกนิดนึงกับเรื่องของครู จะสังเกตได้ว่าครูผู้หญิงเราเนี่ยะใส่ผ้าคลุม มีผ้าผูกคอ และยังมีหมวกอีกด้วย อาจารย์มีแนวคิดอะไร ยังไงกับเรื่องนี้ครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ก็เหมือน ๆ กับนักเรียนเองง่าย ๆ เลย ก็คือไม่สวย และก็ไม่เหมาะสมด้วย

ผู้วิจัย : ก็คือถ้าใส่ผ้าคลุมแล้วก็ไม่ต้องใส่หมวกแล้ว แต่ว่าตอนนี้เนี่ยะในระเบียบของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเขาก็ยังไม่ได้ระบุชัดเจน และข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีเองก็ไม่ได้พูดถึงผู้กำกับด้วย คือตรงนี้มีข้อกังขาอยู่ ระหว่างนักเรียนกับผู้กำกับใช้ไม่ครับ ตอนนี้ในระเบียบที่ชัดเจนก็คือเรื่องของนักเรียน แล้วผู้กำกับเองก็ยังข้อถกเถียงกันว่า เอะตกลงจะใส่หรือไม่ใส่ เพราะในระเบียบพูดถึงเฉพาะเด็กนักเรียนอย่างเดียวเอง ก็คืออาจารย์ยืนยันว่าเป็นไปได้ก็อยากจะให้เป็นเหมือนกันกับเด็กนักเรียน

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ครับ

ผู้วิจัย : เรื่องเครื่องแต่งกาย อาจารย์ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกไหมครับ เกี่ยวกับเรื่องเครื่องแต่งกายที่จะแนะนำครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ปัญหาที่จะแนะนำก็คงไม่มีนอกจากแนะนำเกี่ยวกับสัญลักษณ์ที่บ่งบอกเกี่ยวกับลูกเสือจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่นที่อื่นธนู อาจจะเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์อะไรก็ได้ที่สื่อถึงจังหวัดจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าเปลี่ยนได้นะ

เพราะถ้าเปลี่ยนส่วนอื่นเดี่ยวนั้นจะต่างจากพวก แต่เพียงแค่มีสัญลักษณ์ที่อื่นธนูเท่านั้น ถ้าสามารถทำได้

ผู้วิจัย : คือให้เป็นสัญลักษณ์เฉพาะ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : พอขึ้นไปต่างจังหวัดที่นอกเหนือจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เขาจะได้อะไรนี้มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ครับ ประมาณนี้ถ้าทำได้ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้ด้านที่ 2 ครับ ด้านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทั้งในโรงเรียน นอกสถานที่ การจัดค่ายพักแรม หรือการเดินทางไกล อาจารย์คิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีบ้านเราเนี่ยะ มีการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีอย่างไรครับ มีหรือไม่มีครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : มีครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้สภาพการปฏิบัติจริง ณ เวลานี้เนี่ยะโดยภาพรวมมันเป็นยังไงครับอาจารย์

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ภาพรวมในปัจจุบันโรงเรียนเริ่มกระตุ้นมากยิ่งขึ้น เริ่มมีการเปิดกองปิดกอง แล้วก็ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม

ผู้วิจัย : ซึ่งแต่เดิมนะ บางคนไม่ทราบใช้ไม่ว่ามีข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรี เกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือที่ถูกต้องตามหลักการนี้เป็นลักษณะอย่างไร

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : แต่เดิมนะแค่วิชาอย่างเดียว พอถึงเวลาให้เด็กนักเรียนลงไปเล่น ไม่ได้สอน ปัจจุบันเขามีการเปลี่ยนแปลงก็คือเด็กนักเรียนเริ่มเรียน เริ่มมีการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เริ่มมีกิจกรรมเกี่ยวกับระเบียบวินัย เริ่มเยอะขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันเนี่ยะ โดยเฉพาะการเปิดปิดประชุมกองในโรงเรียน มันมีการปฏิบัติจริงมากน้อยแค่ไหนครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ง่ายๆ ๆ คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในตัวเมืองปัตตานีเนี่ยะก็ประมาณ 90 % ที่โรงเรียนเริ่มเปิดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ

ผู้วิจัย : อืม แล้วอย่างเช่น ตอนเปิดกองมันมีการร้องเพลงชาติ การใช้คำพูดที่มันสื่อไปถึงการเสียอาภีตะฮอะไรเนี่ยะ เขามีการปรับเปลี่ยน หรือว่าเขาไม่ทำเลยหรือตัดออกไปเลยหรือยังครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : บางโรงตามที่ได้ทราบ บางโรงก็มีการปรับเปลี่ยน บางโรงก็ยังทำตามสำนักงานลูกเสือแห่งชาติตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี คือ ร้องเพลงชาติ อ่านคุอา สงบนิ่ง เขาก็จะทำตาม แต่บางโรงก็มีการเปลี่ยนหรือเพิ่มเติม เช่น ในช่วงของการสงบนิ่ง ก็จะมีการกล่าวรำลึกในใจเกี่ยวกับพระเจ้า เช่น กล่าวในใจด้วยคำว่า สุบหะนัลลอฮ อัลฮัมดุลิ้ลละห์ อัลลอฮอักบร ตามโรงเรียนนั้น ๆ ที่กำหนด

ผู้วิจัย : หน้าที่อาจารย์ทำอยู่นี้ อาจารย์ทำอย่างไรครับ คือตอนชักธงชาติ เดิมคือทั่วไปเนี่ยเขาบอกว่า กองคารพธงชาติวันทยาอูธ ซึ่งการเคารพธงชาติมันมีความหมิ่นเหม่ในเรื่องของหลักการยังไงครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ตามที่โรงเรียนทำก็คือ กองร้องเพลงชาติ เลย คือไม่ได้ กองคารพธงชาติ คือมาเปลี่ยน

ผู้วิจัย : ส่วนตอนสงบนิ่งอาจารย์มีวิธีการยังไงครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : การสงบนิ่งก็ได้ปรับเปลี่ยนจากการที่ยืนเฉย ๆ จับหมวกแล้วก็สงบนิ่งก็มีการกล่าวในใจด้วยคำว่า สุบหะนัลลอฮ อัลฮัมดุลิ้ลละห์ อัลลอฮอักบร สงบนิ่งประมาณนี้ ฟีกให้เด็กนักเรียนได้รำลึกถึงพระเจ้าด้วย

ผู้วิจัย : โดยภาพรวม ลักษณะการจัดกิจกรรม ประมาณนี้นะครับ สิ่งใดที่มันขัดต่อหลักการ อาจารย์ก็จะแก้ไขและชี้แนะ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : เราสามารถใช้ในเฉพาะโรงเรียนเรา แต่ถ้าไปข้างนอกเราก็จะใช้ตามที่ใช้ส่วนกลางใช้ แต่ถ้าเป็นไปได้เราอยากจะปรับเปลี่ยนใช้เฉพาะ

ผู้วิจัย : แต่ว่าเราก็สอนเพื่อให้รู้ว่าโดยหลักการของลูกเสือเขาอย่างนั้นนะ แต่หลักการปฏิบัติก็จะอีกแบบนึง ที่นี้อาจารย์คิดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเนี่ย อาจารย์คิดว่ามันน่าจะมีปัญหาไม่ครับ ประมาณว่าโรงเรียนเราอีกแบบนึง ไปเจอโรงเรียนโน้นอีกแบบนึง เจอโรงเรียนนี้อีกแบบนึง อาจารย์คิดว่ามันมีปัญหาไม่ครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : มีปัญหาครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์คิดว่าปัญหาที่พบบันเกิดจากอะไรครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ปัญหาที่พบบันเกิดจากครูผู้สอน องค์ความรู้ไม่แน่น พอเขามาดูของเราไม่เหมือนกัน แล้วเขาเองก็ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิสลาม อบรมมายังไงก็ตามนั้น พอถึงเวลาเกี่ยวกับเรื่องอะกิตะฮู เราไปพูด เขาก็บอกว่าไม่เป็นไร

ผู้วิจัย : อาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้อย่างไรครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : วิธีแก้ปัญหาก็คือ สข. จังหวัด น่าจะเรียกครูผู้สอนลูกเสือมาพบปะ และพูดคุยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดหลักของสำนักจุฬาราชมนตรี ที่ออกคำแนะนำให้กับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ว่าพิธีการแบบนี้ควรเป็นอย่างไร ในส่วนที่สามารถแก้ไขเราก็ใช้เฉพาะในส่วนของเรา

ผู้วิจัย : ควรจะมีการอบรมไม่ครับ แบบอิสลามิกสกาวิธ เรามีการอบรม B.T.C. แบบทั่วไปใช่ไหมครับ แต่เราก็จะมีคอร์สเฉพาะ อย่างเช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เนี่ย อบรม B.T.C. แบบมุสลิม อาจารย์เห็นด้วยไหมครับแบบนี้

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : อันนี้ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งครับ

ผู้วิจัย : ทั้ง B.T.C. และ A.T.C. ประมาณนี้ใช่ไหมครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ใช่ครับ เพราะบางโรงเรียนมา พอจะร้องเพลงชาติ เตรียมตัวเคารพธงชาติ ทำไปโดยเกี่ยวกับหลัก บางโรงก็ไม่ทำเลย เชิญธงชาติก็ไม่ทำ ถามว่าไม่ทำไม่ได้ไม่ ได้ แต่ถ้าตามระเบียบมันก็ต้องทำ

ผู้วิจัย : เราอยากจะทำ แต่เราจะทำอย่างไรให้ไม่ขัดต่อหลักการใช่ไหมครับ เมื่อกี้อาจารย์เสนอให้มีการพูดคุยเกี่ยวกับการอบรม และถ้าเป็นไปได้จะมีเอกสารเป็นคู่มืออะไรอย่างนี้ อาจารย์เห็นควรอย่างไรครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ยิ่งดีเข้าไปใหญ่ มีรูปภาพ วีดีโอ ซีดี มีสื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัย : อีกอันนึง มีโมเดลโดยเฉพาะ มีสักโรงเรียนนึงเป็นโรงเรียนสาธิตเฉพาะในเรื่องของลูกเสือและเนตรนารีแบบมุสลิมให้โรงเรียนอื่น ๆ มาศึกษาดูงานเนี่ย อาจารย์คิดเห็นอย่างไรครับ

เจ๊ะมุฮำหมัด เจ๊ะอามะห์ : ถ้ามีโมเดลสักโรงเรียนนึงเป็นตัวอย่าง

ผู้วิจัย : อย่างโรงเรียนของอาจารย์ โรงเรียน อามานะศักดิ์ ซึ่งเดิมคนโน้นมาศึกษาดูงานเรื่องนี้ อาจารย์เห็นควรอย่างไรกับเรื่องนี้

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้ โรงเรียนนี้เป็นโมเดล ใครยากมาดูเกี่ยวกับลูกเสือ มาดูได้ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ ที่เราปรับเปลี่ยนจาก สำนักงานลูกเสือแห่งชาติเพื่อมีให้ชัดต่อหลักการของ ศาสนา แล้วก็สามารถไปต่อยอดไปด้วยกัน เช่น เรา แค่ปรับเปลี่ยนนิดหน่อย บางจังหวัด นี่ก็คือวิธีการ แก้ไขปัญหาที่มันเกิดขึ้น

ผู้วิจัย : ส่วนในประเด็นที่ 3 ก็คือ อาจารย์คาดหวัง อย่างไม่ต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในบ้านเรา

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : อยากจะให้ลูกเสือในสาม จังหวัดนี้ เอกชนเนี่ยดี และก็ใช้ระบบของลูกเสือให้ นักเรียนได้รู้จักจริง ๆ แล้วมันก็สามารถต่อยอดได้ เด็กนักเรียนพวกนี้ที่ได้เรียนลูกเสือสามารถนำมาใช้ ประโยชน์จากลูกเสือไปต่อยอดกับวิชาที่เขาเรียน มีระเบียบ วินัย มีความคิด มีทักษะชีวิต มีการบำเพ็ญ ประโยชน์ มันก็ใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ ช่วยเหลือผู้อื่นได้

ผู้วิจัย : แล้วก็บูรณาการกับอิสลามด้วยใช่ไหมครับ เช่น เรื่องของการละหมาด การทำอิบาดะห์ อะไรเนี่ยะ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ครับ ลูกต้อง

ผู้วิจัย : อันนี้คือสิ่งที่อาจารย์คาดหวังในการจัด กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันไม่ได้แบ่งแยกออกจากกัน ว่าลูกเสือก็คือลูกเสือ อิสลามก็ต่างหาก แต่ว่าเป็นเนื้อเดียวกัน อันนี้ก็เป็นสิ่งที่อาจารย์ได้ คาดหวัง นอกเหนือจากนี้อาจารย์มีอีกไม่ครับ ในเรื่องของการจัดกิจกรรม

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ส่วนการจัดกิจกรรมบาง โรงเรียน เช่น ลูกเสือสำรอง มันก็ยังใช้อาคร่าอยู่ เราจะทำดี บางโรงเรียนก็ไม่ได้สอนอะไรเลย เด็กประถม ป.1- ป.3 บางโรงเรียนก็สอน บางโรงเรียนก็ไม่สอน แต่โรงเรียนที่ผมสอนอยู่ที่สอน แต่พอจะมาปรับเปลี่ยนใช้ประโยชน์ เช่น อาคร่าเรา จะทำดี เราก็มาเปลี่ยนเป็นยาอัลลอฮฺเราจะทำดี

ผู้วิจัย : คือเปลี่ยนจากสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในหลักการ ให้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : นั่นคือ อยากให้โรงเรียน ทุกโรงเรียนมาดูวิธีการ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน สามารถใช้ได้ เด็กนักเรียนก็จะสนุก และกล่าวคำนี้ตลอด มันก็จะติดคำว่า ฉันทองปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และเชื่อฟังท่านนบี ฉันทองยืนตรงในเวลาละหมาด นี่ก็มันเป็น เป็นแนวทางเกี่ยวกับลูกเสือ มันใช้ประโยชน์ได้

ผู้วิจัย : แล้วก็เอาทักษะลูกเสือ เอามาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้เลย อาจารย์ครับ พิธีการของลูกเสือ อันนี้แหละโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องพิธีการที่เราจะพบ บ่อยครั้งว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือที่ไม่ใช่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่เป็นโรงเรียนของรัฐที่มีนักเรียนมุสลิมที่สังกัดอยู่ อาจารย์คิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงเรื่องของพิธีการ การเข้าค่ายลูกเสือ การประชุมกอง พิธีรอบเสาธง แคมป์ไฟ การทำแกรนฮาว ลักษณะอย่างนี้ อาจารย์คิดว่าสภาพการปฏิบัติจริงในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามเป็นไปบ้างครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้าว่าการปฏิบัติจริง ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เดียวนี้ก็ไม่ ค่อยมีปัญหาสักเท่าไรแล้ว เพราะเรื่องของพิธีการ เพราะถ้าหากตามระเบียบก็จะมีพิธีการก่อนกิจกรรม เข้าค่าย เปิดแคมป์ พอมีกิจกรรมรอบกองไฟเขาก็จะ ปรับเปลี่ยน จากไฟเราก็อไฟ โดยใช้หลอดสีออน เปิดไฟปกติ และมีกิจกรรมการแสดงปกติ พอพิธีการ หลังจากจบการแสดงก็จะมีการสวดมนต์ก่อนเข้านอน แต่ของศาสนาอิสลามไม่มี ก็จะปรับเปลี่ยน แต่ถ้าจะมี โรงเรียน บางโรงเรียนมีเด็ก ศาสนาพุทธ บางโรงเรียนเขาให้ศาสนาอิสลามอยู่ด้านหลัง ศาสนา พุทธก็ทำพิธีการไป อิสลามก็ยืนเฉย ๆ ไม่ต้องทำ อะไร แคมป์บึง ก็ไม่ค่อยมีปัญหา

ผู้วิจัย : ส่วนบางโรงเรียนเนี่ยะ ที่อาจารย์เคยพบเห็น ไม่ครับว่า บางโรงเรียนคือเห็นว่าคิปปูไม่ทำเลย ตัดออกไปเลยกิจกรรมนั้น

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถามว่าบางโรงเรียน กิจกรรมรอบกองไฟ เขาจะตัดเลย มันมีปัญหาเพราะ บางทีกิจกรรมรอบกองไฟมันจะทำให้เด็กสิ่งที่เด็กไม่ เคยกล้าแสดงออก จะมาแสดงออก เราอย่าตัด เราไม่เอารอบกองไฟ เราก็ไม่ต้องมีไฟ ต้องดู วัตถุประสงค์เป็นหลัก สิ่งที่เขาทำก็คือ อยากให้เขามี กิจกรรม รู้แล้วว่าแรก ๆ เขาทำเพราะอะไร เขาบูชาไฟ แต่พอหลัง ๆ มันก็เริ่มมีการปรับเปลี่ยน

ผู้วิจัย : ตอนนี้นำสำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะให้ใช้ชื่อว่ากิจกรรมนันทนาการในยามค่ำคืนใช่ไหมครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ครับ ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ก็ไม่ซีเรียสแล้ว สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

ผู้วิจัย : อาจารย์คิดว่า การดำเนินพิธีการของลูกเสือเนียร์ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนียร์ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี อาจารย์คิดว่ามันยังมีปัญหาไหมครับ เหมือนประมาณว่า สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมาแบบนี้ แต่พอมาปฏิบัติแล้วเกิดความไม่สบายใจ พอจะมีไหมครับเรื่องแบบนี้

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : มีบางส่วน และบางโรงเรียนครับ

ผู้วิจัย : เช่น เรื่องของการถวายราชสดุดี ให้เราไปยื่นไปเข้าร่วม การถวายพวงมาลา อาจารย์คิดอย่างไรกับประเด็นนี้

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้าจะให้ดี คือ ต้องตัดออกไปเลย เพราะบางที่มันมีโรงเรียนเอกชนที่มีเด็กไทยพุทธเยอะก็ทำได้ แต่เราเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามร้อยเปอร์เซ็นต์ตัดออกไปเลย เพราะทางสำนักจุฬาราชมนตรีเองก็สามารถตัดได้เสนอได้

ผู้วิจัย : แต่ที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมาก็คือ เอ้า...มีอีกประเด็นหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องพิธีการ คือเรื่องของการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี อาจารย์มีความคิดเห็นเรื่องนี้อย่างไรครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้าเพลงนี้ ถ้าตามหลักมันไม่ได้ เพราะมันเป็นเกี่ยวกับการสรรเสริญ แต่ถ้าฝึกให้เด็กหัดร้องเฉย ๆ ได้ แต่ถ้าจะให้เด็กไปเข้าในพิธีการเลยอะไม่ได้ ที่โรงเรียนก็จะฝึกให้นักเรียนร้องเพลงนี้ แต่ว่าไม่รวมในด้านพิธีการ

ผู้วิจัย : คือเพลงไหนที่เสียงต่อหลักอะก็ตะฮ คือก็สอนให้รู้แต่ไม่ได้ให้ทำ เช่น เพลงถวายราชสดุดีอะไรประมาณนี้ใช่ไหมครับ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ครับ เวลาเข้าฐานกิจกรรมนันทนาการก็ให้เด็กร้องปกติ แต่เวลาภาคพิธีการไม่ได้ให้ทำ

ผู้วิจัย : อาจารย์คาดหวังยังงัยกับพิธีการลูกเสือเนียร์ มีข้อเสนอแนะ หรืออยากให้มีการปรับปรุงในเรื่องของการจัดพิธีการต่าง ๆ

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : เรื่องของการจัดพิธีการอยากจะทำให้ปรับปรุงแก้ไข อยากให้เป็นแนวทางเกี่ยวกับศาสนาเลย เช่น พิธีการมันจะมีในช่วงของเวลากลางคืน หรือก่อนนอนเราก็มีพิธีการเกี่ยวกับด้านศาสนา เช่น อิสลามก็ทำเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ ก็ทำเกี่ยวกับศาสนาพุทธ มันจะได้ไม่ต้องขัดกับระเบียบ ขัดกับหลักการของศาสนา

ผู้วิจัย : มีหลาย ๆ คนแนะนำมาว่า ถ้าลูกเสือแยกกับศาสนานี้คิดเห็นอย่างไรครับ เกี่ยวกับเรื่องนี้

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ถ้าลูกเสือแยกกับศาสนา ความคิดเห็นมันไม่ได้แยกนะ ลูกเสือกับศาสนามันเข้าหาด้วยกันได้ เพราะลูกเสือมันก็เอามาจากศาสนาอิสลาม ในเรื่องของความรัก ความสามัคคี ความสมานฉันท์ เพราะลูกเสือทั้งหมดในหลักสูตร ลูกเสือมันเอามาจากหะดีสทั้งหมดเลย ถ้าตามศาสนาอิสลามมาจากท่านนบีได้ทำ เหมือนทั้งหมดอยู่ในนั้น ปัจจุบันมากที่สุดในโลก คือ ลูกเสือมุสลิม ที่ไปทำฮัจญ์ก็จะมีลูกเสือบำเพ็ญประโยชน์ไปช่วยเหลือคนทำฮัจญ์ มาจากอินโดนีเซีย มาจากมาเลเซีย มาช่วยเกี่ยวกับการทำความสะอาด มาช่วยดูแลบำเพ็ญประโยชน์เยอะ มันอยู่ในหลักการของอิสลามอยู่แล้ว ลูกเสือถ้าเราไปมองคิดว่าลูกเสือมันเป็นของศาสนาอื่นหรือเปล่า ไม่ใช่ มันสามารถเชื่อมโยงกับอิสลาม

ผู้วิจัย : แสดงว่าองค์ความรู้ที่อาจารย์มีอยู่ในขณะนี้เนียร์ ถ้าเป็นไปได้ก็คือ น่าจะขยายไปสู่วงนอกใช่ไหม อาจารย์ เพราะบางคนไม่รู้เลย ลูกเสือคือเรื่องของศาสนาพุทธ อะไรเนียร์

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ ๆ เพราะบางคนไม่รู้คิดว่าลูกเสือเป็นศาสนาอื่น พอมาสอนปุ๊บไม่เอาละ ไม่อยาก ฉะนั้นต้องกระจายความรู้ว่าลูกเสือมันกระจายมาจากจุดหนึ่งคือ ศาสนาอิสลาม กระจายไปเรื่อย ๆ

ผู้วิจัย : อันนี้คือสิ่งที่อาจารย์ได้คาดหวังเอาไว้ว่าในอนาคตจะเป็นลักษณะอย่างนี้ มีอีกไม่ครับว่าในอนาคตลูกเสือมุสลิมเราควรจะขนาดไหน

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ : อยากจะให้ลูกเสือมุสลิมทั่วประเทศที่เป็นลูกเสือมุสลิม แม้กระทั่งลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ให้ทั่วโลกได้รู้ว่านี่คือการแต่งกายและวิธีการปฏิบัติแบบนี้ และก็เข้มแข็ง สามารถใช้ประโยชน์ได้ ปัจจุบันยังไม่เข้มแข็ง เพราะบาง

โรงเรียนก็ไม่สอนอย่างจริงจัง สอนไปก็ไม่ได้เน้นกับศาสนา ก็เลยอยากจะให้ลูกเสือเนียบต่อยอดก็จะมีเอกลักษณ์ตายตัว ว่าเป็นคือ ชุดลูกเสือมุสลิมแบบนี้ และก็ไปบำเพ็ญประโยชน์ให้เขา รู้ว่า นี่คือลูกเสือมุสลิม

ผู้วิจัย : ล่าสุดสูญจัญญไปทำฮัจญ์ อย่างที่สนามบินหาดใหญ่ สังเกตดูก็จะมีลูกเสือมุสลิมก็เยอะนะ ก็จะไปบริการฮัจญ์

เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ : ใช่ครับ มีลูกเสือมาบริการแล้ว

ผู้วิจัย : สุดท้ายอาจารย์มีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับ ด้านรูปแบบ การจัดกิจกรรม เรื่องพิธีการของลูกเสือที่กล่าวมาทั้งหมด อาจารย์มีข้อเสนอแนะอะไรอีกไม่ครับ

เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ : ก็เช่น การจัดชุมนุมลูกเสือมุสลิมแห่งประเทศไทย เพราะมีแค่การจัดชุมนุมลูกเสือโลก ก็อยากจะทำให้มีการจัดชุมนุมลูกเสือมุสลิมทั่วประเทศมาพบปะ มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้เขารู้ว่านี่คือสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุสลิมภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และมาร่วมทำกิจกรรม ให้เขาดูด้วยว่านี่คือมุสลิม

ผู้วิจัย : จะได้ว่าแนวทางว่าจะเป็นอย่างไรว่ากิจกรรมของมุสลิมเป็นอย่างไร ผมว่ามันทำทายนะครับ มันเป็นเรื่องที่ทำทายนะว่ามุสลิมที่มารวมตัวกันแล้วจัดกิจกรรมลูกเสือ ดูสิว่าภาคไหนจะมีไอเดียลักษณะอย่างไร อาจารย์คิดว่าถ้ามันเกิดขึ้นจริง ๆ มันจะฉายอะไรให้เห็นภาพ

เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ : มันจะฉายให้รู้ว่านี่คือลูกเสือและเนตรนารีที่เข้มแข็งกว่าเดิม จากอดีตที่เขาไม่รู้ว่าลูกเสือมุสลิมที่อ่อนแอ ปัจจุบันพอมีรูปแบบแล้วนำแนวทางเกี่ยวกับอิสลาม มันก็จะเข้มแข็งมากกว่าเดิม ปัจจุบันเขามองไม่ตี มองในเชิงที่ว่ามุสลิมมาแค่เรียนเฉยๆ พอถึงเวลาก็ปล่อยทิ้ง ก็คือไม่มีกิจกรรมอะไรที่ชัดเจน ตายตัว พอบางที่เจอโรงเรียนนี้ อีกแบบเจอโรงเรียนนี้ อีกแบบนี้

ผู้วิจัย : แต่ที่นี้พอมองอีกมุมหนึ่ง ภาคใต้กับภาคเหนือเนี่ยจะมองเห็นชัด ภาคเหนือเขาจะมีชุดลูกเสือของเขาโดยเฉพาะเลยนะก็จะไปชุดย่าม และมีผ้าผูกคออะไรเนี่ย แต่ที่อาจารย์แนะนำถ้าเป็นมุสลิมก็ออกมาเป็นสเต็ปเดียวกันทั้งหมด บางโรงเรียนใช้ผ้าคลุมแต่ใส่เสื้อแขนสั้น ใส่กระโปรงสั้นมันก็ยังขัดกับหลักการ

เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ : บางคนก็ผ้าคลุมยังไม่มีมีแต่หมวก

ผู้วิจัย : บางคนใส่ผ้าคลุมแล้ว ยังใส่หมวกทับอีก มันก็หลายขั้นตอนจนเกินไป อาจารย์มีเพิ่มเติมอีกไม่ครับ

เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ : น่าจะมีเพียงเท่านี้

ผู้วิจัย : ถ้าไม่มีอะไรเพิ่มเติม ผมในฐานะผู้วิจัยก็ต้องขอขอบคุณท่านอาจารย์เจมุฮำหมัด เจอะอามะห์ อีกครั้งนะครับ และก็ขอให้อัลลอฮ์ตาอาลาได้ตอบแทนคุณงามความดีในเรื่องของกิจกรรมที่ได้ทำ และก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า อาจารย์จะได้ให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการและก็นำเสนอลูกเสือครั้งต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ วัลลือลาฮิตาฟีก วัลลือตาฮะฮ์ วัสลามู อาลัยกุมวาเราะฮุมมาตุลลอฮิวาबारอกาทุฮ์

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

1) นายนิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด	ตำแหน่ง นายกสโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานี
สถานที่ให้สัมภาษณ์	โรงเรียนอามานะศักดิ์
สัมภาษณ์เมื่อ	วันอาทิตย์ ที่ 13 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

รายละเอียดในการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮิมีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอะลามีน ะบิฮีนัสตะฮฺอิน ลาเฮลลาอะลาอูวะตะอิลลาบิลลาฮิร็อบบิลอะลามีน อัมมาอะอูดุอัลลามุอะลัยกุมเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวะบารอกาตุฮฺ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ะอัยกุมสลามเราะฮฺฮิวะมาตุลลอฮฺฮิวะบารอกาตุฮฺ

ผู้วิจัย : ก็ขอความรักความเมตตาปราณีจากอัลลอฮฺ (ช.บ.) จงประสบแต่อาจารย์นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด ซึ่งวันนี้เองก็ ผมขอแนะนำตัวเองก่อนนะครับ กระผมว่าที่ ร.ต.อาทิตย์ นูระบ๊าฟ นะครับ เป็นนักศึกษาสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลามวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีนะครับ จะมาสัมภาษณ์อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีนะครับ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้เนี่ย นะครับ มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในระดับที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมานะครับ ซึ่งในแบบสัมภาษณ์นี้จะมี 3 ตอนด้วยกันครับ อาจารย์ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ และที่ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนะ ก่อนอื่นให้อาจารย์ได้แนะนำตัวคร่าว ๆ ครับ เรียนเชิญครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : อัลลามุอะลัยกุมเราะฮฺฮิวะมาตุลลอฮฺฮิวะบารอกาตุฮฺ ผมนายนิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด ก็เป็นครูสอนวิชาสามัญ วุฒิทางลูกเสือก็คือ 2 ท่อน และดำรงตำแหน่งนายกสโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานีครับ

ผู้วิจัย : ตอนนี้อาจารย์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือครูผู้สอนครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ผู้สอนครับ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันอาจารย์จบการศึกษา

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัย : ปัจจุบันเป็นอาจารย์ที่ไหนครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : โรงเรียนอามานะศักดิ์ครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์ครับ สิ่งที่จะพูดคุยมี 3 ประเด็นด้วยกัน ก็คือ ประเด็นที่ 1 เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ประเด็นที่ 2 การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา และประเด็นที่ 3 พิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของเราครับ อาจารย์คิดว่าการปฏิบัติในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ย มีการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องเครื่องแบบตามการเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ครับ ประมาณว่าปฏิบัติตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีกำหนดไม่ครับโดยภาพรวม

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : เอาเฉพาะที่โรงเรียนก่อนนะครับ หมายถึงโรงเรียนอามานะศักดิ์ ก็แต่งเครื่องแบบได้สอดคล้องค่อนข้างจะสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีครับ ส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงก็ได้พูดคุยกันมานะ มันอยู่ที่ศักยภาพของโรงเรียนส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็คือ ความเข้าใจของผู้บริหารต่อกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เอาง่าย ๆ ว่า

บางครั้งท่านเหล่านั้นยังไม่เข้าใจกิจการลูกเสืออย่าง
ท่องแท้ อาจจะเป็นเพราะว่าสังคมที่เคยอยู่ หรือ
อาจจะเป็นชาวที่ไม่เหมาะสมในกิจกรรมรอบกองไฟ
ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คาดเคลื่อนในเรื่องของศาสนา
ซึ่งจริง ๆ แล้ว การจัดกิจกรรมรอบกองไฟหรือการที่
มีกองไฟก็เพื่อแสงสว่าง เพื่อสะดวกในการจัด
กิจกรรม ไม่ใช่เป็นการบูชาไฟแต่อย่างใด ซึ่งมันขัดกับ
หลักการของศาสนาอิสลาม แต่จริง ๆ แล้ว
จุดประสงค์ที่ใช้มันคนละอย่างกัน

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองโดยภาพรวมว่าในจังหวัด
ปัตตานีบ้านเราเนี่ยนะครับ เรื่องของการปฏิบัติจริง
ในเรื่องของการแต่งกาย เขาปฏิบัติมากน้อยแค่ไหน
ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : อย่างที่พูดเมื่อกี้เนี่ยนะ
ครับว่าบางโรงเรียนก็ได้ดี แต่บางโรงเรียนก็ยังไม่ดีในเรื่องของ
งบประมาณ คือตามสภาพและเป็นไปตามความ
เข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนด้วย
ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่าหลังจากที่มีการปฏิบัติ
ลักษณะนี้แล้วเนี่ย อาจารย์มองอีกมุมหนึ่งไม่ครับว่า
มันมีปัญหาไม่ครับหลังจากที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้
เสนอแนะมาลักษณะอย่างนี้อะครับ ตัวอย่างเช่น
เนตรนารีอะครับ เอาเสื้อใส่ในกระโปรงแล้วก็ต้องเอา
กระโปรงออกข้างนอก อาจารย์มีข้อเสนอแนะจะตัด
เป็นชุดแยกยาว หรือเป็นชุดเดี่ยวหรืออะไรยังครับ
อาจารย์

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ที่เห็นอยู่ตอนนี้มัน 2
ลักษณะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางโรงเรียน
เอาเสื้ออยู่ข้างนอก บางโรงเรียนก็เอาเสื้ออยู่ข้างใน มันอยู่
ที่ศักยภาพของโรงเรียน ที่สามารถจะอธิบายต่อ
ผู้ปกครองของนักเรียนได้หรือไม่ ว่าการแต่งกายแบบ
นี้ได้หรือไม่ แต่ถ้าผู้ปกครองเห็นด้วยหรือไม่มีข้อ
คัดค้าน โรงเรียนก็สามารถทำได้ แต่อีกกรณีนี้ก็
สามารถเปลี่ยนเป็นมาตรฐานทั้งหมดคือ ชายเสื้อ
เอาไว้ข้างนอกกระโปรง ซึ่งก็จะเป็นข้อครหา และ
ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในเรื่องของการ
แสดงสัดส่วนของร่างกาย ซึ่งมันจะดีมากเลยครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีวิธีการในการแก้ไขปัญหานี้
อย่างไรครับ เช่น โรงเรียนนี้แต่งตัวอีกแบบหนึ่ง
โรงเรียนโน้นแต่งอีกแบบหนึ่ง ไปเจอโรงเรียนนั้นอีก

แบบ ไปกันคนละแบบเลย อะไรประมาณนี้อะครับ
อาจารย์มีวิธีการแก้ไขอย่างไรครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : เริ่มต้นก็คือ ลูกเสือเป็น
กิจกรรมที่ดี พูดถึงมีระเบียบวินัย มีจิตอาสา การ
ช่วยเหลือเกื้อกูล แต่ปัญหาใหญ่ในเรื่องของ
เครื่องแบบ เพราะว่าแต่ละโรงเรียนก็ไม่มีอะไรจะต้องไป
บังคับเขาว่าจะต้องทำแบบนี้ และก็ลูกเสือเองยังไม่
เป็นวิชาบังคับว่าจะต้องมีและต้องมีระเบียบที่ชัดเจน
ดังนั้นแต่ละโรงเรียนจึงมีอิสระของแต่ละโรงเรียนที่
สามารถทำได้

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์คาดหวังไม่ครับเกี่ยวกับการแต่ง
กาย โดยการแต่งชุดยูนิฟอร์มลูกเสือ และ
เนตรนารี อาจารย์คาดหวังในอนาคตนี้ในจังหวัด
ปัตตานี หรือจังหวัดใกล้เคียง หรือโรงเรียนที่มีบริบท
เป็นมุสลิม อาจารย์คาดหวังอย่างไรกับการแต่งกาย
ลูกเสือและเนตรนารี

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : โดยสภาพความเป็นจริง
แล้วนะครับ ลูกเสือและเนตรนารีมันควรจะมี
เครื่องแบบหรือยูนิฟอร์มที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

ผู้วิจัย : ของมุสลิมหรือว่า

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ของลูกเสือทั้งหมดครับ
โดยเฉพาะลูกเสือที่เป็นมุสลิม จะมีข้อจำกัดบาง
ประการ ระเบียบข้อบังคับตรงนี้น่าจะไม่มีปัญหาใน
การแก้ไข และแต่ละโรงเรียนถ้าเข้าใจในเรื่องของ
เครื่องแบบ ความจำเป็นของเครื่องแบบ ความเป็น
อันหนึ่งอันเดียวกันหมดเนี่ย มันก็จะแก้ไขไปได้
ด้วยดี ข้อเสนอแนะก็คือ ต้องทำความเข้าใจกับ
ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาให้เข้าใจว่า
เครื่องหมายแบบที่เราจะให้ลูกเสือและเนตรนารีแต่ง
มันขัดกับหลักการของศาสนาอิสลามตรงไหน ถ้าไม่
ขัดหรือขัดก็มาแก้ไขด้วยกันซะ แล้วออกแบบให้เป็น
เอกลักษณ์เฉพาะซึ่งไม่ขัดกับกฎกติกาของลูกเสือ
และของคณะลูกเสือแห่งชาติด้วย ซึ่งจริง ๆ
เครื่องแบบก็เป็นเพียงแค่เครื่องแบบซึ่งคอนเซ็ปของ
ลูกเสือจริง ๆ มันอยู่ข้างใน อยู่ที่ระเบียบวินัย
การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือผู้อื่น

ผู้วิจัย : ที่นี้ที่กล่าวมาข้างต้น คือบางที่มันมีปัญหา
บางโรงเรียนคิดว่ามันต้องแต่งตัวแบบนี้ เลยไม่จัดการเรียน
การสอนลูกเสือและเนตรนารีเลย อาจารย์มีแนวทาง
อย่างไรเพื่อสร้างความเข้าใจว่ามันจะต้องเป็นอย่างนี้
นะ อย่างนั้นนะ อาจารย์มองยังงัยกับประเด็นนี้ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : แต่ละโรงเขาก็มีคนที่เขา นับถือ ก็ต้องหาวิธีการให้คนที่เข้าใจเรื่องลูกเสือแล้วก็ เข้าใจในบริบทของศาสนาอิสลามด้วย มาให้ความ เข้าใจ ความกระจ่างในเรื่องเครื่องแบบเครื่องแต่ง กายของลูกเสือและเนตรนารี และกิจกรรมลูกเสือ บอกผู้บริหารสถานศึกษาให้เข้าใจว่าลูกเสือตรงไหนที่ ผิดต่อหลักการของศาสนาอิสลามก็จะได้แก้ไข คอนเซ็ปจริง ๆ ของลูกเสือแทบจะเป็นหลักการของ ศาสนาอิสลามเกือบทั้งหมดเลย ทั้งระเบียบวินัย ทั้งอะไรหลาย ๆ อย่าง ความสะอาดนั้นก็ เป็น ประเด็นหลักเลยว่าลูกเสือไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของ ศาสนา ปัญหาก็คือ เราต่างหากที่ไม่เข้าใจว่าปัญหา คืออะไร และเครื่องแบบก็สามารถแก้ไขให้เหมาะสม ได้ สำหรับลูกเสือที่เป็นมุสลิมในเรื่องของลูกเสือ เราเรียกว่าสเกาท์เขายังไม่เน้นหนักเท่าไรในเรื่อง ของเครื่องแบบ เขาก็จะเน้นเอกลักษณ์อย่างน้อยก็แค่ ผ้าผูกคอ

ผู้วิจัย : เป็นไปได้ไม่ครบอาจารย์ โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามของเราส่วนใหญ่ เขาอาจจะไม่ ทราบเลยว่ามันคือข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรี อยู่ในเรื่องระเบียบการแต่งกายของลูกเสือและ เนตรนารีอะไรประมาณนี้ เป็นไปได้ไม่ครบหากเขาไม่ ทราบข้อมูล ณ จุด ๆ นี้ เขาเลยถึงว่าอยากจะทำ อะไรตามอำเภอใจหรือว่าตามความเหมาะสมของ โรงเรียนอะไรประมาณนี้ อาจารย์มองยังใคร่กับ ประเด็นนี้

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : เรื่องการสื่อสารระหว่าง สำนักจุฬาราชมนตรีกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สื่อสารถึงผู้ปฏิบัติหรือไม่ นี่ก็อีกหนึ่ง ประเด็นต่อมา คือ เขาเข้าใจหรือกลัวที่จะทำตามศักยภาพหรือไม่ ก็ อีกประเด็นนี้

ผู้วิจัย : แสดงว่ามันมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันใช่ไหมครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ใช่ครับ มันมีปัจจัยหลาย ปัจจัยที่จะต้องแก้ไขและทำความเข้าใจและหาจุด ร่วมที่สมบูรณ์ที่สุดว่าไปด้วยกันได้มากน้อยแค่ไหน

ผู้วิจัย : แสดงว่าเรื่องอย่างนี้บางโรงเขาก็ จากที่ดู แบบสอบถาม บางโรงเขาไม่ทราบเลยว่ามันแนวทาง จากสำนักจุฬาราชมนตรี แสดงว่าการสื่อสารระหว่าง องค์กรเนี่ยมันเกิดความขัดข้องใช่ไหมครับ อันนี้ที่ผม มองอะนะครับ ที่นั่นถ้าเป็นไปได้ว่าสำนักงานลูกเสือ แห่งชาติส่งเรื่องไปที่ สำนักจุฬาราชมนตรี

สำนักจุฬาราชมนตรีก็น่าจะส่งมาที่สำนักงานลูกเสือ แห่งชาติ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติส่งไปที่เขต การศึกษา หรือกระจายไปตามหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ องค์กรอะไรลักษณะนี้ะครับ อาจารย์มองว่าสมควร ที่จะเป็นอย่างนี้หรือไม่อย่างไรครับอาจารย์

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ครับ ในเรื่องการสื่อสาร เนี่ยมันแก้ปัญหาก็ไม่ยาก มันหาที่อยู่จากสำนักงาน การศึกษาเอกชนเนี่ย มันจะต้องมีที่อยู่ให้เขาอยู่แล้ว จะลองให้สำนักงานการศึกษาเอกชนส่งหรือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติส่งก็ไม่ใช้ปัญหา ปัญหา คือ จะทำอย่างไรให้เขาเข้าใจในระดับเดียวกันว่าเป็นไป ในทิศทางเดียวกัน มันอาจจะไม่ได้พร้อมกันทั้งหมด แต่ก็ค่อย ๆ ปรับปรุงกันไป อาจจะต้องใช้เวลากับ โรงเรียนบางโรงเรียนบางโรงเรียนที่อาจมีศักยภาพจะ ทำได้ภายในปีเดียว หรือ 2 ปี บางโรงเรียนใช้เวลา 4 ปี 5 ปี หรือ 10 ปี ก็ต่างกันไปตามสภาพ แต่จริง ๆ ก็ คืออยากจะให้มีกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนก่อน และก็เข้าใจว่าลูกเสือมีประโยชน์อย่างไรกับเยาวชน ของชาติอะนะครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างเกี่ยวกับ เรื่องเครื่องแต่งกายกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และก็หลังจากนี้อาจารย์มีประสบการณ์ในการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี หรืออาจารย์จะเสนอ ยูนิฟอร์มของทั้งลูกเสือชายและเนตรนารีหญิง อาจารย์มีอะไรจะนำเสนออีกไหมครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ในบริบทของสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ในการเข้าใจศาสนาเนี่ยก็ยังมีระดับ ที่แตกต่างกัน ยังไม่เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด ปัญหาใหญ่ก็อยู่ตรงนี้แหละ ทำอย่างไรให้เข้าใจใน เรื่องของลูกเสือว่ามันไม่ได้ผิดต่อหลักการของศาสนา อิสลามก่อน เสร็จแล้วก็พยายามจัดการเรื่อง เครื่องแบบให้ได้เอกลักษณ์เฉพาะที่มุสลิมสามารถ แต่งได้โดยที่ไม่ผิดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม หลักการของลูกเสือก็บอกชัดเจนอยู่แล้วว่าการที่จะ เป็นลูกเสือได้นั้นก็ต้องมีศาสนา

ผู้วิจัย : ที่นั่นมันมีประเด็นอยู่ว่า ระเบียบการแต่งกาย ของนักเรียนเนี่ยมันมีความชัดเจนอยู่แล้ว ผู้ชายต้อง แต่งเครื่องแบบแบบนี้ ผู้หญิงต้องแต่งเครื่องแบบแบบ นี้ แต่มันมีปัญหาอยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ เราจะ สังเกตเห็นได้ว่า ผู้หญิงที่เป็นผู้กำกับลูกเสือแต่ง เครื่องแบบลูกเสือแล้ว ใส่ผ้าคลุมแล้วยังต้องใส่หมวก

ใส่ผ้าผูกคออีก อาจารย์มองอย่างไรกับประเด็นนี้ครับ เพราะถ้านักเรียนเนี่ยะ จะบอกชัดเจนเลยว่า ผ้าคลุมศีรษะแทนการใส่หมวก และผ้าผูกคอ แต่สภาพปัจจุบันที่มันเกิดขึ้นยังมีบางโรงที่ใส่ผ้าคลุมศีรษะแล้วยังใส่หมวกอีก แล้วโดยเฉพาะครูผู้สอนใส่ผ้าคลุมแล้วต้องใส่หมวก และผ้าผูกคออีก อาจารย์มองยังไงกับประเด็นนี้ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : คือ ถ้าเรามองว่าลูกเสือก็จะติดเครื่องแบบ แต่ถ้าเรามองที่สเก๊าท์ ลูกเสือนานาชาติเขา มันไม่ได้พิถีพิถันว่าเครื่องแบบต้องแบบนี้ มีสัญลักษณ์อย่างเดียวก็นั่นคือผ้าผูกคอซึ่งเราเองเป็นคนไทยและเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ก็ควรที่จะตั้งเป้าว่าเราจะต้องก้าวไปสู่จุด ๆ นั้นให้ได้ ไม่ใช่ของเราขึ้นมาพิถีพิถันเรื่องเครื่องแบบอย่างเดียว ข้างในจะเป็นอย่างไร จิตอาสาอาจจะไม่มีก็ตามใจ ซึ่งมันไม่ใช่คอนเซ็ปของสเก๊าท์หรือลูกเสือที่เราตั้งไว้ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์คาดหวังกับประเด็นเมื่อคืนนี้เรื่อง การแต่งกายโดยเฉพาะเนตรนารีอะครับ อย่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา อย่างใส่ผ้าคลุมแล้วหมวกหนีบที่ว่าเนี่ยะยังมี อาจารย์มองว่าสมควรในอนาคตนี่น่าจะเป็นยังไงครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มองได้ 2 ประเด็นนะครับ 1.ความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมือนกันทุกประเภท เรื่องหมวก มันก็ไม่ใช่เรื่องเดือดร้อน หรือเหนียวเบา กว่าแรงที่จะใส่หมวกสำหรับมุสลิม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าลงทุนก็ไม่มากแค่หมวกใบเดียว ถ้าส่วนใหญ่ลงมติว่าไม่อยากจะใส่หมวกก็ต้องว่ากันอีกเรื่องหนึ่งครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีโมเดลในใจไม่ครับว่า เครื่องแบบลูกเสือสำหรับมุสลิมแล้วก็ผู้กำกับลูกเสือมุสลิม อาจารย์มีโมเดลหรือรูปแบบในใจไม่ครับว่า สมควรจะเป็นอย่างไรในอนาคต

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มันก็อยู่ที่คอนเซ็ปของลูกเสือในประเทศไทยอีก ที่จะตั้งโมเดลว่า ลูกเสือมุสลิมไม่ต้องใส่หมวกก็ไม่เหมาะ หรือว่าส่วนใหญ่รับได้ไม่ สักคมประเทศไทยรับได้ไม่ เครื่องแบบลูกเสือไม่ใส่หมวก ถ้ายังรับไม่ได้เราไม่จำเป็นจะต้องไปเปลี่ยนแปลง แปลกกว่าเขาจนเกินไป ลำพังในเรื่องผ้าคลุมนี่ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติอนุมัติแล้วก็สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอยู่แล้ว

เพิ่มหมวกเข้าไปก็ไม่ถือว่าเป็นภาระที่ใหญ่เกินไป คนส่วนใหญ่รับได้ และเข้าใจ

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องชุดละครีบบ้างอาจารย์ บางโรงเป็นท่อนยาวท่อนเดียว บางโรงเป็นสองท่อนแล้วก็ใส่ในกระโปรงอย่างนี้ อาจารย์มองยังไงครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : เรื่องชุดน่าจะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเลย ชุดลูกเสือมุสลิมก็เป็นมาตรฐานเลย แต่การที่จะหาชุดที่เป็นมาตรฐานเลยเนี่ยะเราจะต้องมาร่วมกันคิด ร่วมกันถกเถียงกันก่อนว่าควรเป็นลักษณะไหน ข้อดีข้อเสียอะไรอย่างไร

ผู้วิจัย : นี่ก็เป็นเรื่องเครื่องแต่งกายของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมเพื่อให้สอดคล้องกับมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้บ้านเรานะครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์ครับเข้าสู่ประเด็นที่ 2 นะครับ การจัดการกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาครับ อาจารย์มองว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเราเนี่ยะ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ก็เหมือนกับประเด็นเรื่องเครื่องแต่งกาย บางโรงก็มีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการจัดการกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมาก่อนข้างดี บางโรงบุคลากรทางด้านลูกเสือมีน้อยก็วัดได้จากศักยภาพของเขา ซึ่งตรงนี้จัดเป็นปัญหาเฉพาะโรง ไม่ใช่ทั้งหมดในกิจกรรมของลูกเสือเนี่ยะ หลายกิจกรรมก็ได้รับการผ่อนปรน ให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม โดยไม่ขัดแย้งใด ๆ ในด้านศาสนา เช่น การขอดูอา การสวดมนต์ การเคารพรูปอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นที่พอใจของผู้รู้เรื่องศาสนาทั่ว ๆ ไปแล้วนะครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้ตัวอย่างเช่น การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาเนี่ยะ เช่น ในช่วงการเปิดประชุมกอง ตอนก่อนที่จะเรียนลูกเสือจะมีในส่วนของใช้คำพูดประมาณว่า กองเคารพธงชาติ วันทนายู้อ อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้ ซึ่งมีบางโรงจะแก้ไขว่า กองเคารพธงชาติ เปลี่ยนมาเป็น กองร้องเพลงชาติ วันทนายู้อ อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มันเป็นเพียงแค่คำกล่าว ไม่ใช่ความเชื่อหรืออิบาตะห์ ศาสนาอิสลามเท่าที่รู้จัก

คือ การกล่าว มันอยู่ที่เราเจตนาของเรา ถ้าเจตนาว่า ไปกราบไหว้มันก็ได้ ไม่ถูกต้องตามหลักการของ ศาสนาก็ถือว่าผิด แต่กล่าวโดยที่ว่ามันไม่เกี่ยวกับเรื่อง ของศาสนา ตรงนี้อยู่ที่คำพูดครับ คำว่าเคารพ อยู่ที่ เคารพขนาดไหน ศาสนาอนุมัติแค่ไหน ก็ต้องมาให้คำ นิยามของคำเคารพ เคารพอะไร ลักษณะการเคารพ เคารพอย่างไร แค่นั้นตรงเท่านั้นเองไม่ใช่การกราบสัก หน่อย

ผู้วิจัย : ที่นี้พอมาถึงจุด ๆ นี้มันก็มีอีกประเด็นนึ่ง ครับ เรื่องของการสงบนิ่ง บางสถานที่บางโรงเรียน เขาก็จะมีการแนะนำเวลาสงบนิ่งให้เรานึกถึง หรือ ระลึกถึงผู้มีพระคุณและก็พระผู้เป็นเจ้า โดยอ่านคำว่า สุขขานัลลอสย อลลฮัมดุลิลละฮย อลลอฮูอักบัร แล้วก็นึก อยู่ในใจเสมอว่า เรากำลังทำในสิ่งที่อัลลอฮฺตอาลา ทรงใช้ อาจารย์มองยังไงครับกับประเด็นนี้ สมควร หรือไม่ว่างไรครับ

นิลุไฮมี ระเตนอาหมัด : เริ่มต้นก่อนนะครับ ในการ สงบนิ่งของลูกเสือก็คือการระลึกถึงผู้มีพระคุณ ซึ่งไม่ได้ผิดต่อหลักการของศาสนาอยู่แล้ว ส่วนการจะ กล่าวอะไรตามหลักการของศาสนาอิสลามก็เป็น เทคนิคที่โน้มน้าว และก็สามารถดึงผู้ที่ไม่เข้าใจลูกเสือ ว่าเป็นการเพิ่มศักยภาพในเรื่องของศาสนา เป็นการ ปฏิบัติศาสนกิจอีกวาระหนึ่ง หรือในมิติหนึ่ง

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารีในสถานศึกษาเราเนี่ยะ ที่ผ่านมานอกจากโรงเรียนอามานะศักดิ์แล้วเนี่ยะโรงเรียน อื่น ๆ ที่อาจารย์ได้มีโอกาสได้ไปเยี่ยมชม ได้พูดคุย และก็ได้ไปร่วมกิจกรรมเนี่ยะครับ อาจารย์มองว่า มีปัญหาอะไรหรือไม่ครับในด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาครับ

นิลุไฮมี ระเตนอาหมัด : ตอนนี้ที่สังคมเห็นชัดเจน เลยก็คือ ลูกเสือจิตอาสาที่ไปช่วยทำความสะอาด และไปช่วยบริการในช่วงฤดูฮัจญ์ซึ่งจะมีปัญหาใน เรื่องขยะเพราะว่าญาติพี่น้องที่มาส่งฮัจญ์ญาติที่จะ ไปทำฮัจญ์ที่มหานครมักกะฮ เมื่อก่อนคนเยอะมันก็มี ขยะเยอะและอะไรที่มันสกปรก แต่ลูกเสือในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ก็มีจิตอาสาที่จะมาช่วยทำ ความสะอาดและดูแลในช่วงฤดูกาลฮัจญ์ ซึ่งจะเห็นได้ ชัดเจนเลยว่าได้มาบำเพ็ญประโยชน์จริง ๆ ซึ่งในเรื่อง กิจกรรมลูกเสือไม่มีที่ไหนท้วงติงในเรื่องนี้

ผู้วิจัย : แล้วประเด็นที่ว่าในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เมื่อก่อน เช่น เรื่องการเปิดประชุมกอง ปิดกอง บางโรงเรียนที่เข้าใจก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่โรงเรียนที่ ไม่เข้าใจ หรือเป็นโรงเรียนของรัฐบาลที่มีนักเรียน มุสลิมอยู่ หรือโรงเรียนเอกชนที่ไม่ใช่ของมุสลิมตั้งแต่ เดิมเนี่ยะ มันก็จะมีปัญหาให้เห็นไม่ครบอาจารย์

นิลุไฮมี ระเตนอาหมัด : ก็อย่างที่พูดไปเบื้องต้นว่า การเข้าใจในกระบวนการของลูกเสือว่าเขาเข้าใจใน ระดับใดของผู้กำกับ และผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าเข้าใจคอนเซ็ปของกระบวนการลูกเสือจริง ๆ ก็สามารถอธิบายให้ผู้ปกครองนักเรียนให้เข้าใจว่า กิจกรรมลูกเสือมีอะไรในนั้น อะไรที่ขัดต่อหลักการ ของศาสนา ตรงไหนที่ทำได้ ก็มาคุยกัน ก็จะได้ ปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละพื้นที่ มันไม่ใช่ปัญหา ใหญ่ตรงนี้ ถ้าเข้าใจจริง ๆ ปัญหาที่มันเกิดก็คือการไม่ เข้าใจมากกว่า

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีวิธีการแก้ไขอย่างไรกับปัญหา ที่มันเกิดขึ้น เช่น ผู้กำกับลูกเสือไม่เข้าใจ ผู้กำกับ ลูกเสือไม่มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของลูกเสือ แล้วก็ไปขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม อะไรประมาณนี้ อาจารย์มีแนวทางแก้ไขปัญหานี้ อย่งไรครับ

นิลุไฮมี ระเตนอาหมัด : ลูกเสือเริ่มต้นต้องคนรู้จัก ลูกเสือ ถึงจะเข้าใจลูกเสือ คนที่ไม่พยายามเปิดใจที่ จะทำความรู้จักลูกเสือ ทายังไงก็ยากที่เขาจะรับ ลูกเสือเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาอยู่ในตัวของเขา ซึ่งจริง ๆ คำว่าลูกเสือเนี่ยะ ประชาชนทั่วไปก็ สามารถเป็นลูกเสือได้เพราะเป็นการบำเพ็ญ ประโยชน์ไม่ใช่จำกัดแค่คนเรียนอย่างเดียว ปัญหา ใหญ่เลยคือไม่เข้าใจลูกเสือ ปัญหาใหญ่ นั่นคือปัญหา ใหญ่ ถ้าพูดถึงบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม เมื่อก่อนเฉพาะศาสนา เมื่อก่อนรัฐมาช่วย อุดหนุนมาช่วยส่งเสริมโรงเรียนก็เจริญขึ้น สอนสามัญ แล้วก็สอนเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มันได้ เรียนศาสนา และได้เรียนสามัญอีกด้วยสามารถไปต่อ ยอดไปประกอบอาชีพได้ การทำความเข้าใจลูกเสือก็ ต้องใช้วิธีเดียวกันนั่นแหละครับ คือ มาแนะนำ แนะนำ ส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าใจว่า ลูกเสือจริง ๆ แล้วมันคืออะไร มีวาระอะไรแอบแฝง ซ่อนเร้นไม่ เพราะลูกเสือมันไม่มีอะไรแอบแฝงอยู่แล้ว คือเรื่อง บำเพ็ญประโยชน์ แต่ปัญหาความเข้าใจของ

ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เราเนี่ยะ ยังมีความเข้าใจที่คาดเคลื่อน ทำให้การจัดกิจกรรม ลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาจึงมีปัญหา

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์คาดหวังขนาดไหนครับ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามตั้งแต่นี้ไปจนถึงในอนาคต มองยังไงครับว่าความคาดหวังเป็นยังไงครับเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

นิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด : ครับ ก็ขึ้นอยู่กับผู้รับผิดชอบงานลูกเสือในระดับสูง อาจจะเป็นคณะลูกเสือแห่งชาติ ถ้ามีนโยบายลงมาชัดเจนว่าจะทำอะไรให้คนไทยทั้งประเทศทุกหย่อมหญ้า ทุกภาคส่วนของประเทศไทยเข้าใจในกิจการลูกเสือ มันก็จะต้องทำความเข้าใจจนได้แน่แหละครับ หรืออาจจะมึงบประมาณมาส่งเสริมทำความเข้าใจกับกิจการลูกเสืออย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ ทุกเรื่องเลยครับ

ผู้วิจัย : ครับต่อมารครับ จบในประเด็นที่ 2 มาคุยต่อในประเด็นที่ 3 เลยนะครับอาจารย์ ประเด็นที่ 3 เกี่ยวกับเรื่องของพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีนะ ครับ ทั้งในโรงเรียนเอย นอกโรงเรียนเอย ที่ไปจัดเข้าค่ายพักแรมอะไรประมาณนี้เนี่ยะนะครับอาจารย์ อาจารย์มองว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านพิธีการอะครับ อาจารย์มองว่า การปฏิบัติตามที่สำนักจุฬาราชมนตรี ได้เสนอแนะมาน้อยแค่ไหนครับอาจารย์

นิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด : ก็อย่างบริบทเริ่มต้นโรงเรียนที่เข้าใจลูกเสือแล้วก็สามารถทำได้เต็มที่ ส่วนโรงเรียนที่ยังคลุมเครือก็ยังไม่กล้ารับมาเต็ม ๆ เขาก็ทำได้เท่าที่เขาทำได้ ในเรื่องกิจกรรมของค่ายหรือกิจกรรมลูกเสือต่าง ๆ เนี่ยะสำนักจุฬาราชมนตรีเองก็เป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ และเป็นผู้รับรอง ซึ่งตามหลักการของศาสนา ก็คือถือว่าสมบูรณ์ที่สุดแล้ว

ผู้วิจัย : ต่อมาก็คือ อาจารย์คิดว่า การดำเนินพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีเมื่อสักครู่เนี่ยะที่อาจารย์ได้กล่าวไป ในปัจจุบันเนี่ยะปัญหามันยังมีอยู่ไม่ครบ เช่น การถวายราชสดุดี การวางพวงมาลา การเล่นเกมกรรมรอบกองไฟ การลอดปากเสือ การทำแกรนฮาว อาเคร่า ข้าจะทำดีที่สุดอะไรเนี่ยะ อาจารย์มองว่าปัญหาอย่างนั้นมันยังมีไม่ครบอาจารย์

นิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด : ก็อยู่ที่คำกล่าว สำหรับบางกลุ่มที่เข้าใจก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ส่วนกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจว่าเป็นเพียงแคว่จา หรือคำบางคำเราสามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ คำบางคำจริง ๆ มันไม่ใช่ประเด็นปัญหามากมาย แต่เมื่อมีคนมาสกิดในเรื่องนี้ทำให้เกิดประเด็นขึ้นมา เพราะว่ามุสลิมเนี่ยะปัญหาใหญ่ของเขาก็คือ จะต้องปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม ทำแล้วต้องไม่ขัดต่อหลักการศรัทธา ในเมื่อสำนักจุฬาราชมนตรีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วทั้งประเทศว่าเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหลักการของศาสนาอิสลาม ได้ให้คำแนะนำมาแล้ว สำนักจุฬาราชมนตรีก็ได้ผ่านการคัดกรอง คิด และก็ดูอย่างเหมาะสมที่สุดแล้วว่าไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามแน่ ๆ อยู่แล้ว ปัญหา ก็จะเป็นความเข้าใจของบางกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้นเอง เราสามารถแก้ไขได้ ประเด็นหลัก ๆ ที่จะต้องแก้ไขเมื่อไหร่ที่เยาวชนมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีระดับการศึกษาที่ถึงระดับมาตรฐาน ก็พอจะสามารถจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปได้ด้วยดีครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่า วิธีการแก้ปัญหามาตรฐาน พิธีการของลูกเสือและเนตรนารีโดยเฉพาะการเข้าค่ายพักแรม การประชุมรอบกองไฟเอย การกล่าวคำปฏิญาณ อะไรก็แล้วแต่ที่มันเกี่ยวข้องกับด้านพิธีการในกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเนี่ยะครับ วิธีการแก้ไขปัญหานี้จะเป็นอย่างไรครับอาจารย์

นิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด : อย่างที่ผมดูลูกเสือต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน ก็มีลูกเสือ กิจกรรมทั้งหมดก็ไม่แตกต่างอะไรจากเรา คำปฏิญาณก็เหมือนกัน ใช้ภาษาไทย ใช้ภาษามาเลเซีย ภาษาอาหรับ ภาษาอะไรก็ไม่เห็นแตกต่างกัน ปัญหาใหญ่เลยก็คือคนที่นี่ไม่รู้ คนที่เป็นลูกเสือคนที่เข้าถึงลูกเสือเขา รู้ เขาถึงการจัด มุสลิมไม่กล้าใครจะบังอาจ เรื่องที่ผิดหลักศาสนาให้กับลูกศิษย์ เพราะเขาต้องรับการรับผิดชอบตรงนั้น

ผู้วิจัย : ที่นี้การแก้ไขปัญหามาตรฐานจากการสัมภาษณ์มาเมื่อสักครู่เนี่ยะ แสดงว่ามันมีการสื่อสารที่คาดเคลื่อนระหว่างสำนักจุฬาราชมนตรีเองกับประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และก็แม้กระทั่งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติที่จะสื่อมาถึงผู้ปฏิบัติ ที่นี้วิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะอย่างนี้อาจารย์มองไปถึงอนาคตอย่างไรครับ หมายถึง คำแนะนำ

ของสำนักจุฬาราชมนตรีมีตั้งแต่ปี 2541 แล้ว อันนี้ ถ้านับเวลาที่ 10 กว่าปีแล้วนะครับ ที่นี้แสดงว่าเขา ไม่ได้ศึกษาทางด้านนี้ หรือว่าเข้าไม่ถึงข้อมูลเลยครับ อาจารย์

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มันก็เป็นไปได้หลาย ประเด็นนะครับ ส่วนหนึ่งจากจะเข้าไม่ถึงข้อมูล อีกส่วนหนึ่งเราไม่ได้มาฟังถกกัน 3 ฝ่าย 4 ฝ่าย คณะ ลูกเสือแห่งชาติ สำนักจุฬาราชมนตรี ผู้บริหาร สถานศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วผู้รู้ในพื้นที่ ที่รู้ใน เรื่องของศาสนาที่เป็นที่เคารพนับถือของคนในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าเขามาถกกันหรือมา ค่อยกันเรื่องนี้ น่าจะทำให้ความเข้าใจและหาข้อสรุ ปยุติปัญหาทั้งหมดได้ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้ใกล้เกือบจะสุดท้ายแล้วครับอาจารย์ อาจารย์คาดหวังอย่างไรกับการดำเนินงานทางด้าน พิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในอนาคตครับ อาจารย์

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ผมเองก็ถือว่าเป็นลูกเสือ คนหนึ่งที่เข้าใจอะไรพอสมควร การคาดหวังของผม มันจะไม่ได้ดีมันอยู่ที่เงื่อนไขของเวลา ถ้าให้เวลาและ อดทนสักหน่อยโดยที่ไม่ไปเร่งรัดจนเกินไปถึงจุดนี้ก็ คงจะเข้าใจทั้งหมด

ผู้วิจัย : คือ มีเพิ่มเติมอยู่ว่า เมื่อกี้ฟังดูแล้วการติดต่อ ประสานงาน การทำความเข้าใจเนี่ยะ อาจารย์มอง ยังไงกับเรื่องนี้ครับ เช่น ทางสำนักจุฬาราชมนตรีมาที่ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ มาสู่เขตพื้นที่การศึกษาแล้วก็กระจายสู่โรงเรียนแต่ละ โรงเรียน ที่นี้ผมมองอีกมุมหนึ่ง เป็นไปได้ไม่ครับว่า มุสลิมทั้งประเทศไทยมีทิศทางและแนวทางปฏิบัติทั้ง เรื่องการแต่งกาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือสถานศึกษา และพิธีการของลูกเสือและ เนตรนารี จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจารย์มอง ถึงขนาดนี้ไม่ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ต้องเข้าใจคำว่ามุสลิมก่อน โดยหลักการของมุสลิมแล้ว มุสลิมต้องปฏิบัติไปใน ทิศทางเดียวกัน ปัญหาของเราก็คือ ระบบข้าราชการ ก็ดี ระบบที่เป็นอยู่ก็ดี ยังไม่สามารถเชื่อมโยงเข้าไป ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความจริงใจในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ เวลา ก็คงต้องแก้เป็นเรื่อง ๆ ไปครับ แต่ถ้าทุกส่วนมี

ความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ผมคิดว่าคงใช้ เวลาไม่นานก็คงแก้ไขได้โดยเร็ว

ผู้วิจัย : อาจารย์ครับ มีอีกประเด็นหนึ่งครับ นอกจาก สิ่งที่อาจารย์ได้กล่าวมาเมื่อสักครู่เนี่ยะ เป็นไปได้ว่า ถ้าทางสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ทำเป็นคู่มือสำหรับ การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม แล้วก็ต่อไปนี่คนที่จะเป็นผู้นำกับลูกเสือและเนตรนารี ที่เป็นมุสลิมจะต้องมาอบรมคอร์ส สมมติ B.T.C. ก็เป็น B.T.C. สำหรับมุสลิมเฉพาะต่างหากอาจารย์ เห็นควรอย่างไรครับเกี่ยวกับเรื่องนี้

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : จะว่าดีมันก็ดี แต่จริง ๆ แล้วลูกเสือทั้งประเทศไทยก็อยากจะให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ประเทศไทยเขาเรียกว่าเป็นภาวะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไม่จำกัดว่าลูกเสือ นั้นจะเป็นแบบนั้นแบบนี้ ลูกเสือเป็นไปในแนวทาง เดียวกันได้เนาะครับก็คือลูกเสือทุกคนต้องมีศาสนา แต่ละศาสนาเขาก็ให้เกียรติศาสนาอื่น ๆ อยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องไปแยก เครื่องแบบมันก็เป็นแค่ เครื่องแบบ ลูกเสือถ้าสามารถเข้าถึงลูกเสือจริง ๆ แคยกสัญลักษณ์ การชู 3 นิ้ว เขาก็รู้แล้วว่าพี่น้อง ลูกเสือ หวังว่าประเทศไทยต่อไปก็เพียงแค่การใช้ สัญลักษณ์ 3 นิ้วก็ถือว่านั่นคือลูกเสือของประเทศ แล้ว

ผู้วิจัย : แสดงว่าลูกเสือในระดับสากลทุกอย่าง เหมือนกันทั้งหมดใช่ไหมครับ แต่มันจะมีประเด็น ปลีกย่อยที่มันมีศาสนาเข้าไปในพิธีการของลูกเสือ เท่านั้นเองใช่ไหมครับ ที่จะต้องให้มันชัดว่า อันไหนเป็น ของพุทธ อันไหนเป็นของลูกเสือสากลประมาณนี้ใช่ ไหมครับ ขออีกนิดนึงครับอาจารย์ ข้อเสนอแนะ ทั้งหมดทั้งหมดเนี่ยะที่ผมได้สัมภาษณ์อาจารย์เนี่ยะ อาจารย์มีประเด็นไหนบ้างครับที่จะนำเสนอออกจาก ข้อคำถามที่กล่าวไปเมื่อสักครู่ครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : ก็คือลูกเสือไม่ว่าจะอยู่ที่ ไหน ถ้าเขาเข้าใจลูกเสือจริง ๆ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหา อยู่แล้วครับ ทำแบบที่ลูกเสือควรจะเป็นไม่ใช่มีวาระ แอบแฝงหรือซ่อนเร้นในกิจกรรมลูกเสือ มาออกค่าย เพียงเพื่อหาโอกาสออกจากบ้าน เพียงแค่ได้ สนุกสนานไปกับเพื่อนลูกเสือ เองง่าย ๆ ซึ่งลืมไปว่า การออกมาปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือเนี่ยะ เน้นเรื่อง ระเบียบวินัย เรื่องความรักใคร่กลมเกลียว เรื่อง ศาสนาให้มันมีครบที่เป็นลูกเสืออย่างบริสุทธิ์ใจมันก็

จะไม่มีปัญหาเกิดขึ้น ไม่ว่าเราจะแต่งรูปแบบลูกเสือแบบไหน ถ้าเขาเป็นลูกเสือจริง ๆ เขาก็ต้องมีระเบียบวินัยในตัวอยู่แล้ว มีจิตอาสาในตัว ในการรักพวกพ้อง รักพี่น้องลูกเสืออยู่แล้ว ตรงนั้นก็ถือว่าสำเร็จในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแล้วครับ

ผู้วิจัย : อาจารย์มองอีกจุดหนึ่งที่ว่า สมควรมีไมคริบว่าจะต้องมีสถาบันการศึกษาที่เป็นต้นแบบของลูกเสือมุสลิม ประมาณนี้ครับ ทั้งเรื่องรูปแบบเรื่องของการจัดกิจกรรม แล้วก็เรื่องของพิธีการ หมายถึงว่าโรงเรียนอื่น ๆ สามารถมาดูงานที่โรงเรียนที่อาจารย์วางไว้ สมมติครับอาจารย์ สมควรมีไมคริบในอนาคตรึครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มีโมเดลที่ต้องยึดหลักแรกคือ เป็นโมเดลที่เป็นที่ยอมรับของโรงเรียนโดยเฉพาะในกลุ่มของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและไม่เป็นที่ขัดแย้งกับกิจกรรมลูกเสือโดยหลักใหญ่ถึงจะสร้างโมเดลขึ้นมาได้ ไม่ใช่สร้างโมเดลโดยที่คนอื่นเขาไม่เห็นด้วยไม่อย่างนั้นเขาก็จะไม่มาดู โมเดลที่เรายอมรับอยู่คนเดียว เป็นโมเดลที่ดีที่สุดมันจะต้องพิจารณาจากหลาย ๆ ส่วน หลาย ๆ มุม หลาย ๆ มิติ ทุก ๆ มิติที่เขายอมรับได้ก็จะเป็นโมเดลที่ดีที่สุดครับ ถ้ามีโมเดลดีขนาดนั้นทุกโรงก็ต้องมาดู เพราะทุกโรงคอนเซ็ปของการศึกษาก็คือ ทำอย่างไรให้ลูกศิษย์ได้ดี เจริญก้าวหน้าต่อไป ไม่ว่าจะเรียนสามัญหรือเรียนวิชาอื่น ๆ เรียนลูกเสือก็เช่นเดียวกัน เป็นบุคลากร หรือเป็นประชาชาติที่ดีต่อไปจากกิจกรรมที่เขาได้ปฏิบัติลูกเสือนี้ด้วย

ผู้วิจัย : เรื่องสุดท้ายแล้วครับ อินชาอัลลอฮ์ อาจารย์มองยังไงครับประเด็นที่ว่าในอนาคตจะมีการจัดงานชุมนุมลูกเสือมุสลิมทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันจะมีงานชุมนุมลูกเสือโรงเรียนเอกชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ในอนาคตเป็นระดับประเทศทุกภาคส่วน ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ ไปร่วมชุมนุมเฉพาะมุสลิมอย่างเดียวไปร่วมของการจัดงานชุมนุมลูกเสือมุสลิม อาจารย์มองอย่างไรครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : จริง ๆ ส่วนนั้นผมไม่เห็นด้วย ถ้าเป็นเฉพาะลูกเสือมุสลิม เพราะลูกเสือก็คือลูกเสือไม่ควรแบ่งแยก เพียงแค่ทำความเข้าใจ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในเรื่องส่วนต่างของศาสนา

อิสลามก็ให้เกียรติในส่วนพิธีกรรมของศาสนาพุทธ คริสต์ และศาสนาพุทธ คริสต์ ก็ให้เกียรติการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาอิสลาม ตรงนั้นก็คือเราคือพี่น้องลูกเสือไม่มีการแบ่งแยกเรื่องศาสนา จะเป็นลูกเสือมุสลิมแห่งประเทศไทยมันก็เกิดการแบ่งแยกที่ชัดเจน โอกาสที่จะเกิดการชุ่นเคืองกันหรือเป็นการแตกกันออกมาค่อนข้างจะชัดเจนเกินไป มันไม่เหมาะสม เพราะประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มันต้องอยู่ให้ได้โดยสังคมโดยรวม เราก็อยู่ของเราแบบนี้อยู่แล้วทุกศาสนาก็อยู่ด้วยกันดีในประเทศไทย ถ้ามาจัดกิจกรรมที่เห็นชัดเจนว่าแบ่งส่วนนั้น ส่วนนี้ ส่วนตัวผมไม่เห็นด้วยครับ

ผู้วิจัย : นอกเหนือจากที่พูดคุยกันมาทั้งหมดครับ อาจารย์ อาจารย์มีไอเดียหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองกับเด็ก ๆ มุสลิมบ้านเราไหมครับ

นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด : มุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เนี่ยะ ยังอ่อนในเรื่องของการศึกษา เมื่อการศึกษาอ่อน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ อย่างอื่นมันก็ต้องปรับปรุงไปทั้งหมด トラบใดที่การศึกษาไปถึงระดับหนึ่งก็สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเขาให้เห็นชัดเจนว่าการเรียนหรือการศึกษาเนี่ยะสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตเขาได้กว่าเดิม ทุกเรื่องก็ตีไปหมด ไม่ว่ากิจกรรมลูกเสือ การเรียน การใช้ชีวิตในสังคม การช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยมิได้แบ่งแยกศาสนาหรือแบ่งแยกเหล่า แบ่งแยกใครเป็นใคร ถือคอนเซ็ปเดียวกันก็คือเราเป็นคนไทย พี่น้องร่วมประเทศ ตรงนั้นถือว่าดีที่สุดแล้วครับ

ผู้วิจัย : อันนี้ก็ข้อเสนอแนะของอาจารย์นิลุไฮมี ระเด่นอาหมัด ขอขอบคุณที่อาจารย์ได้ให้การสัมภาษณ์ในเรื่องของสภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะตอบแทน นอกจากขอคำจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) และขอให้อัลลอฮ์ (ช.บ.) ให้อาจารย์และครอบครัวมีพละนาหมยที่สมบูรณ์แล้วมีอายุที่ยืนยาวในการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) และขอให้อัลลอฮ์ (ช.บ.) ตอบแทนในความรู้ของอาจารย์ด้วยนะครับ วะบิ้ลลาฮิตะฟาฟิก วัลอิติบายะฮ์ วัสลามุออลัยกุม วะเราะฮมาตุลลอฮียี วะบารอากายู

ของเราเนี่ยะ ทุกวันนี้แต่งเครื่องแบบเป็นไปตามที่
ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : หมายถึง
แบบที่ใส่ขาสั้นขายาวนะหรือ

ผู้วิจัย : เหมือนว่าสำนักจุฬาราชมนตรีแนะนำให้ใส่
เป็นขายาว ซึ่งผู้ชายเราจะไม่ค่อยเห็นปัญหาสัก
เท่าไร ของผู้หญิงบางโรงเป็นชุดแขกยาว บางโรงใส่
สองท่อน บางโรงเอาเสื้อนอกกระโปรง บางโรงเอา
เสื้อใส่ในกระโปรง บางโรงใส่ผ้าคลุมแต่ใส่เสื้อแขนสั้น
อาจารย์มองว่าการแต่งเครื่องแบบของเนตรนารีใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะ เป็นไปตาม
ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีได้เสนอแนะ
อย่างน้อยแค่ไหนครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามนะ โดยทั่วไปแล้วก็ปฏิบัติ
ตามนะ โรงเรียนที่มีการสอนจริง แต่ว่าส่วนหนึ่งที่เขา
ยังไม่เข้าระบบ ไม่ชอบที่จะมาแต่งตัว ไม่มีการเรียน
การสอนตรงนั้น ตรงนั้นจะเป็นเปอร์เซ็นต์ที่เยอะกว่า
แต่ว่าโรงเรียนที่เขาใส่ เขาจะอิงตามข้อเสนอแนะของ
สำนักจุฬาราชมนตรีโดยภาพรวม

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองยังไงครับว่า แต่ละที่แต่งกาย
แบบนี้ บางโรงแต่งแบบนี้ ปัญหามันเกิดจากอะไร
ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : เรื่องการ
แต่งกายยูนิฟอร์มผมมองว่า อันนี้ตัวผมเองไม่ได้มี
พื้นฐานที่นี้โดยกำเนิด แต่ว่าวิธีคิดอะไรมันก็มี อาจจะ
มีความคิดในฐานะที่เป็นคนนอกอยู่เล็ก ๆ กระจุก
พื้นเพเดิมอยู่ทางนอกจอก ก็ในเรื่องการยอมรับ
เรื่องเครื่องแบบ การแต่งกายในวงการข้าราชการเอง
ของครูเนี่ยะก็มีหลายดีไซน์ ก็มองว่าเขายังไม่ให้
ความสำคัญกับเรื่องเครื่องแบบสักเท่าไร ฉะนั้นพอ
มาจับเรื่องลูกเสือซึ่งเป็นประเด็น อย่างโน้นก็ได้ อย่าง
นี้ก็ไม่ได้เขาก็ยังไม่นิ่ง เพราะเรื่องนี้เนี่ยะถ้าจะเอาให้
เป็นหนึ่งเดียว ก็รูปแบบที่เรียกว่ายูนิฟอร์มจริง ๆ คง
ต้องให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติประกาศให้เป็น
ทางการเลย ว่าต้องเป็นหนึ่งเดียวเท่านั้น ผู้หญิงต้อง
แบบนี้เท่านั้น มันก็จะมีน้ำหนักกว่า เป็นยูนิฟอร์ม
ชนิดหนึ่ง คราวนี้มันอยู่ในสภาพว่า เป็นคำวินิจฉัยของ
สำนักจุฬาราชมนตรีประมาณนี้ครับ

ผู้วิจัย : ที่นี้อย่างที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ครับ
อาจารย์มองว่า บางโรงก็ใส่ผ้าคลุม ไซ้หมวกทับอีก

ที่นี้มันสื่อถึงการสื่อสารระหว่างครูที่สอนลูกเสือเอง
กับองค์ความรู้ที่เขามีอยู่อย่างไร ปัญหามันเกิด
จากส่วนนี้ด้วยหรือไม่อย่างไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : คือเอาละ
เรื่องผ้าคลุม แน่นอนชัดเจนว่า ก็ยังดีใจว่าเขายังรู้
เรื่องว่าเด็กจะต้องคลุมผ้า ไม่ถึงกับเลยเถิดไปว่า
จะต้องถอดผ้าคลุมเพื่อจะใส่หมวกอย่างเดียว อย่างนี้
คือความดี ด้วยความที่อาจจะเป็นผู้บริหารหรือครู
ลูกเสือในโรงเรียน วัลลุฮุอะลิมนะ แต่ว่าผมคิดว่า
น่าจะไม่ใช่มุสลิมหรือเป็นมุสลิมแต่ที่ไม่ค่อยรู้เรื่องสัก
เท่าไร ก็เลยให้ใส่หมวกทับผ้าคลุมอะไรอย่างนี้ มันก็
เลยกลายมาเป็นภาพที่ออกมาเป็นอย่างนั้น ถ้าคนที่
เขาจริงจัง ๆ และรู้จักลูกเสือ และรู้ข้อเสนอแนะของ
สำนักจุฬาราชมนตรีอย่างนี้ มันก็คงไม่ทำ เป็นอย่าง
นั้นมากกว่า

ผู้วิจัย : ที่นี้ปัญหาที่เราได้พบกันทุกวันนี้เนี่ยะ
การแต่งกายก็ดี การแต่งเครื่องแบบก็ดี ทั้งของ
นักเรียนเอง ทั้งของผู้กำกับ ปัญหาที่เราได้พูดไปเมื่อ
สักครู่นี้อาจารย์มีวิธีการแก้ไขปัญหาในลักษณะนี้
อย่างไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็ถ้าใน
โรงเรียนเนี่ยะ เรื่องเครื่องแบบหรือเรื่องเครื่องแต่ง
กายเนี่ยะก็มาว่าที่หลักการ ตอนนี้นั้นยังไม่เป็น
ประกาศของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ถ้าในระดับ
โรงเรียนเนี่ยะ ผู้บริหารก็ควรจะต้องชัดเจนว่าจะเอา
แนวทางใดแนวทางหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางกรณี
ของเมื่อครั้งที่ยกตัวอย่างในเรื่องของผ้าคลุมกับหมวก
ก็ควรที่จะเอาเรื่องของหลักการของศาสนา และไม่คว
รทำให้มันเป็นสิ่งที่จะต้องผิดกับหลักการของศาสนา
เราเองก็ต้องเป็นแบบอย่าง เพราะลูกเสือเองก็เป็น
กระบวนการศีลธรรมภาคปฏิบัติมันก็ไม่ควรที่จะขัดต่อ
หลักการของศาสนาใด ๆ

ผู้วิจัย : คือที่สำนักจุฬาราชมนตรีเขาเสนอแนะมาว่า
ให้ใส่ผ้าคลุมแทนหมวกและผ้าผูกคอใช่ไหมครับ คือ
ตามคำวินิจฉัยของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะ
กับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและอนุญาตให้มุสลิม
ผู้หญิง แต่ว่าหนังสือกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับ
เครื่องแบบเนี่ยะ มันก็อนุโลมเฉพาะนักเรียน
แต่ปรากฏว่า ผู้กำกับลูกเสือที่เป็นผู้หญิงไม่ได้มี
ระเบียบที่ชัดเจน ก็ในปัจจุบันเราก็จะเห็นครูที่เป็น
ผู้หญิงที่สอนลูกเสือก็จะใส่ผ้าคลุมด้วย และก็ใส่หมวก

ปีกด้วยอีกชั้นหนึ่งเนี่ยะ อาจารย์คิดว่าจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้อย่างไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็ถ้าเขาเป็นมุสลิม และเขาเข้าใจข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีและอิกมะฮ์ของมันแล้วเนี่ยะว่าทำไมถึงต้องมีข้อเสนอแนะออกมาแบบนี้ เขาก็ไม่ควรทำ เพราะถ้าเขาจะเป็นลูกเสือสำนักจุฬาราชมนตรีมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องลูกเสือ ถ้าเขาจะไม่เลียงบาลีเขาก็คือลูกเสือ แต่เขาเป็นครูลูกเสือสะดุ้งเข้าไป จริง ๆ เขาต้องแต่งเป็นแบบอย่างสะดุ้งเข้าไป ถ้าเขายังใส่อยู่ก็อาจจะเป็นเพราะเขาอยากใส่ หากเป็นเพราะว่าเขาอยากใส่ก็แสดงว่าเขาไม่ใส่ใจต่อคำสอนของศาสนา เพราะฉะนั้นสำนักจุฬาราชมนตรีก็ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานที่เขาอยากใส่ และที่นี้ก็เหมือนกับว่าเขาใส่หมวกไปเที่ยว เขาก็ใส่ มันก็เป็นเรื่องของเขาอะนะ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่าในอนาคตอาจารย์คาดหวังอย่างไรกับเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีในอนาคตที่อาจารย์คาดหวังไว้

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ถ้าพูดถึงความคาดหวังอะนะ มันเลยไปถึงขั้นว่า คิดว่าเครื่องแบบเนี่ยะ ไม่ใช่ลูกเสือมุสลิม ผมว่าลูกเสือจริง ๆ เนี่ยะ ลูกเสือไทยเนี่ยะค่อนข้างที่จะหากินกับเครื่องแบบได้ยากมากด้วยกับเครื่องแบบขาสั้น ถ้ามว่าเด็กเนี่ยะหากไปสัมผัสภาณณ์ดูนะ ก็จะประมาณว่าเด็กกาเฟรเนี่ยะ หรือเด็กมุสลิมเนี่ยะชอบไม่กับเครื่องแบบ ถ้าบอกว่าเขาสามารถใส่ขายาวได้ ผมก็เชื่อว่าเขาก็จะเลือกใส่แบบขายาว เพราะกิจกรรมมันบังคับอยู่แล้ว แล้วที่นี้เองเนี่ยะเครื่องแบบยังไม่พอใจให้เขาอยากใส่ มันยังไม่ผิดที่ใคร ฉะนั้นเรื่องเครื่องแบบเนี่ยะ ต้องปฏิรูปกันยกใหญ่

ผู้วิจัย : อาจารย์มองไปถึงขั้นไหนครับว่าจะต้อง

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : อาจจะมีเสื้อตัวเดียว อันนี้ที่เคยคิด ว่าอาจจะจะเป็นเสื้อตัวเดียวเสื้อก็อาจจะจะเป็นเสื้อแขนนี้แหละ จะใส่กับกางเกงอะไรก็ได้ แต่เป็นสีน้ำเงินกรม ให้สีมันเข้มกันและดูเป็นยุคสมัย หรืออาจจะเป็นกางเกงยีนก็ได้ อันนี้ยกตัวอย่างคล้าย ๆ กับลูกเสืออเมริกา แต่จะเป็นเสื้อแขนยาว แต่เวลาใส่ให้ใส่ในกางเกงนะ (ลูกเสือโต) ถ้าลูกเสือเล็กก็ใส่แขนสั้น แต่เป็นกางเกงยีน

ผู้วิจัย : ในกรณีผู้หญิงอาจารย์มองยังไงครับกับความคาดหวัง

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ผู้หญิงถ้ามองบริบทบ้านเราแล้วเนี่ยะ ทั้งภาพรวมของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะ บางโรงเรียนใช้ผ้าคลุมยาว บางโรงเรียนใช้ผ้าคลุมใหญ่ ที่นี้ในเรื่องนี้เนี่ยะเสื้อเนี่ยะแทบไม่ต้องไปยุ่งกับเขามาก แต่ถ้าจะใส่ก็ใส่เป็นชุดถุงเสื้อเลย มันก็จะปิดได้อย่างมิดชิด

ผู้วิจัย : ก็หมายถึงว่าเป็นชุดแขกแหวบประมาณนั้น

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ชุดอาจจะแขกหรือไม่แขกแล้วแต่ดีไซน์ มัธยมต้นอาจจะเป็นเสื้อถุง มัธยมปลายอาจจะเป็นเสื้อบายะฮ์ ที่นี้ถ้าจะเป็นเด็กเล็กลงมาหน่อยอาจจะเป็นเสื้อกระโปรง แต่โดยภาพรวมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ผ้ามันจะยาว เสื้อจึงไม่ได้เน้นมาก ถ้าจะเน้นก็จะเป็นเสื้อที่ปกปิดมิดชิด ซึ่งในเรื่องของการติดเครื่องหมายแทบจะไม่มีเลย อาจจะมีเข็มกลัดเป็นชื่อเป็นอะไรอย่างนั้นนะ จะเป็นสีไปก็ได้แล้วแต่หมู่เหล่า

ผู้วิจัย : อะไรประมาณนี้อะนะ ในเรื่องของเครื่องแบบคร่าว ๆ มาสู่ประเด็นที่ 2 ในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี อาจารย์มองว่าสภาพการปฏิบัติจริงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบันให้ความสำคัญมากน้อยแค่ไหนกับการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ในปัตตานีเนี่ยะ เริ่มมีมากขึ้น เริ่มมีครูให้ความสำคัญมากขึ้น จุดที่สำคัญที่สุดเท่าที่เห็นเนี่ยะ ครูเริ่มแต่งเครื่องแบบลูกเสือให้เห็นบ้าง แล้วรู้ก่อนค้างข้างชัดเจนว่าไม่ใช่ครูสังกัดอื่น โดยเริ่มจากเรื่องของเครื่องแบบ เรื่องดีไซน์การออกแบบเครื่องแต่งกายของครู แล้วก็นักเรียนก็เริ่มจะเยอะขึ้นอีกด้วย

ผู้วิจัย : สภาพความเป็นจริงก็คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เริ่มดีขึ้น เริ่มมีขึ้น เริ่มมีการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องเป็นราวมากขึ้น ที่นี้อาจารย์มองว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีปัญหาไม่ครับที่เขาจัด ๆ กันอยู่

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ช่วงปี 59 ที่ผ่านมา เขามีช่วงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ มันก็ถูกเอามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนลูกเสือค่อนข้างเยอะขึ้น เพิ่มการเรียนรู้ทักษะหลาย ๆ อย่าง ได้สบายมาก ที่มันมันขึ้นอยู่กับโรงเรียนด้วยว่าเขามีความพร้อมและองค์ความรู้มากน้อยแค่ไหน ประยุกต์เป็นหรือไม่

ผู้วิจัย : ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน อย่างเช่น การเปิดกอง การใส่คำพูดว่า กองเคารพชาติอะไรอย่างนี้อะครับ บางโรงเรียนก็มองว่า มันไปขัดต่อหลักการของศาสนา แล้วก็การสงบนิ่งมันจะเบี่ยงเบนไปในเรื่องของศาสดาหรือไม่ว่าอย่างไร อาจารย์มองอย่างไรกับประเด็นนี้ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : อยู่ที่โรงเรียนว่าเขาเข้าใจลูกเสือมากน้อยแค่ไหน เขาเข้าใจลูกเสืออย่างไร เข้าใจลูกเสือไทย เขาจะปิดประตูตั้งแต่เริ่มต้นในเรื่องของการทำความเข้าใจที่ถูกต้อง แต่ว่าถ้าเข้าใจลูกเสือ เหมือนลูกเสืออาหารหรือลูกเสือที่เป็นลูกเสือสากลเขาก็จะเข้าใจอีกมุมหนึ่งของมันในแต่ละอย่าง แต่ว่าถ้าเขาติดขัดกับเรื่องลูกเสือไทย ผมเชื่อว่าหลายโรงเรียนเริ่มกลับมาใส่ชุดเครื่องแบบเขาเองไม่ทำ ที่นี้คนที่ทำเขาเองมีความเห็น มันน่าจะรวมเด็กได้ มันน่าจะสร้างวินัยให้กับเด็กได้ โดยที่ผ่านมากกระบวนการของมัน

ผู้วิจัย : สำหรับในแต่ละโรงเรียนมันก็จะจะมีปัญหาในลักษณะนี้ที่เกิดขึ้น อาจารย์พอจะมีแนวทางการแก้ไขกับกลุ่มคนที่มีทัศนคติอย่างนี้อย่างไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : คือถ้าในระดับครูผู้ปฏิบัติเนี่ย ผมเชื่อว่า ครูส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติตามผู้บริหารหรือตามนโยบาย คือ ถ้าในระดับนโยบายระดับผู้บริหารมานั่งคุยกันว่า นำร่องจัดกิจกรรมแบบนี้อะไรยังงี้ แล้วก็ออกมาเป็นแนวทางเป็นกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ สข.อำเภอก็มาคุยกัน โรงเรียนที่มีความพร้อมก็ทำก่อน เรื่องเครื่องแบบถ้ายังไม่มี สำหรับผมนะ เรื่องเครื่องแบบเอาไว้ทีหลังก็ได้ ควรเน้นในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้เป็นเรื่องของความพร้อม อยากรู้เรื่องของหลักการลูกเสือหลัก ๆ หลักการเปิดกอง หลักการสอน โดยใช้กระบวนการหมู่ ระบบหมู่ โดยเน้นสิ่งเหล่านี้ไปก่อน เครื่องแบบเนี่ยเอาไว้ให้พร้อมหรืออาจจะมียก

เดือนนึง สัก 3 วัน 4 วัน เนี่ยะ แต่ว่าในบริบทของโรงเรียนเอกชนนะ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์คาดหวังกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากน้อยแค่ไหน

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : จริง ๆ มันใช้ได้ผลตลอดเลยนะ ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาที่เรียนลูกเสือหรืออก สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุก ๆ วิชา ที่นี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าเขาจะเอาไปอธิบายยังไง ยิ่งเด็กนักเรียนเป็นหลักพัน สองพันคน ถ้าใช้กระบวนการหมู่มันก็จะมาทดแทนกระบวนการสภานักเรียนอะไรต่ออะไรหรือไปคู่กันเลยก็ได้ โดยเอากระบวนการหมู่เข้าไปใส่

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์คิดว่าในอนาคตต่อไปการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแบบมุสลิมจะดีขึ้นกว่าเดิมหรือว่าจะยังไงในมุมมองของอาจารย์

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : หลง ๆ มานี้ สข. ได้จัดโครงการโดยให้ผู้บริหารเข้าร่วมการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ก็จะผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว เรื่องลูกเสืออะ จนมาถึงรองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ แล้วหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่รับรู้เรื่องลูกเสือและก็มองว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นสิ่งที่บังคับและมันสามารถประยุกต์เอาอิสลามเข้าไปใส่ได้แล้วก็ไม่ได้ขัดอะไรกับอิสลาม ถ้าเอามาปรับใช้แบบรูเรื่อง

ผู้วิจัย : อาจารย์มองไปถึงการจัดอบรมผู้บริหารจัดอบรมครู แล้วก็เอาครูปฏิบัติพร้อมกับนักเรียน อาจารย์มองอย่างไรถ้าอนาคตอาจจะมีคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่เป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม อาจารย์มองอย่างไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ต้องมีครับ ต้องมี ที่เราใช้อยู่เนี่ยะ เป็นแนวทางหรือคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแบบลูกเสือไทยตามหลักสูตรของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งตัวนี้เหมือนคู่มือ เหมือนแบบเรียน หรือคู่มือครูมันก็ต้องมีแบบเรียน ถ้าแบบเรียนคู่มือครู หลักสูตรตัวที่เราใช้อยู่มันก็มาจากส่วนกลาง ที่นี้ตัวบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม แล้วก็สามารถเอารายละเอียดต่าง ๆ มาอะแด็ป แอปไฟลได้ เช่น วิชาพิเศษ จริง ๆ แล้ว โครงสร้างหลักสูตรของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ก็สามารถเอาเรื่องการท่องจำอัลกุรอานมาใช้ได้ ส่วนของวิชานักเทศน์ แต่ว่าส่วนกลางเขามองไม่เห็นหรอก เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสามัญ ใครจะมาทำเรื่องนี้ซึ่งเป็นเรื่องที่แปลกมาก ถ้าต่อไป โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจับกลุ่มกัน แล้วบูรณาการเอาหลักการเรื่องนี้มาและเป็นการ เสริมแรงโดยการให้เครื่องหมายด้วย มันเป็นเรื่องที่ ก่อให้เกิดการพัฒนาเยาวชน ตามเป้าหมายของ ลูกเสือ ลูกเสือก็ได้แต่ตัวของคนที่เรียนในวิชาลูกเสือ เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันมุสลิมก็ไม่ได้หันออกไปนอก หลักการของศาสนาด้วย ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็น นี้อะเดียวกัน โดยไม่ได้แยกว่าศาสนาอิสลาม ลูกเสือ ก็ลูกเสือ โดยใช้หลักการลูกเสือมาใช้ โดยไม่ใช่ เชื้อคลุ่เหมือนดังปัจจุบัน

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองไปถึงการอบรม เช่น B.T.C. A.T.C. เป็นไปตามที่ว่ามิใช่เป็นการที่เป็นมุสลิม แล้วก็อบรมครูที่เป็นมุสลิมไปในแนวทางลูกเสือ อิสลาม อาจารย์มองอย่างไรกับประเด็นนี้ สมควรที่จะมีไม่ครบในอนาคต

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ครูผู้สอน จริง ๆ แล้วเมื่อเขามีวิธีการสอนหรืออะไรใหม่ ๆ เข้า มาเนี่ยะ ผมว่าจำเป็นทุก ๆ วิชา และลูกเสือก็จำเป็น เพราะว่าหากมีแต่หลักการ แต่แนวทางการปฏิบัติมัน เปลี่ยนก็สมควรให้เขามากระตุ้นในการนำมาใช้

ผู้วิจัย : ส่วนใหญ่อบรม B.T.C. สไลด์แบบลูกเสือ แบบทั่ว ๆ ไป แต่ในพื้นที่ที่บริบทสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้อยากให้เน้นเฉพาะกิจเลยหรือเปล่า ว่าการ อบรม B.T.C. สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม ก็ให้เป็นแนวทางของลูกเสือมุสลิมอะไรอย่าง นี้ ถ้าเป็นไปได้

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : คืออย่าง นี้ ผมมองว่าคนที่ผ่านมาแล้วกับการอบรม B.T.C. แบบทั่วไป B.T.C. ทั่วไปไม่ได้หมายความว่า B.T.C. แบบลูกเสือไทย อันนั้นถ้าผ่านไปแล้วเราก็ไม่ต้องมา นั่งจัดอบรมใหม่ ส่วนคนที่ยังไม่ผ่าน แนะนำว่าควร และต่อไปสำนักงานลูกเสือแห่งชาติควรจะมี หมายเลขพิเศษหรืออะไรก็ตาม เช่นเรื่องของวุฒิบัตร หรือหลักสูตรเฉพาะที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

แต่สำหรับคนที่ผ่าน B.T.C. มาแล้วหรือ A.T.C. หรือวุฒิตัดแล้ว ควรจะมีหลักสูตรความรู้ทั่วไปที่เป็น หลักสูตรวันเดียวเพิ่มเติมเข้ามา เรื่องของศาสนาว่า อะไรได้ อะไรไม่ได้ แล้วไม่ใช่อบรมเฉพาะมุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่น้อยเลยที่ครูไทยพุทธต้องมาสอนเด็กนักเรียน มุสลิม แล้วบางโรงเรียนเนี่ยะ ไม่มีครูมุสลิมที่จะสอน ลูกเสือเลย เนื่องด้วยเรื่องของเครื่องแบบ อะไรต่อมิ อะไร คือมีองค์ความรู้ไม่เท่ากันเขา ก็จำเป็นที่จะต้อง เปิดให้กับทุกคน

ผู้วิจัย : อันนี้คือความคาดหวังของอาจารย์ที่อาจารย์ กล่าวไปเมื่อสักครู่นี้คือ อบรม B.T.C. เหมือนทั่วไป นั้นแหละส่วนหนึ่ง ส่วนคนที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ก็จะต้องให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เปิดไฟอีกช่องทางหนึ่ง เพื่อเป็นทางเลือกที่จะให้การ อบรมเพิ่มเติม

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : วิทยากรก็ ไม่จำเป็นต้องเป็นลูกเสือเปรี้ยว ๆ เลยก็ได้ มีผู้รู้ ศาสนามาร่วมด้วย มานั่งฟัง ผู้รู้ทางด้านศาสนาถ้า ปัจจุบัน หากเป็นไปได้คณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัดควรมีคุณวุฒิทางด้านลูกเสือไว้บ้างก็จะเป็น การดี เพื่อที่พวกเขาจะได้มาช่วยกัน

ผู้วิจัย : นี่ก็คือความคาดหวังที่อาจารย์ได้มอง นะครับ ที่นี้ด้านสุดท้ายแล้วครับอาจารย์ก็คือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ปัจจุบันมันมี พิธีการบางอย่างที่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม มันก็เลยทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่จัดเลย เช่น การจัดกิจกรรมรอบกองไฟ ทั้ง ๆ ที่มี ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่พูดถึงว่าไม่ จัดเป็นกิจกรรมรอบกองไฟ แต่ให้จัดเป็นกิจกรรม นันทนาการภาคกลางคืนแทนซึ่งหลาย ๆ โรงเรียนยังไม่เข้าถึงจุด ๆ นี้หรือทางที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้ให้ ข้อเสนอแนะนั้นคือเรื่องที่หนึ่ง เรื่องที่สอง เช่น การทำแกรนฮาวของลูกเสือสำรองอะไรอย่างเนี่ยะ บางคนไม่จัดเลย หรือบางคนเขากลัวความเสี่ยงต่อ การเสียชีวิตการศรัทธา อาจารย์มองว่าปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเรื่องของพิธีการ เนี่ยะ ที่เขาปฏิบัติกันอยู่ทุกวันเนี่ยะเป็นไปตามที่ สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะไม่ครับ มีหรือไม่มี อะไรประมาณนี้ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : เอาว่าโรงเรียนที่จัดกิจกรรมลูกเสือ หมายถึงไปเข้าค่ายอะไรแบบนี้อะนะครับ เอาในโรงเรียนก่อนนะ เอาที่โรงเรียนจัดกิจกรรมในโรงเรียนก่อนนะ ก็ยังไม่เต็มร้อย แล้วก็เขาเรียกว่าอะไรดินะ การประยุกต์หรือการที่จะทำให้สอดคล้องกับหลักการยังไม่ต้องพูดถึง พูดถึงการสอนที่จะสอนให้ เป็นไปตามสาระที่กำหนด ตามองค์ความรู้ของลูกเสือ ตามคู่มือไม่ก็ไม่เกิน 60 % ที่นี้ถ้านอกสถานศึกษา เช่น การไปเข้าค่ายเท่าที่สัมผัสว่าน่าจะ 60 - 70 % บางโรงเรียนไม่จัดเลยไปรอจัดตอนเข้าค่ายเลยที่เดียวอันนั้นอีกประเภทหนึ่งอีก สำหรับโรงเรียนที่จัด เวลาจะไปเข้าค่ายก็จะเอาลูกเสือไปให้ทหารฝึก แล้วก็โยนไปให้เขา แล้วก็กิจกรรมก็แล้วแต่ไม่มีนั้นไม่มีนี่ แล้วครูก็คือนอนอะไรอย่างนี้ก็มีเยอะ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่าปัญหาที่มันเกิดขึ้นในเรื่องของพิธีการบางโรงเรียนออกไปเลยไม่ทำ บางโรงเรียนก็ทำแต่หาสิ่งอื่นมาทดแทน อีกประเภทหนึ่งก็คือ พยายามศึกษาว่าสำนักจุฬาราชมนตรี หรือผู้มีความรู้ทางด้านศาสนาเนี่ยมาชี้แนะในเรื่องของพิธีการของลูกเสือ อาจารย์คิดว่าหลังจากที่สำนักจุฬาราชมนตรีออกแนวทางแล้วเนี่ย มันยังมีปัญหาอีกไม่ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : มีครับ มีปัญหา แน่นนอนแหละ ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตามมันก็ยังไม่เป็นข้อชี้ขาดอะนะ แต่เป็นข้อเสนอแนะอะไรอย่างนี้อะนะ พอเป็นอย่างนี้ปุ๊บมันยิ่งอ่อนไป และโรงเรียนในสังกัด สช. นี้ก็จะรับเรื่องนี้เนี่ยแบบแบ่งรับแบ่งสู้ เพราะว่าถ้าเสี่ยงได้ก็จะเสี่ยง คำว่าเสี่ยงคืออะไร คือว่า ถ้าเขาไม่มาตรวจก็ไม่อะไรมาก

ผู้วิจัย : มันจะเป็นสไตล์แบบนี้ไม่ครับอาจารย์ แบบว่าสำนักงานลูกเสือแห่งชาติประสานงานกับสำนักจุฬาราชมนตรี สำนักจุฬาราชมนตรีก็ออกข้อเสนอแนะ พอสำนักจุฬาราชมนตรีก็ออกข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้วเนี่ย เอกสารเหล่านี้ก็ไม่ได้เกิดการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ต่างคนก็ต่างไม่รู้ งั้น ๆ กันไปเห็นใครทำอะไรก็ตามเขาอะไรอย่างนี้ อาจารย์มองอย่างไรครับกับประเด็นนี้

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ประเด็นนั้นก็ประเด็นหนึ่ง อีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าส่วนใหญ่

เรื่องขององค์ความรู้ที่มาจากส่วนงานราชการมันก็จะอิงอยู่ในส่วนของโรงเรียนรัฐ พวกนี้ก็อาจจะรับรู้เนื่องจากหนังสือมาถึงเขา และครูในโรงเรียนรัฐที่จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแบบมุสลิมเนี่ยผมก็ไม่ค่อยมั่นใจว่าจะมีมากนัก ส่วนใหญ่ก็จะคุ้นชินกับระบบเดิม ๆ ที่จะมาแบบนี้มาโดยตลอด ในส่วน สช. เนี่ย บางอย่างอาจจะยังไม่ถึง ถ้าโรงเรียนที่มาถึงบอกตามตรงว่า ถึงแม้ว่าสำนักจุฬาราชมนตรีออกข้อเสนอแนะแล้วเนี่ยจะทำสิ่งนั้นมาแทนสิ่งนี้ ทำสิ่งนี้มาแทนสิ่งนั้น ด้วยความรู้สึกละเป็นโรงเรียนเขาเรียกว่าอะไร ถ้าพูดบริหารไม่ใส่ใจในเรื่องของลูกเสือและเนตรนารีเนี่ย ผู้ปฏิบัติก็คงจะแบบว่าปากว่าตาขยิบ ก็คือจะไม่ปฏิบัติเต็มร้อย ถึงจะให้สำนักจุฬาราชมนตรีประกาศมาว่าทำได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ในเรื่องนี้แต่เขาก็ยังไม่เต็มร้อย เพราะว่าเนื่องจากว่าเขาถูกบีบในเรื่องของคาบสอนวิชาศาสนา ไม่ใช่ว่าจะมาลดตอนที่รัฐบาลประกาศนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เขาลดมานานอยู่แล้ว เพราะทุกอย่างมันถูกบีบมาโดยตลอดแล้วเมื่อกี้ที่พูดถึงก็คือว่าบางโรงเรียนก็เลยพลอยไปจัดลูกเสือรวบยอดเอา เขาถือว่ากิจกรรมลูกเสือก็คือว่าจะให้ผ่านที่ก็ไปเข้าค่ายไปอัดอยู่ในค่าย และการเข้าค่ายก็แค่ 3 วัน บางโรงเรียนมีหน้าซำยังพาลูกเสือและเนตรนารีไปให้ทหารฝึกอีกเนื่องจากครูฝึกไม่ได้ และสอนไม่ได้ แต่งตัวเป็นเฉย ๆ แต่พอจะสอนจริงก็องค์ความรู้และทักษะก็ยังไม่ถึงขั้น

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองว่าในอนาคตเนี่ยจะคาดหวังกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ย อาจารย์คาดหวังถึงขนาดไหนครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ต้องสร้างเครือข่ายกัน สำหรับคนที่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาเด็กด้วยกระบวนการของลูกเสือ กระบวนการคุณธรรมและขบวนการศีลธรรมภาคปฏิบัติเนี่ยอะนะ ไม่ต้องเรียกลูกเสือก็ได้หรือว่าเรียกอะไรก็ได้ เพราะถ้าแปลเป็นภาษามลายูมันดูน่าเกลียด ก็เรียกเป็นอะไรก็ได้ จะเรียกว่าอัลกาซาฟก็ว่าไป

ผู้วิจัย : อย่างที่อาจารย์พูดไปเมื่อสักครู่เนี่ย ตามที่ผมเข้าใจอะนะครับ เป็นไปได้ไหมที่อาจารย์กำลังจะสื่อให้เห็นว่า การที่จะออกคำวินิจฉัยของสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ย อย่างน้อยต้องตั้งคณะกรรมการ

ขึ้นมาโดยมีตัวแทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปร่วมเป็นองค์คณะ แล้วถกกันตรงนั้นแล้วก็ออกมาเป็นข้อสรุปเพื่อไม่ให้เกิดเป็นข้อกังขาอะไรประมาณนี้ใช่ไหมครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : การที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติจะทำเรื่องนี้นะจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ด้านศาสนา ที่ผมทราบอะนะ แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมของสมาพันธ์โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าเป็นในส่วนของจังหวัดปัตตานีก็ควรที่จะเพิ่มเติมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเข้าไปด้วย คือเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ และน่าจะมีภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อย่างที่ชัด ๆ ก็ในจังหวัดปัตตานีก็คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในคณะศึกษาศาสตร์ และอีกส่วนหนึ่งก็จะอยู่ในวิทยาลัยอิสลามศึกษา นอกจากนั้นก็จะมีที่มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 3 องค์ประกอบเนี่ยะก็น่าจะไปพร้อม ๆ กันไปนั่งระดมความคิดเห็นแล้วออกมาเป็นแนวทาง รู้มั่งไม่รู้มั่งเกี่ยวกับลูกเสือไม่เป็นไรแต่ก็ขอให้ได้มีส่วนร่วม และเขาก็จะได้รู้ว่ามีเส้นทางมาถึงตรงไหนแล้ว

ผู้วิจัย : แล้วอีกอย่างหนึ่งมันก็จะเป็นการบอกเสียในการเผยแพร่องค์ความรู้ที่เป็นแบบนี้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อที่จะได้เป็นเอกภาพตามที่อาจารย์กำลังพูดถึง อาจารย์ครับผมขอต่อเรื่องพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีต่อเลยนะครับ อาจารย์มองว่าในปัจจุบันเนี่ยะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเรื่องพิธีการต่าง ๆ เนี่ยะ โดยเฉพาะลูกเสือสำรองหรือการทำแกรนฮาวเนี่ยะ เช่น มันจะมีช่วงหนึ่งที่กล่าวคำว่า อาคร่า จะทำดีที่สุด การจัดแคมป์ไฟ อาจารย์มองว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีไม่ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะนะครับ สำหรับลูกเสือสำรองเนี่ยะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานีเนี่ยะ ยังมีไม่ค่อยเยอะ น่าจะสัก 10 % มั้ง ที่ยังมีการจัดการเรียนการสอนบ้างแต่ก็พยายามเลี่ยง ๆ อะนะ เพราะว่าลูกเสือสำรองในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะไม่ค่อยเน้นมากสักเท่าไรกับการทำเรื่องแกรนฮาว

ถึงแม้ว่าจะมีบางโรงเรียนที่ขยายระดับชั้นเรียนจากระดับมัธยมมาสู่ประถมบ้างก็ตาม ก็ยังไม่มีโรงเรียนไหนที่ชัดเจนในเรื่องพิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะของลูกเสือสำรอง อย่างเช่น โรงเรียนที่ลูกสาวเรียนอยู่เนี่ยะก็ไม่มีหรือกในการทำแกรนฮาว คือจะสอนอย่างอื่นโดยที่จะเลี่ยงเรื่องนี้ไปเลย

ผู้วิจัย : โรงเรียนส่วนใหญ่ในเรื่องของพิธีการเนี่ยะเขามองว่าอันไหนที่เขาไม่สบายใจเขาก็ไม่ทำ และอันไหนที่เขาโอเคเขาก็ทำ แต่โดยลึก ๆ แล้วเนี่ยะตามที่สำคัญหาราชมนตรีได้เสนอแนะบางที่เขาอาจจะไม่ทราบในสิ่งที่สำนักจุฬาราชมนตรีมีข้อเสนอแนะใช้ไหมครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ในเรื่องข่าวสารของสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ยะ อย่างที่บอกไปเมื่อสักครู่เนี่ยะ ถ้าจะได้รับเอกสารจริง ๆ ก็น่าจะเป็นในส่วนของโรงเรียนของรัฐบาลมากกว่า ในส่วนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็อาจจะยังไม่ถึงหรืออาจจะไม่ได้รับเลย

ผู้วิจัย : อาจารย์มองว่าการปฏิบัติทั้งหมดเนี่ยะในส่วนของภาคพิธีการของลูกเสือในทุก ๆ กิจกรรมเลยเนี่ยะ อาจารย์มองว่ามันมีปัญหาไหมครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : กับผู้ปฏิบัติในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเนี่ยะกับนักเรียนเอาที่ละส่วนนะ ถ้าหากพูดถึงผู้บริหารโรงเรียนเนี่ยะอยากจะให้มี และอยากจะให้ครูได้ทำที่นี้พอครูถูกสั่งให้ทำก็อยากทำนะแหละ แต่ครูเองเขาก็ยังขาดองค์ความรู้ หรือทักษะต่าง ๆ ก็ยังดำเนินการไม่เต็มที่เท่าที่ควร ที่นี้จะหาตำรา จะหาแนวทางที่เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติว่ามุสลิมสามารถทำได้หรือสิ่งนี้ทำไม่ได้อะไรอย่างเงี้ยะไปอบรมก็จริงแต่ก็ไปอบรมแบบทั่วไปมาจึงไม่รู้สำหรับมุสลิมแล้วสามารถปฏิบัติอะไรได้แค่ไหนอย่างไร แบบทั่วไปนี้หมายถึง อบรมแบบลูกเสืออื่น ๆ เขาอบรมแต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับมุสลิมได้หรือพอมานั่งเจอหนังสือเนี่ยะ ก็มีแต่ตัวหนังสืออย่างเดียวเลยโดยที่ไม่มีภาพประกอบในการอธิบายมันก็ไม่สามารถนำลงมาสู่การปฏิบัติได้จริง ถามว่าเด็กเนี่ยะตอนนี้เนี่ยะเราอย่าดอะไรไปเนี่ยะเขาก็เอา เด็กมันไม่รู้หรือว่าต้องมีชุดต้องมีเครื่องแบบนะ ในขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองเองเนี่ยะก็ต้องกระตือรือร้น ถ้าโรงเรียนไหนมีลูกเสือเนี่ยะ ผมเชื่อว่าโรงเรียนใหญ่ ๆ เขาก็จะ

มีการขายของเขา เช่น ขอไม่เอ่ยชื่อก็แล้วกัน อยู่ในอำเภอสายบุรี เขาถึงขั้นมีลูกเสือสมุทรเพราะเขาให้ความสำคัญและเขาก็มองว่าจุด ๆ นี้เป็นจุดขายสำหรับเขามันก็เป็นภาพลักษณ์ที่ดีด้วย ปกติโรงเรียนนั้นเครื่องแบบของเขาทางเก่งก็จะเป็นสีขาวอยู่แล้วอะไรอย่างเนี่ยะ และเขาเองก็มีความสอดคล้อง และความพร้อมในเรื่องของเครื่องแบบอยู่แล้ว เขาก็เลยสามารถทำเป็นลูกเสือเหล่าสมุทรได้เลย แต่ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนผมไม่รู้ว่าเขาจัดการเรียนการสอนแบบลูกเสือสมุทรจริงมากน้อยแค่ไหน

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มีแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ว่าครูไม่มีความพร้อมบ้าง ในเรื่องของพิธีการก็ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามมาปรับใช้เนี่ยะ อาจารย์มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็นี้แหละครับส่วนหนึ่งทางสโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานีก็กำลังทำอยู่ และทำอย่างต่อเนื่องด้วย คือ พัฒนาครูรุ่นใหม่ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติหรือครูที่สอนอยู่แล้วส่วนใหญ่ก็จะเป็นข้าราชการที่อยากจะได้คุณวุฒิทางลูกเสืออะไร B.T.C. และ A.T.C. อะไรอย่างเนี่ยะ ที่นี้สำหรับการฝึกอบรมในชั้น A.T.C. ก็มีการต่อกันอีกเยอะคืออยากจะมาอบรมพัฒนาตนเองอะนะ และอย่างที่บอกแหละ พอทางสโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานีจัดเองเนี่ยะก็จัดร่วมกับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เขาก็มองว่ามันเป็นองค์กรทางศาสนาด้วย คือผ่านการคัดกรองมาแล้ว เขาก็เกิดความมั่นใจ เขาก็เลยอยากจะมาทำ และเราก็มีวุฒิปัตของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติให้ด้วย เขาเองก็อยากได้เครื่องมือ บางคนเนี่ยะเขาอบรม B.T.C. มาแล้วแบบทั่วไป เขาก็มาอบรมเพิ่มอีกว่าแนวทางการจัดลูกเสือและเนตรนารีสำหรับอิสลามเนี่ยะเขามีแนวทางอย่างไร

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์คาดหวังขนาดไหนครับกับเรื่องของพิธีการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในอนาคตเนี่ยะ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : คือเราต้องมีบุคลากรทางด้านลูกเสือเยอะ ๆ เพื่อจะได้ร่วมกันพัฒนาครูผู้สอน หรือวิทยากรทางลูกเสืออีกหลาย ๆ คนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และทักษะ

อีกหลายระดับแม้กระทั่งในเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ตรวจการลูกเสือที่เป็นมุสลิมที่มีความรู้ความสามารถทางด้านลูกเสือโดยเฉพาะอะไรอย่างเนี่ยะ มีความรู้ในด้านระเบียบการต่าง ๆ ของลูกเสือและมืองค์ความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามด้วย ถึงเมื่อก็เนี่ยะผมได้เสนอไปว่า จริง ๆ แล้วเนี่ยะถ้าหากว่ามีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเนี่ยะที่สามารถจะรู้เรื่องและเข้าใจในกระบวนการของลูกเสือได้บ้างอะนะ อย่างน้อยก็คือขั้นวุฒิตั้งผู้ว่าอะไรอย่างเนี่ยะมันก็จะทำให้ภาพความหวาดกลัว หวาดระแวงว่าอะลูกเสือเขาสอนอะไร และความน่าเชื่อถือมันก็จะเกิดมากยิ่งขึ้น จริง ๆ แล้วหลักสูตรผู้ว่าเนี่ยะมันสามารถใช้ได้ทั่วไปเลยไม่จำเป็นต้องเป็นสายครูอย่างเดียว เช่น ผู้บริหาร นักพัฒนา แม้กระทั่งพวกนายอำเภอเองก็ยังมีเลย แต่ทำไมเราไม่เอา

ผู้วิจัย : อาจารย์กำลังมองเหมือนกับกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เหมือนกับว่าจะไปตรวจฮาลาลบริษัทหนึ่งเนี่ยะจะมีความรู้ทางศาสนาอย่างเดียวเนี่ยะไม่พอก็จะต้องมืองค์ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์กับการผลิตด้วยอะไรอย่างนี้ใช้ไม่ครับ และจะเป็นไปได้ดีและสวยกว่าด้วย

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : อย่างน้อยเขาจะได้ไม่ต้องระแวงและจะได้รู้ด้วยว่า อันไหนทำได้อันไหนทำไม่ได้ เขาเองก็ได้เป็นเครื่องมือหรือว่าเป็นกลไกในการที่จะอธิบายให้กับสำนักจุฬาราชมนตรีอีกชั้นหนึ่ง ว่าอย่างนี้ได้ อย่างนี้ไม่ได้ ที่นี้จุฬาราชมนตรีแต่ละท่านที่มาดำรงตำแหน่งเนี่ยะก็เข้ามาตอนอายุมาก ๆ แล้ว กรรมการกลางเองก็ไม่ได้รู้ระบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลูกเสือว่าทำไมต้องทำอย่างนี้ และมีที่มาอย่างไร และมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร บางคนก็มีความรู้เฉพาะศาสนาอย่างเดียวไม่มีองค์ความรู้ทางด้านลูกเสือเลยอะไรอย่างเนี่ยะและมุสลิมบางคนที่อยู่ในวงการของลูกเสือก็มีความรู้ทางด้านลูกเสืออย่างเดียวไม่มีความรู้ทางด้านศาสนาเลยมันก็เลยเกิดความไม่ลึกซึ้ง ผมว่ามันจะต้องมีทุก ๆ ระดับนั้นแหละ เช่น ผู้ตรวจการก็ควรจะต้องให้มิมิทั้งจากสายผู้สอน ขณะนี้มันเป็นเรื่องยกกระบีในกระบวนการของลูกเสืออะนะจะแต่งตั้งผู้ตรวจการกันที่ก็ต้องมีพิธีการรื้อ จะมาว่าคนในองค์กรศาสนาเองก็ไม่ได้

ผู้วิจัย : อันนี้ก็คือส่วนของความคาดหวังในเรื่องของพิธีการลูกเสือและเนตรนารีอะนะครับ ที่นี้โดยภาพรวมแล้วเนี่ยะอาจารย์มีข้อเสนอแนะอะไรนอกเหนือจากนี้ไม่ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็ยังหวังอะนะครับ ถ้าอยากให้ลูกเสือเป็นสิ่งที่เข้าถึงมันไม่ใช่ปัญหาที่มันเกิดขึ้นเฉพาะมุสลิมอะนะครับในเรื่องของการยอมรับเรื่องลูกเสือ จริง ๆ เด็กไทยโดยทั่วไปเนี่ยะถ้าหากว่าให้เลือกเนี่ยะก็จะมีไม่มากนักที่จะเลือกลูกเสือ แต่ที่ทำอยู่ทุกวันนี้เพราะเหตุบังคับเลยถึงต้องเรียนลูกเสือ ที่นี้ลูกเสือเองก็ต้องมีการปฏิรูปหลาย ๆ อย่าง ทั้งในเรื่องของรูปแบบเครื่องแต่งกาย กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือไม่ต้องไปยึดยึดพิธีกรรมทางศาสนา มาก เน้นพิธีการทางลูกเสืออย่างเดียว พิธีการต่าง ๆ เนี่ยะ ลูกเสือไทยเองบางอย่างเขาก็ไม่ยอมรับนะ ระเบียบก็ควรมีไว้ในระดับหนึ่ง เพราะว่าเรื่องระเบียบ วินัยก็เป็นสิ่งที่ดีแหละ แต่เราจะมาสอนให้เด็กนักเรียนทั้งหมดฝึกเหมือนกับทหารเลยมันก็คงไม่ไหว ที่นี้ทำให้คนได้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะความเป็นพลเมืองเนี่ยะก็จะโอเคมากแล้ว

ผู้วิจัย : ก็คือสามารถทำให้เกิดความยืดหยุ่น และเหมาะสมกับบริบทที่เป็นอยู่

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ไม่ใช่เพียงแค่ว่าปรับตัวอย่างเดียว ต้องมีความเป็นยุคสมัยด้วย เพราะยุคสมัยปัจจุบันเนี่ยะ หน้าที่พลเมืองกับการคลายตัวของกรอบยอมรับเรื่องของสิทธิหน้าที่ความเป็นประชาชน

ผู้วิจัย : เหมือนกับแบบนี้ไม่ครับ ประมาณว่ามีหลักสูตรแกนกลางที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน แล้วมันก็จะมีส่วนที่นำแกนกลางนำไปปรับใช้ในพื้นที่ในบริบทสังคมที่ตัวเองอยู่ หรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ อะไรประมาณนี้หรือเปล่า

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : อย่างนั้นก็ ได้ พูดถึงถ้าดีไซ์ออกมาเป็นแกนกลางใช้ไม่ ถ้าเป็นแกนกลางในการพัฒนาเยาวชนมันก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ชัดเจน ผมกลัวว่ามันจะเป็นอีกแนวไปอีก มันก็ต้องมาคุยกันอีกแหละว่า ปฏิรูปลูกเสือครั้งใหญ่เนี่ยะในห่วงก็ปีกว่ากันไปอะนะ ก็เปลี่ยนไปในรูปไม่ต้องเน้นในเรื่องของวินัยมากจนเกินไป แต่ไปเน้นเรื่องของจิต

วิญญาณ จิตสาธารณะ หรือสิ่งที่สังคมเรากำลังต้องการหรืออะไรต่าง ๆ นานาก็ว่ากันไป เพราะว่าลูกเสือพัฒนามาจากสมัยที่สังคมไทยพุดง่าย ๆ ว่า ยิ่งล่าหลังพุดง่าย ๆ ว่าร่วมยุคร่วมสมัยกับรถไฟ และปัจจุบันรถไฟเองก็ไม่ต่างไปกว่าเดิม ลูกเสือก็จะกลายเป็นแบบรถไฟหรือป่าว เราต้องมองถึงในสิ่งที่สังคมเรากำลังต้องการอะไรในทศวรรษข้างหน้าอะไรอย่างเนี่ยะ ลูกเสือเองก็ควรจะเป็นลักษณะอย่างนั้น ก็ควรจะเป็นเหมือนรถไฟในปัจจุบันที่จะต้องเตรียมรางคู่ได้แล้ว เตรียมการเรื่องความเร็วสูงแล้ว อันนี้ยกตัวอย่างอะนะ

ผู้วิจัย : ที่นี้อาจารย์มองภาพรวมแล้วเนี่ยะตัวอย่างเช่นอาจารย์ เป็นไปได้ไม่ครับว่าในอนาคตเนี่ยะ จะมีการจัดงานชุมนุมลูกเสือโดยการแยกออกเป็นเอกเทศเลยอะโรอย่างนี้เนี่ยะ หรือเพื่อต้องการความเป็นเอกภาพของมุสลิมในประเทศว่าในประเทศไทยไม่ใช่ว่ามีลูกเสือไทยพุดอย่างเดียววะ อิสลามเราก็มีเช่นเดียวกันอะไรประมาณนี้เนี่ยะ หรืออาจารย์มีทัศนคติกับเรื่องนี้อย่างไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็การจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติใช้ไม่ละ ผมมองว่าอย่างที่จัดอยู่เหมือนในปัจจุบันเนี่ยะก็ดีอยู่แล้ว แต่ที่นี้จำนวนมุสลิมที่ควรจะได้เข้าไปร่วมในงานชุมนุมเนี่ยะเราจะไปกำหนดสัดส่วนไม่ได้ เพราะฉะนั้นพอเรามีโอกาสเนี่ยะเราก็จะฝังตัวอยู่ในกลุ่มของโรงเรียนรัฐแค่เพิ่มสัดส่วนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเข้าไปด้วย มันก็สามารถจะมีพลังมากเพียงพอในการจัดพิธีกรรมทางศาสนาเราได้ เช่น การละหมาดวันศุกร์ ถ้ามันตรงกับวันศุกร์ ปกติงานชุมนุมเนี่ยะจะมีสามศาสนา ทุกศาสนา และจะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เข้าไปร่วมจัด จริง ๆ แล้วไม่จำเป็นที่จะต้องไปจัดแยกหรือดีเสียอีกที่เราจะได้คาดหวังให้ผู้คนเสียด้วยซ้ำ เพื่อที่จะได้นำเรื่องศาสนาเข้าไปด้วย โดยการทำให้เขาดู เดินให้เขาเห็น จะได้เป็นแบบอย่างให้กับเขาว่าอิสลามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากแค่ไหน แล้วด้วยเครื่องแบบเครื่องแต่งกายเนี่ยะไม่เหมือนเขาอยู่แล้วเขาจะได้มองว่าลูกเสือมีแบบนี้ด้วยหรือ ซึ่งมีความหลากหลายในสังคมพหุวัฒนธรรมส่วนมากก็จะมีการจัดงานชุมนุมเฉพาะลูกเสือมุสลิมย่อยในแต่ละพื้นที่นะ พูดถึงก็จะได้ชัดเจน จะได้ทำให้เห็นแลกเปลี่ยนกันว่าโรงเรียนฉันทำแบบนี้

สอนแบบนี้ มีแนวทางแบบนี้ ถ้าไม่แกนฮาวจะเอาอะไรต่อ ถ้าไม่อย่างนั้นจะเอาอย่างไร มันก็จะเป็นในเรื่องของการบอกต่อกันไป จากที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้มีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติโรงเรียนอื่นๆ ก็จะได้เข้าใจ และเห็นภาพไปด้วยว่าสิ่งนี้ทำแบบนี้ละ ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีก็จะได้ทั่วถึงและเห็นภาพในที่สุดหลังจากที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการจัดงานชุมนุมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แม้กระทั่งผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมเองก็สามารถเข้ามาร่วมได้เพื่อจะได้เรียนรู้ว่ามุสลิมเขาปฏิบัติอะไรกันยังไงเหล่านี้เป็นต้น

ผู้วิจัย : อันนี้ก็เป็แนวทางในการที่จะไปปรับใช้ในโรงเรียนเอกชนธรรมดา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนของรัฐบาลที่มีนักเรียนมุสลิมอยู่ด้วยเหล่านี้เป็นต้น อันนี้ก็เป็เรื่องราวที่ผมได้สัมภาษณ์อาจารย์อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัด อาลี อาจารย์จะมีอะไรนำเสนอหรือเพิ่มเติมอะไรอีกไม่ครับ

อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี : ก็คงไม่มีแล้วครับ ก็คงประมาณนี้แหละครับ

ผู้วิจัย : ถ้าันก็ต้องขอขอบคุณกับอาจารย์อับดุลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลีที่ให้ข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในการสัมภาษณ์เรื่องของสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ก็ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอให้อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้ทรงตอบแทนในความรู้ และขอให้อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้ให้ชีวิตที่ยืนยาวและความบารออะฮ์ลิริมงคล และริสกีที่ฮาลาลให้กับท่านอาจารย์ด้วยเทอญ อามีน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ด้วยกาย วาจา และจิตใจ ผมก็ต้องขอมาอ์ฟไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ
วะบิ้ลลาฮีเตอาฟีก วัลฮิตายะฮ์ วัสลามุอาลัยกุมวะเราะฮ์มาตุลลอฮ์อี วะบารอกาทุฮ์

ภาคผนวก จ
นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

(Manuscript)

State of Actual Practice and Expectation of Boy Scout and Guide Activities Management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province

Artit Noorabaf¹ Ahmad Yisunsong²

ABSTRACT

This study aimed to 1) study level of states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province, 2) compare states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province, 3) compare actual practice of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations and instructors, 4) compare expectation of boy scout and guide Activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations and instructors, 5) compare states of actual practice of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception based on sex, age, education background, work experience and school' size, 6) compare expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception based on sex, age, education background, work experience and school' size and 7) compile problems, provide guidelines to problem solving and develop boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province.

The samples used in this study includes 48 school administrators and 148 boy scout and guide instructors of Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province and thus making a total number of 196 samples. And additional 6 samples were included for interview. The research data was collected by using

---

¹ Graduate (Islamic Educational Administration and Management)

² Ph.D. (Higher Education), Assistant Professor.

questionnaires and interview. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Multiple Comparison.

The results of this study were as follow: 1) the overall level of states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in the Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province were found to be moderate, 2) the comparison of overall level between states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province were found to be significantly different, 3) the comparison of overall level of states of actual practice of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception were found to be significantly different, 4) the comparison of overall of expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception were found to be insignificantly different, 5) the overall and each dimensional level of the states of actual practice of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception based on sex, age, education background, work experience and schools' size were found to be significantly different, 6) the overall and each dimensional level of the expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province between administrations' and instructors' perception based on sex, age, education background, work experience and schools' size were found to be significantly different and 7) as regard to the problems and guidelines to solving problem and development of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province, administrators and instructors have made following reflections, arranged from high to low score : 1) there were no unified uniforms for boy scouts and guides in the Islamic private schools and thus the National Scout Organization of Thailand should set clearly the uniform and symbol for Muslim boy scouts' and guides' ware. The relevant authority should make official declaration and impose on Islamic private schools and the schools which conduct Islamic boy scouts and guide activities to use the prescribed uniform and symbol, which would be practical guides for all Islamic private schools, 2) lack of budgets for conducting boy scouts and guides activities and thus the government should give support by providing more budget for boy scouts and guides activities management so that the schools can afford to provide the

related materials to be used for this activities, especially tools, equipment, and the medias, 3) Some formats and procedures of scout's and guide's ritual are contradictory to the principles of Islamic faith. Thus, the National Scout Organization of Thailand, together with Sheikhul Islam Office should collaboratively provide guidelines or methods relating to the ritual practices for Muslim boy scouts and guides. Having these guidelines or methods word enable the Islamic private schools and the schools which conducts Islamic boy scouts and guides activities to have cohesive practices with regard to this matter. In addition, these guidelines or methods must be official declared and imposed on Islamic private schools so that unified practices can be possible.

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

(นิพนธ์ต้นฉบับ)

สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
อาทิตย์ นูระบ๊าฟ¹ อะห์มัด ยี่สุนทรง²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 2) เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 3) เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน 4) เปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน 5) เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน 6) เปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน 7) เพื่อประมวลสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี รวมทั้งสิ้น 196 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน จำนวน 48 คน และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 6 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบที (t-test) ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และค่าเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 2) สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัด

¹ นักศึกษาปริญญาโท (สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม)

² ค.ต.(การอุดมศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมแตกต่างกัน 3) สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกัน 4) ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน 6) ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน 7) สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่ผู้บริหารและครูผู้สอนสะท้อนมากที่สุด คือ 1) ไม่มีเอกภาพในเรื่องของเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนกลางควรกำหนดให้ชัดเจนเลยว่าเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภท จะต้องแต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายอย่างไร และประกาศใช้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมอยู่ด้วยเพื่อจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน 2) งบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม ภาครัฐควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนถึงสื่อประกอบการจัดกิจกรรม 3) รูปแบบและขั้นตอนของพิธีการทางลูกเสือบางอย่างยังขัดต่อหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีควรออกแนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีลูกเสือและเนตรนารีมุสลิม และประกาศใช้อย่างเป็นทางการเพื่อเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ

บทนำ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกรุอานว่า

﴿فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (النهل : 43)

ความว่า “ตั้งนั้นผู้เจ้าจงถามผู้ที่มีความรู้เถิด หากมันผู้เจ้าไม่รู้”
(อันนะหฺล : 43)

จากความหมายของโองการแห่งพระเจ้าผู้เป็นเจ้าข้างต้น ได้บ่งบอกให้มนุษย์ทุกคนจำเป็นอย่าง ยิ่งที่จะต้องศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะในทัศนะของอิสลามแล้วไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงทุกคน ล้วนแล้วแต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาความรู้ เพราะการศึกษาหาความรู้ นั้นเป็นฟิรฎุ³ เหนือมุสลิมทุกคนซึ่งสอดคล้องกับวจาณะของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ที่กล่าวว่า

«طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ»⁴

ความว่า “การศึกษาหาความรู้ นั้นเป็นฟิรฎุเหนือมุสลิมทุกคน”

การศึกษาหาความรู้ นั้นจะเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาจิตวิญญาณ ร่างกาย และจิตใจของมนุษย์ ให้เติบโตเป็นบุคลากรที่ดี มีคุณภาพ และการศึกษานี้เองจะเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะสร้างคนให้อยู่ใน กรอบหรือครรลองครองธรรมที่ติงามได้ โดยเฉพาะผู้ซึ่งที่ถูกเรียกว่าเป็นมุสลิม นั้น ย่อมหนีไม่พ้นต่อ การศึกษาหาความรู้ ซึ่งอิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาเป็นบ่อเกิด แห่งความสุขของมนุษย์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า และในขณะที่การศึกษาหาความรู้ นั้นจัดอยู่ในระดับ สูงส่งอันจะนำไปสู่อารยธรรมของประชาชาติเพื่อให้เกิดความมีเกียรติในชีวิต ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งเสริมประชาชาติของท่านให้มีการศึกษา เพราะการศึกษาหาความรู้ นั้นคือการเรียนรู้ในทุก สาขาวิชาให้เป็นแนวทางสู่การเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมอิสลาม อันได้แก่ กฎกติกาศาสนาที่ประชาชาติ มุสลิมใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้การศึกษาในอิสลามจึงมิใช่เป็นหน้าที่เฉพาะ สถาบันการศึกษาเท่านั้นแต่เป็นความรับผิดชอบในทุกหน่วยงานของสังคม

ในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2542) สำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นั้นเน้นการปฏิบัติผ่านกระบวนการลูกเสือ ซึ่งได้รับการบรรจุให้เป็นกิจกรรมในหลักสูตร โดยเฉพาะ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติกิจการ ลูกเสือเป็นกระบวนการที่ทั่วโลกยกย่องและยอมรับ เป็นวิธีการฝึกอบรมคนให้รู้จักความเป็น ประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นอกจากนี้วิชาลูกเสือยังสอนให้

³ ฟิรฎุ คือ กฏข้อบังคับ

⁴ หะดีษบันทึกโดย Ibnu Majah หะดีษหมายเลข 224

นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือ มุ่งพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ (ปรัชญา นนทะสี, 2557 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาพร ธรณินทร์ (2537 : 22) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาด้านลูกเสือของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปี 2536 พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนที่ได้ผลดีในการสอนเด็กนักเรียนไทย คือ กิจกรรมลูกเสือ เนื่องจากมีการจัดระบบแบบแผนการฝึกอบรมที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นกิจกรรมที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน

กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่บังคับตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนเป็นคนดีใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 27) ทั้งนี้เพราะปรัชญาของการลูกเสือ คือ การทำให้นักเรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักเรียนรู้ในเชิงทฤษฎี รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหา และการมีงานทำรวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม (วาสนา เจริญเปลี่ยน, 2553 : 210) ในหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจึงได้กำหนดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ตามหลักการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผ่านช่วงชั้นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพลูกเสือ (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

ปัจจุบันสภาพและปัญหาที่เด่นชัดที่สุดในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี คือ เรื่องเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี เรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และเรื่องพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งทำให้นักเรียนที่เป็นมุสลิมไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีได้ในทุก ๆ กิจกรรมและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพราะสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นในรายละเอียดบางอย่างขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามทั้งในด้านหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติ จึงปฏิบัติกิจกรรมในส่วนที่สามารถปฏิบัติได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันวางแผนและวางนโยบายในการบริหารกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับหลักการอิสลามในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน
5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน
6. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน
7. เพื่อประมวลสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียวแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน จำนวน 48 คน จาก 48 โรงเรียน และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน จากประชากรทั้งหมด 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 49) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 57) โดยการสุ่มจากครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่สมดุลกัน ในแต่ละขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีจำนวนทั้งหมด 31 โรง จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรง ขนาดกลาง 13 โรง และขนาดเล็ก 10 โรง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านลูกเสือและเนตรนารีที่มีต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิที่ได้รับเครื่องหมายวุฒดัดตั้งแต่ 2 ท่อนเป็นต้นไปหรือครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนของรัฐหรือเอกชน ที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์สอนลูกเสือและเนตรนารีไม่น้อยกว่า 10 ปี

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่าระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีน้อยที่สุด ส่วนระดับความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังน้อยที่สุดสอดคล้องกับ สุจริยวงศ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ ระวีวรรณ ไตรคุ้มตัน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของบุคลากรโรงเรียนระดิงหินประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งยังสอดคล้องกับสมพิชญ์ วงษ์ด้วง (2557 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทในภาพรวมและทุกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยังไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. แบบมุสลิมหรือที่จัด สอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรืออาจจะผ่านการฝึกอบรม ผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. มาแบบทั่วไปจึงมีความคิดว่าถ้าจัดแบบที่อบรมมา คงจัดไม่ได้สำหรับสภาพบริบทในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และหรืออาจจะไม่ทราบหรือไม่มี เอกสารคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี จึงทำให้ขาดความตระหนัก องค์ความรู้ และความเข้าใจ ตลอดจนทักษะที่ถูกต้องในการดำเนินงานลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพราะถ้าสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีจัดให้มีการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือแบบมุสลิมหรือจัดสอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิม ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและมีเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติรวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนัก จุฬาราชมนตรีให้กับผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แล้ว จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการดำเนินงานลูกเสือและ เนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้งในเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและ เนตรนารีในสถานศึกษา และการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมวางแผน ครอบครัวยุคใหม่แห่งประเทศไทย (2553 : 113) ที่กล่าวว่าผู้กำกับลูกเสือถ้าผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ จะเข้าใจในอุดมการณ์ วิธีการ วัตถุประสงค์ของของงานลูกเสือ จะช่วยให้การดำเนินงานลูกเสือมี ประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับสุเมธ สุจริยวงศ์ (2553 : 76) กล่าวว่า ผู้กำกับลูกเสือในระดับ ปฏิบัติการถ้าผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ จะเข้าใจในการปฏิบัติงานลูกเสือ ทั้งงานธุรการ การบริหารกลุ่มกองลูกเสือและการวางแผนการฝึกอบรม ในขณะที่สภาพการปฏิบัติจริงในการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และด้านเครื่องหมายของลูกเสือ และเนตรนารีน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ไม่ได้จัดให้มีการ ฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือแบบมุสลิมหรือจัดสอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามและจัดทำเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับลูกเสืออยู่เป็นประจำ จึงทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้กำกับลูกเสือขาดความเข้าใจในการดำเนินกิจการลูกเสือในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้อง กับจงกล เทียมหมอก (2547 : 71) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับ ลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้กำกับลูกเสือ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก การให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิ

ทางลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือมีปัญหาสูงสุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ยังมีผู้กำกับลูกเสือที่มีวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นอยู่มาก เพราะในการอบรมผู้เข้ารับการอบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง อีกทั้งสถานที่อบรมอยู่ห่างไกล อีกประการหนึ่งเป็นเพราะความไม่ชอบกิจกรรมลูกเสือเป็นการส่วนตัว เช่น ไม่ถนัดในการร้องเพลง การต้องทำกิจกรรมกลางแจ้ง การต้องแต่งเครื่องแบบที่ยุ่งยาก ร้อน อึดอัด ทำให้ไม่มีใจรักที่จะพัฒนาความก้าวหน้าในการอบรมเพิ่มวุฒิของตน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทองขาว อรรถยานนท์ (2548 : 85 อ้างถึงใน สมพิชญ์ วงษ์ดวง, 2557 : 146) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในสถานศึกษาของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัญหาสูงสุดในการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในสถานศึกษาของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี คือ การจัดส่งผู้กำกับเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเข้ารับวุฒิทางลูกเสือ ส่วนความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มีความคาดหวังมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทัศนคติต่อสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแบบทั่วไปที่ว่า ถ้าทำแล้วมันจะขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี โดยที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ว่ามีแนวทางหรือไม่ที่จะให้ลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และสามารถจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามก็เลยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีเท่าที่ควร แต่พอทราบว่ามีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงทำให้ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอาจเป็นไปได้ดีกว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาอยู่แล้ว แต่พอผู้บริหารและครูผู้สอนทราบว่ามีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีแบบบูรณาการศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว จึงยังคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนัก

จุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอีกด้วยเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เท่าที่สามารถดำเนินการได้ เพราะขาดความตระหนัก องค์กรความรู้ และความเข้าใจ ตลอดจนทักษะที่ถูกต้องในการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อาจจะได้ไม่ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. แบบมุสลิมหรือที่จัดสอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรืออาจจะผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. แบบทั่วไปมา จึงมีความคิดว่าถ้าจัดแบบที่อบรมมาคงจัดไม่ได้สำหรับสภาพบริบทโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรืออาจจะผ่านการฝึกอบรมมาอย่างไร้ก็ปฏิบัติตามนั้นซึ่งสอดคล้องกับเจมูฮำหมัด เจอะอามะห์ (2560) ที่กล่าวว่า “ปัญหาที่พบมันเกิดจากครูผู้สอน องค์กรความรู้ไม่แน่น พอเขามาดูของเราไม่เหมือนกัน แล้วเขาเองก็ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิสลาม อบรมมายังไงก็ตามนั้น” และหรืออาจจะไม่ทราบหรือไม่มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “หนังสือที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมานี้ยาวนานมากแล้ว แล้วเอกสารส่วนนี้เนี่ย ขาดการเผยแพร่ในส่วนของระบบราชการเองก็ไม่มี การเน้นย้ำอยู่ตลอด ก็เลยขาดการรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดช่องว่างที่จะทำอะไรก็ตามที่ตัวเองเห็นความเหมาะสมอะไรประมาณนั้น” อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนิสฺไฮมี ระเด่นอามะห์ (2560) ที่กล่าวว่า “บางโรงก็จัดได้ดี แต่บางโรงก็ยังติดในเรื่องของงบประมาณ คือตามสภาพ และเป็นไปตามความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนด้วยครับ” ทั้งในเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา และการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และยังสอดคล้องกับสมชาย สุขเกษม (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สุนทร ทัด, 2549 : 97) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารงานกิจการลูกเสือ ได้แก่ ขาดผู้สนับสนุน ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ และขาด

งบประมาณในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังสอดคล้องกับเจมูฮำหมัด เจอะอามะห์ (2560) ที่กล่าวว่า “วิธีแก้ปัญหาที่ถ้า สข.จังหวัด น่าจะเรียกครูผู้สอนลูกเสือมาพบปะ และพูดคุยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดหลักของสำนักจุฬาราชมนตรีที่ออกข้อเสนอแนะให้กับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติว่าพิธีการแบบนี้ควรเป็นอย่างไร ในส่วนที่สามารถแก้ไขเราก็ใช้เฉพาะในส่วนของเรา และควรมีการอบรมแบบอิสลามิกสเกาท์ (Islamic Scout) เรามีการอบรม B.T.C. แบบทั่วไปใช่ไหมครับ แต่เราก็จะมีคอร์สเฉพาะ อย่างเช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เนี่ย อบรม B.T.C. แบบมุสลิมประมาณนี้ครับ และถ้าเป็นไปได้ก็อยากจะมีเอกสารเป็นคู่มือ มีรูปภาพ วีดีโอ ซีดี มีสื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน อีกอันนึง ถ้ามีโมเดลโดยเฉพาะ มีสักโรงเรียนหนึ่งเป็นโรงเรียนสาธิตเฉพาะในเรื่องของลูกเสือและเนตรนารีแบบมุสลิมให้โรงเรียนอื่น ๆ มาศึกษาดูงานเนี่ย ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้โรงเรียนนี้เป็นโมเดล ใครยากมาดูเกี่ยวกับลูกเสือมาได้ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ ที่เราปรับเปลี่ยนจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเพื่อมิให้ขัดต่อหลักการของศาสนา แล้วก็สามารถไปต่อยอดไปด้วยกัน นี่ก็คือวิธีการแก้ไขปัญหาที่มันเกิดขึ้นครับ”

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยังขาดความตระหนัก องค์กรความรู้ และความเข้าใจ ตลอดจนทักษะที่ถูกต้องในการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และหรืออาจจะยังไม่ทราบหรือไม่มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีทั้งในเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี สอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “หนังสือที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมานี้เนี่ยมันนานมากแล้ว แล้วเอกสารส่วนนี้เนี่ย ขาดการเผยแพร่ ในส่วนของระบบราชการเองก็ไม่มีภาระเน้นย้ำอยู่ตลอด ก็เลยขาดการรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดช่องว่างที่จะทำอะไรก็ตามที่ตัวเองเห็นความเหมาะสมอะไรประมาณนั้น” ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีก็เลยไม่กล้าที่จะดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ ด้าน แต่จะดำเนินการเฉพาะบางด้านที่สามารถดำเนินการได้ที่คิดว่าไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามทั้งด้านหลักการศรัทธา และด้านหลักการปฏิบัติ และจะคิดแก้ไขเองก็เกรงว่าจะขัดต่อ

ข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งขัดกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ถ้ามีเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีก็อาจจะดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีได้ในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “ก็เรื่องพิธีการบางอย่าง อย่างที่บอกครับ คือ เราไม่รู้ พอเราไม่รู้ว่าการลูกเสือเป็นยังไง พิธีการเป็นยังไง ต้องยอมรับว่าพิธีการของลูกเสือไทยค่อนข้างจะเยอะ และมันจะมีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง มันมีลัทธิเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นผมมองว่า พิธีการทั้งหลายเนี่ยนะครับ เราจะทำอะไร เราต้องย้อนกลับมาดูว่า ศาสนาเราสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้ามันไม่ได้เราก็อยาไปทำ ตัดส่วนที่ไม่ได้ออก แล้วก็เอาส่วนที่ได้มาใช้ มีโอหนเสี้ยก็ตัดไปซะ ยังใช้มืออื่นได้ ทำไมในเรื่องของพิธีการ ก็ถ้าหากว่ามันไม่รู้เรื่องเนี่ยมันเป็นปัญหาอย่างยิ่ง ยิ่งที่ว่าเราจะทำอะไรแบบไหน แล้วก็อยากจะให้ครูเรา ครูที่รับผิดชอบ และผู้บริหารต้องเข้าใจพิธีการ และก็ศึกษารายละเอียด”

4. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 นั้น สืบเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี อาจจะยังไม่สบายใจเกี่ยวกับการที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องของพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ พิธีการ แต่มีบางพิธีการที่สามารถปฏิบัติได้ก็จะปฏิบัติหากไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “ก็เรื่องพิธีการบางอย่าง อย่างที่บอกครับ คือ เราไม่รู้ พอเราไม่รู้ว่าการลูกเสือเป็นยังไง พิธีการเป็นยังไง ต้องยอมรับว่าพิธีการของลูกเสือไทยค่อนข้างจะเยอะ และมันจะมีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง มันมีลัทธิเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นผมมองว่า พิธีการทั้งหลายเนี่ยนะครับ เราจะทำอะไร เราต้องย้อนกลับมาดูว่าศาสนาเราสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้ามันไม่ได้เราก็อยาไปทำ ตัดส่วนที่ไม่ได้ออก แล้วก็เอาส่วนที่ได้มาใช้” ทั้ง ๆ ที่มีข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีออกมาแล้วก็ตาม และยังสอดคล้องกับรูนี กาลอ (2560) ที่ กล่าวว่า “ประเด็นปัญหาที่เราต้องหาข้อยุติว่าจะเอาแบบไหน ลักษณะยังไง ก็คือที่เราเสนอไปข้างต้นแล้วว่า ถ้าเราได้มีโอกาสได้คุยกันทั้งสำนักจุฬาราชมนตรีทั้งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ แล้วก็มีความเห็นว่าจะเป็นตัวแทนของ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา เป็นตัวแทนมาพูดคุย ประมวลว่ากรรมการยกร่าง แต่ก็มีผู้นำศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เพราะว่าบางทีมีแต่ครู

อย่างเดียวก็น่าโอเค แต่ในเรื่องปัจจัยรายละเอียดปลีกย่อยในด้านศาสนาลีก ๆ” เพื่อให้เป็นมติเอกฉันท์ และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ส่วนด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่ไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เห็นด้วย และหรือคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

5.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี ทั้งเพศชายและเพศหญิงในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีในปัจจุบันยังขาดความจริงจัง ความเอาใจใส่ และการให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาที่ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ จึงทำให้การปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านเพศไม่ได้ส่งผลต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีแต่อย่างใด สอดคล้องกับวีรยา คำแหง (2552 : 110) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีตามวงจรเดมมิ่งในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าประชากรที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีอายุต่างกัน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีใน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีอายุมากกว่า อาจจะยึดติดกับสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ จึงไม่ศึกษาหาข้อมูล และหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ที่สามารถปฏิบัติได้ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรืออาจจะไม่ทราบว่ามีเอกสารจากสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ก็เลยไม่ได้ดำเนินการทางด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีอย่างจริงจัง แต่อาจจะมีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีรุ่นใหม่ จะมีการศึกษาข้อมูล หาข้อเท็จจริง และเปิดใจเข้าร่วมการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้งในระดับ B.T.C. และ A.T.C. เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งในด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีและด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ที่ไม่แตกต่างกันนั้น ก็อาจจะเป็นเพราะว่าทุกโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีเป็นปกติอยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนก็ไม่ได้แต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีตลอดจนไม่ได้จัดพิธีการทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเท่านั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับจنگล เทียมหมอก (2547 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อองค์ความรู้

ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีนั้นจะได้มาก็ต่อเมื่อได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในระดับต่าง ๆ ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีนั้นไม่มีสาขาเฉพาะทางที่สามารถจบหลักสูตรในระดับปริญญาการศึกษาทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ หากแต่จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะทาง ด้านผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารี และการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีนั้นก็จะมียุทธศาสตร์ของวุฒิทางลูกเสือในแต่ละระดับ และแต่ละประเภทที่แตกต่างกันออกไป เช่น ประเภทลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ และจะมีระดับวุฒิทางลูกเสือ เช่น B.T.C. , A.T.C. , W.B. , A.L.T.C. , A.L.T. , L.T.C. และ L.T. คือระดับคุณวุฒิสถูที่สุดทางด้านลูกเสือ และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมาในแต่ละระดับก็จะมีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าครูผู้สอนที่จบปริญญาทางด้านศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์วิชาชีพครูมาก็อาจจะได้เข้ารับการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือมาแล้วในระดับ B.T.C. ในช่วงก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ข้อจำกัดของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี อาจจะได้จบปริญญาทางด้านศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มาโดยตรงจึงเป็นไปได้ว่า ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีมาในระดับ B.T.C. จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมพิชญ์ วงษ์ดวง (2557 : 146) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้งที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ ที่ว่า ถ้าทำแล้วมันจะขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเครื่องหมายและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี โดยที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูล

และหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ว่ามีแนวทางหรือไม่ที่จะให้ลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีแต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และสามารถจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ก็เลยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่มีข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมแล้วก็ตาม และอาจเป็นไปได้อีกว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีเป็นปกติอยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนก็ไม่ได้แต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีตลอดจนไม่ได้จัดพิธีการทางด้านลูกเสือและเนตรนารี เท่านั้นเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับโชคชัย แร่ทอง (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยปกติแล้วโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มีความที่แตกต่างกัน และแต่ละบริบทนั้นก็ย่อมมีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีที่แตกต่างกันออกไป อาจจะเป็นเฉพาะด้านหรือเฉพาะเรื่องที่สามารถจะดำเนินการได้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เลยทำให้สภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา นนทะสี (2557 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอนลูกเสือ และนายหมู่ลูกเสือในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานลูกเสือโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

6.1 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน พบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีในปัจจุบันมีครูเพศชายคิดเป็นร้อยละ 41.38 น้อยกว่าครูเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 58.62 จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนไม่ได้แบ่งแยกงานว่างานใด เป็นของครูผู้ชายหรือครูผู้หญิง ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกัน อีกทั้งยังมีการประชุมปรึกษาหารือในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีได้เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านเพศไม่ได้ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับชาญกิจ พุกษากิจ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพศชายและเพศหญิง มีทัศนะต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไม่แตกต่างกัน

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีอายุมากกว่า ก็อาจจะยึดติดกับสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ จึงไม่เปิดใจที่จะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และวิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่สามารถปฏิบัติได้ตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรืออาจเป็นไปได้ว่าไม่ทราบว่ามีเอกสารจากสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และวิธีการของลูกเสือและเนตรนารี หรืออาจจะทราบแต่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีก็เลยไม่ได้คาดหวังกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และวิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเท่าที่ควร จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านวิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีรุ่นใหม่จะมีการศึกษาข้อมูลหาข้อเท็จจริง และเปิดใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งในด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านวิธีการของลูกเสือและเนตรนารีตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อายุต่างกันโดยรวมมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจกมล เทียมหมอก (2547 : 73) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินกิจกรรมลูกเสือของผู้ผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีอายุแตกต่างกันมีการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6.3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาอาจจะไม่ส่งผลต่อองค์ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีนั้นจะได้มาก็ต่อเมื่อได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในระดับต่าง ๆ ซึ่งผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมาในแต่ละระดับก็จะมียุทธศาสตร์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันอาจเป็นไปได้อีกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและ

เนตรนารีมาแล้วบ้าง แต่ไม่ทราบว่า มีเอกสารจากสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่พอทราบว่า มีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมพิชญ์ วงษ์ด้วง (2557 : 146) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

6.4 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้งที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป อาจจะมีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ ที่ว่าถ้าทำแล้วมันจะขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี โดยที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ว่ามีแนวทางหรือไม่ที่จะให้ลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแต่งรูปแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และสามารถจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ก็เลยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี เท่าที่ควร แต่พอทราบว่า มีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงทำให้ผลการ

เปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีโดยรวมไม่แตกต่างกัน และอาจเป็นไปได้อีกว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาอยู่แล้ว แต่พอผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปทราบว่ามีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีแบบบูรณาการศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว จึงยังคงคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอีกด้วยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับโชคชัย แร่ทอง (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.5 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยปกติแล้วโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มีความที่แตกต่างกัน และแต่ละบริบทนั้นก็ย่อมมีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีที่แตกต่างกันออกไป อาจจะเน้นเฉพาะด้านหรือเฉพาะเรื่องเท่าที่สามารถจะดำเนินการได้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เลยทำให้ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา นนทะสี (2557 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนลูกเสือ และนายหมู่ลูกเสือในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานลูกเสือโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านพิธีการของลูกเสือและ

เนตรนารีที่ไม่แตกต่างกันนั้น ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานียังไม่ค่อยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในบางพิธีการ ซึ่งสอดคล้องกับอัศบลูละห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “เรื่องพิธีการบางอย่าง อย่างที่บอกครับ คือ เราไม่รู้ พอเราไม่รู้ว่ากระบวนการลูกเสือเป็นยังไง พิธีการเป็นยังไง ต้องยอมรับว่าพิธีการของลูกเสือไทยค่อนข้างจะเยอะ และมันจะมีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง มันมีลัทธิเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นผมมองว่า พิธีการทั้งหลายเนี่ยนะครับ เราจะทำอะไร เราต้องย้อนกลับมาดูว่า ศาสนาเราสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้ามันไม่ได้เราก็อำไปทำ ตัดส่วนที่ไม่ได้ออก แล้วก็เอาส่วนที่ได้มาใช้ ในขณะที่เดียวกัน นักวิชาการหรือผู้รู้ศาสนาเนี่ยะมีหลายทัศนะ บางโรงบอกว่าทำได้ บางโรงก็บอกว่าไม่ได้ แบบนี้มันก็เป็นปัญหา แต่บางโรงที่จัดได้ก็ทำไปตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพธงชาติมันก็แค่คำพูด เราไม่ได้สักการบูชา เราแค่เป็นการแสดงระลึกถึงชาติแค่นั้นเอง ในส่วนของสงบนิ่งก็อาจจะเข้าใจผิดในเรื่องของการนั่งสมาธิ หายใจออกหายใจเข้า พวกเราอาจจะไปพาเป็นอย่างอื่น แค่ว่าสงบนิ่ง มันเป็นเรื่องที่ดีที่เราได้ระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า หรือไม่ก็ตั้งใจตั้งเจตนาเอาไว้ว่า วันนี้เราจะทำความดีอะไรไว้ ซึ่งเมื่อเราสอนเด็กให้ทำแบบนี้ก็จะได้ผลบุญนะครับ ดีกว่าที่เราจะมานั่งตีความอะไรผิด ๆ มันเป็นแค่คำภาษาไทยที่ดีความไปกันเอง แต่ถ้าเรามีความชัดเจนในตรงนี้เรามานั่งคุยกันมันก็จะเปิดโอกาสให้เราได้แสดงความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในเรื่องของจัดการเรียนการสอนในเรื่องพิธีการเนี่ยะ ถ้าท่านคิดว่าแนวคิดของท่านหรืออาจจะมีความรู้เรื่องพิธีกรรม พิธีการ อันไหนที่ท่านคิดว่าทำได้ก็ทำ ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ก็ให้หยุดให้ข้ามขั้นตอนและให้หยุดเพื่อความสบายใจ” อีกทั้งยังสอดคล้องกับรุสนี กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “ประเด็นปัญหาที่เราต้องหาข้อยุติว่าจะเอาแบบไหน ลักษณะยังไง ก็คือที่เราเสนอไปข้างต้นแล้วว่า ถ้าเราได้มีโอกาสได้คุยกันทั้งสำนักจุฬาราชมนตรีทั้งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติแล้วก็มีตัวแทนอาจจะจะเป็นตัวแทนของ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา เป็นตัวแทนมาพูดคุย ประมวลว่ากรรมการยกร่าง แต่ก็มีผู้นำศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เพราะว่าบางทีมีแต่ครูอย่างเดียวก็โอเค แต่ในเรื่องปัจจัยรายละเอียดปลีกย่อยในด้านศาสนาลึก ๆ” เพื่อให้เป็นมติเอกฉันท์และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

7. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนากิจการลูกเสือและเนตรนารีของ
ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน
การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

7.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนากิจการ
กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน
การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่
พบมากที่สุด คือ ไม่มีเอกภาพในเรื่องของรูปแบบลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม รองลงมา คือ เครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีบางอย่างขัดต่อหลักการอิสลาม
และมีการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน แต่ทางโรงเรียนไม่ได้กำหนดให้แต่งรูปแบบ

ลูกเสือและเนตรนารี และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีไม่เอื้อต่อการประกอบพิธีทางศาสนา ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนา แนวทางที่มากที่สุดคือ ให้ส่วนกลางกำหนดให้ชัดเจนเลยว่าเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภทจะต้องแต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายอย่างไร และประกาศใช้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมอยู่ด้วยเพื่อจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน รองลงมา คือ ให้ส่วนกลางกำหนดแนวทางการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมเป็นการเฉพาะ และแต่งเครื่องแบบชุดนักเรียนปกติ และใช้ผ้าผูกคอแทนการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีในคาบที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีควรจะต้องเอื้อต่อการประกอบพิธีการทางศาสนา เช่น หมวก หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ของลูกเสือและเนตรนารี ที่ลูกเสือและเนตรนารีสวมใส่แล้วสามารถประกอบพิธีการทางศาสนาได้เลย

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควรเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “ตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมันก็โอเคครับ แต่ว่าพอถึงที่โรงเรียนจริง ๆ เนี่ยะ โรงเรียนจะใช้หรือไม่ใช้เนี่ยะมันอยู่ที่ว่าโรงเรียนของเขาเน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมลูกเสือจริงจังมากน้อยแค่ไหน แค่นั้นเองครับผม ” และการบริหารจัดการในเรื่องของเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเองไม่มีความเป็นเอกภาพในหมู่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเอง เช่น เนตรนารีบางโรงเรียนใส่ชุดสองท่อน บางโรงเรียนใส่ชุดแขกยาว บางโรงเรียนปล่อยชายเสื้อออกนอกกระโปรง บางโรงเรียนสวมใส่ในกระโปรง ตลอดจนสีของผ้าคลุม (ฮิญาบ) ก็ไม่สอดคล้องกับประเภทของลูกเสือ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “มันเป็นความไม่เป็นเอกภาพในเรื่องของเครื่องแบบที่เราได้ปฏิบัติ ก็คืออย่างที่ว่านั้นแหละ ทำตาม ๆ กันไป ปัญหามันก็เลยเกิดว่าผิดมั่ง ถูกมั่ง อะไรมั่ง ฉันทว่าอย่างนี้ดี ฉันทว่าอย่างโน้นดี ฉันทเห็นด้วยกับอย่างนี้” ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเองยังขาดองค์ความรู้ต่าง ๆ ในเรื่องของการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับบุรุษณี กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “ไม่ได้ศึกษารายละเอียด ส่วนมากก็จะปฏิบัติตาม ๆ กัน เห็นเพื่อนแต่งยังไง ก็แต่งไปยั้งั้นหรือไม่ก็ถามบ้าง แต่ถามบางคน คนที่เขาอยากจะถามใคร เขาก็ไปถาม ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลว่าคนนั้นรู้ชัดแจ้งแค่ไหน โดยเฉพาะในเรื่องของเครื่องแต่งกาย เพราะบางคนเขาก็ถามไป เนี่ยะ เธอแต่งตัวแบบนี้ ออเตียฉันทจะแต่งบ้าง แบบนั้นกะ ก็แบบไม่ได้ศึกษาหนังสือ ซึ่งทั้ง ๆ ที่หนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีเนี่ยะระบุชัดเจนมาก ” ตลอดจนขาดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีว่าด้วยเรื่องการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องสำหรับมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “และก็อีกอย่างก็คือหนังสือที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมาเนี่ยะมันนานมากแล้ว แล้วเอกสารส่วนนี้เนี่ยะ ขาดการเผยแพร่ ในส่วนของระบบราชการเองก็ไม่มีภาระเน้นย้ำอยู่ตลอด ก็เลยขาดการรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดช่องว่างที่จะ

ทำให้เครื่องแบบนี้มันเป็นเอกฉันท์ ใครคิดจะทำอะไรก็ทำตามที่ตัวเองเห็นความเหมาะสมอะไรประมาณนั้น”

ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตลอดหลักสูตรเพราะขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนสื่อประกอบกิจกรรม รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารียังขาดการบูรณาการอิสลามโดยเฉพาะจากตัวบทอัลกุรอานและอัลหะดีษ และการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารียังไม่ชัดเจน และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ สถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนาแนวทางที่มากที่สุด คือ ภาครัฐควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนสื่อประกอบการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ให้ผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทุกคนศึกษาอัลกุรอานและอัลหะดีษเพื่อถอดบทเรียนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ และนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กระบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ และผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีควรตระหนักในเรื่องของการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กิจกรรมให้เป็นกิจจะลักษณะ และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมเท่าที่สามารถจัดได้ และหรือจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ที่มีอยู่ หรืออาจจะด้วยการจัดแยกคาบสอน หรือแยกกองในการจัดกิจกรรมเพื่อลดประชากรของลูกเสือและเนตรนารีให้น้อยลง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยังขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งสอดคล้องกับนิสฺฮะมี ระเด่นอาหมัด (2560) ที่กล่าวว่า “บางโรงก็จัดได้ดี แต่บางโรงก็ยังติดในเรื่องของงบประมาณ คือตามสภาพ และเป็นไปตามความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนด้วยครับ” ทั้งในเรื่องของเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา และการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และยังสอดคล้องกับสมชาย สุขเกษม (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สุนทร ทัด, 2549 : 97) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานกิจการลูกเสือ ได้แก่ ขาดผู้สนับสนุน ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ และขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม และในขณะเดียวกันผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีบางท่านอาจจะไม่เชี่ยวชาญทางด้านถอดบทเรียนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษในการนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กระบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ และผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีเองยังขาดความตระหนักในเรื่องการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในการจัดกิจกรรมที่เป็นกิจจะลักษณะ ตลอดจนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานียังมีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ด้านพื้นที่ คาบสอน และอัตรากำลังของผู้กำกับที่มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี

ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ รูปแบบและขั้นตอนของพิธีการทางลูกเสือบางอย่างยังขัดต่อหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ด้านพิธีการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้กำกับเองยังขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในเรื่ององค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนา แนวทางที่มากที่สุด คือ ให้ส่วนกลางหรือสำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีออกแนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีลูกเสือและเนตรนารีมุสลิม และประกาศใช้อย่างเป็นทางการเพื่อเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ให้ทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช.ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ทบทวนการเป็นผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักการของศาสนาอิสลาม และเชี่ยวชาญทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เห็นภาพทั้งทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง และจะต้องนิเทศ ติดตามผลในการดำเนินการอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานียังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี หรือไม่ก็อาจจะเกรงว่าถ้าจัดพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือและเนตรนารีแล้วมันจะขัดหรือผิดต่อหลักการของศาสนาอิสลามในด้านหลักการศรัทธา และในด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเอง จึงเกิดข้อกังขาในหลาย ๆ พิธีการ ว่าพิธีการใดทำได้ พิธีการใดทำไม่ได้ แล้วมีแนวทางที่มุสลิมสามารถปฏิบัติได้มากนักน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลละห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “มันเกิดจากความไม่ชัดเจน ความไม่รู้ของพวกเราด้วย ความไม่รู้ของครูที่เป็นมุสลิมเราเนี่ย ละทิ้งภาระหน้าที่ตรงนี้ในขณะที่เดียวกันนักวิชาการหรือผู้รู้ศาสนาเนี่ยะมีหลายทัศนะ บางโรงบอกว่าทำได้ บางโรงก็บอกว่าไม่ได้ แบบนี้มันก็เป็นปัญหา แต่บางโรงที่จัดได้ก็ทำไปตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพธงชาติมันก็แค่คำพูด เราไม่ได้สักการบูชา เราแค่เป็นการแสดงระลึกถึงชาติแค่นั้นเอง ในส่วนของสงบนิ่งก็อาจจะเข้าใจผิดในเรื่องของการนั่งสมาธิ หายใจออกหายใจเข้า พวกเราอาจจะไปพาเป็นอย่างอื่น แค่ว่าสงบนิ่ง มันเป็นเรื่องที่ดีที่เราได้ระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า หรือไม่ก็ตั้งใจตั้งเจตนาเอาไว้ว่า วันนี้เราจะทำความดีอะไรไว้ ซึ่งเมื่อเราสอนเด็กให้ทำแบบนี้ก็ได้ผลบุญนะครับ ดีกว่าที่เราจะมานั่งตีความอะไรผิด ๆ มันเป็นแค่คำภาษาไทยที่ดีความไปกันเอง แต่ถ้าเรามีความชัดเจนในตรงนี้เรามานั่งคุยกันมันก็จะเปิดโอกาสให้เราได้แสดงความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องพิธีการเนี่ยะ ถ้าท่านคิดว่าแนวคิดของท่านหรืออาจจะมีความรู้เรื่องพิธีกรรม พิธีการ อันไหนที่ท่านคิดว่าทำได้ดีทำ ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ก็ให้หยุด ให้ข้ามขั้นตอนและให้หยุดเพื่อความสบายใจ”

7.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีของครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีเอกภาพในเรื่องของเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รองลงมา คือ เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี นักเรียนใส่บ้าง ไม่ใส่บ้าง และยังไม่เป็นไปตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด และเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีบางอย่างขัดต่อหลักการอิสลาม และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีไม่เอื้อต่อการประกอบพิธีทางศาสนา ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนา แนวทางที่มากที่สุด คือ ให้ส่วนกลางกำหนดให้ชัดเจนเลยว่าเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภท จะต้องแต่งเครื่องแบบ และติดเครื่องหมายอย่างไร และประกาศใช้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมอยู่ด้วย เพื่อจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน รองลงมา คือ สร้างความตระหนักในเรื่องของการแต่งเครื่องแบบ และการติดเครื่องหมาย พร้อมกับให้ครูผู้สอนสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน โดยที่ครูผู้สอนแต่งเครื่องแบบทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี และให้ส่วนกลางกำหนดแนวทางการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมเป็นการเฉพาะ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีควรจะต้องเอื้อต่อการประกอบพิธีการทางศาสนา เช่น หมวก หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ของลูกเสือและเนตรนารี ที่ลูกเสือและเนตรนารีสวมใส่แล้วสามารถประกอบพิธีการทางศาสนาได้เลย

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอาจจะยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี จึงทำให้ขาดเอกภาพในเรื่องของเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และยังไม่เป็นไปตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด ตลอดจนเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีบางอย่างยังขัดต่อหลักการอิสลาม อีกทั้งไม่เอื้อต่อการประกอบพิธีทางศาสนาซึ่งสอดคล้องกับมารีน่า เบญจเหม (2560) ที่กล่าวว่า “อาจจะเกิดจากความเข้าใจของคุณครู เรื่องแรกนะคะที่มีความคิดเห็นก็คือ เรื่องความเข้าใจของคุณครู คุณครูเขาอาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติด้วย หรือในส่วนที่สำนักจุฬาราชมนตรีแนะนำว่าสามารถแต่งเครื่องแบบได้และเหมาะสมกับบริบทที่เป็นอยู่ เป็นไปได้คะว่าอาจจะยังไม่แพร่หลาย คุณครูบางท่านอาจจะยังไม่รับรู้ตรงนี้เนี่ยอะคะ ว่าลูกเสือสามารถแต่งเครื่องแบบได้ตามบริบทของศาสนาอิสลาม สามารถแต่งชุดยาว แต่งขายาวได้ตามหลักการของศาสนาได้เลยโดยที่ไม่ผิดต่อระเบียบของลูกเสือ” อีกทั้งส่วนกลางไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนเลยว่าเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภท จะต้องแต่งเครื่องแบบและติดเครื่องหมายอย่างไร และการประกาศใช้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนรัฐบาลที่ไม่ใช่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีนักเรียนมุสลิมอยู่ด้วยก็ยังไม่มีการที่ชัดเจนอีกด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับฮัสnulละเกาะห์ กาลอ (2560)

ที่กล่าวว่า “มันเป็นความไม่เป็นเอกภาพในเรื่องของรูปแบบที่เราได้ปฏิบัติ ก็คืออย่างที่ว่านั้นแหละ ทำตาม ๆ กันไป ปัญหามันก็เลยเกิดว่าผิดมั่ง ถูกมั่ง อะไรมั่ง ฉะนั้นอย่างนี้ดี ฉะนั้นอย่างโน้นดี ฉะนั้นเห็นด้วยกับอย่างนี้ และก็อีกอย่างก็คือหนังสือที่สำนักจุฬาราชมนตรีเสนอแนะมาเนี่ยมันนานมากแล้ว แล้วเอกสารส่วนนี้เนี่ย ขาดการเผยแพร่ ในส่วนของระบบราชการเองก็ไม่มีภาระเน้นย้ำอยู่ตลอด ก็เลยขาดการรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดช่องว่างที่จะทำให้รูปแบบนี้มันเป็นเอกฉันท์ ใครคิดจะทำอะไรก็ทำตามที่ตัวเองเห็นความเหมาะสมอะไรประมาณนั้น” และในขณะเดียวกันครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเองยังขาดความตระหนักในเรื่องของการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายพร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนอีกด้วย ซึ่งครูผู้สอนเองก็ต้องแต่งเครื่องแบบทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี และให้ส่วนกลางกำหนดแนวทางการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมเป็นการเฉพาะ ตลอดจนเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ก็ควรจะเอื้อต่อการประกอบพิธีการทางศาสนา เช่น หมวก หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ของลูกเสือและเนตรนารี ที่ลูกเสือและเนตรนารีสวมใส่แล้วสามารถประกอบพิธีการทางศาสนาได้เลย

ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารียังขาดการบูรณาการอิสลามโดยเฉพาะจากตัวบทอัลกุรอานและอัลหะดีษ รองลงมา คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตลอดหลักสูตรเพราะขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนสื่อประกอบกิจกรรม และการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารียังไม่ชัดเจน และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ สถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนาแนวทางที่มากที่สุด คือ ให้ผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทุกคนศึกษาอัลกุรอานและอัลหะดีษเพื่อถอดบทเรียนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ และนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กระบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ รองลงมา คือ ภาครัฐควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนสื่อประกอบการจัดกิจกรรม และผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีควรตระหนักในเรื่องของการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กิจกรรมให้เป็นกิจลักษณะ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมเท่าที่สามารถจัดได้ และหรือจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ที่มีอยู่ หรืออาจจะด้วยการจัดแยกคาบสอน หรือแยกกองในการจัดกิจกรรมเพื่อลดประชากรของลูกเสือและเนตรนารีให้น้อยลง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอาจจะไม่เชี่ยวชาญทางด้านถอดบทเรียนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษที่จะนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กระบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ เพราะส่วนใหญ่ครูที่สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็คือครูที่สอนวิชาสามัญ จึงทำให้ยากต่อการถอดบทเรียนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษที่จะนำมาปรับใช้ในการ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี ขณะเดียวกันภาครัฐเองก็ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนสื่อประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับนิสฺไฮมี ระเด่นอาหมัด (2560) ที่กล่าวว่า “บางโรงเรียนก็จัดได้ดี แต่บางโรงเรียนก็ยังไม่ดีในเรื่องของงบประมาณคือตามสภาพ และเป็นไปตามความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนด้วยครับ” และยังสอดคล้องกับสมชาย สุขเกษม (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สุนทร ทัด, 2549 : 97) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานกิจการลูกเสือได้แก่ ขาดผู้สนับสนุน ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ และขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ในขณะเดียวกันผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีเองก็ควรตระหนักในเรื่องของการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กิจกรรมให้เป็นกิจลักษณะ และการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเองก็จัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีเท่าที่สามารถจัดได้ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ที่มีอยู่ หรืออาจจะด้วยการจัดแยกคาบสอน หรือแยกกองในการจัดกิจกรรมเพื่อลดประชากรของลูกเสือและเนตรนารีให้น้อยลง

ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ รูปแบบและขั้นตอนของพิธีการทางลูกเสือบางอย่างยังขัดต่อหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม และข้อที่มีความถี่ความถี่น้อยที่สุด คือ ด้านพิธีการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้กำกับเองยังขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในเรื่ององค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ส่วนแนวทางการแก้ไขและพัฒนา แนวทางที่มากที่สุดคือให้ส่วนกลางหรือสำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีออกแนวทาง หรือวิธีการในการปฏิบัติในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมและประกาศใช้อย่างเป็นทางการเพื่อเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ให้ทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช.ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ทบทวนการเป็นผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักการของศาสนาอิสลาม และเชี่ยวชาญทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เห็นภาพทั้งทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง และจะต้องนิเทศ ติดตามผลในการดำเนินการอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนกลางหรือสำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรียังออกแนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติในด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมยังไม่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนที่มีลูกเสือและเนตรนารีมุสลิม และการประกาศใช้อย่างเป็นทางการเพื่อให้เป็นเอกภาพในการปฏิบัติก็ยังไม่มีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับฮัสบูลเลาะห์ กาลอ (2560) ที่กล่าวว่า “มันเกิดจากความไม่ชัดเจน ความไม่รู้ของพวกเราด้วย ความไม่รู้ของครูที่เป็นมุสลิมเราเนี่ยะ ละทิ้งภาระหน้าที่ตรงนี้ ในขณะที่เดียวกันนักวิชาการหรือผู้รู้ศาสนาเนี่ยะมีหลายทัศนะ บางโรงเรียนบอกว่าทำได้ บางโรงเรียนก็บอกว่าไม่ได้ แบบนี้มันก็เป็นปัญหา แต่บางโรงเรียนที่จัดได้ก็ทำไปตามปกติ

ไม่ว่าเป็นการเคารพธงชาติมันก็แค่คำพูด เราไม่ได้สักการบูชา เราแค่เป็นการแสดงระลึกถึงชาติแค่นั้นเอง ในส่วนของสงบนิ่งก็อาจจะเข้าใจผิดในเรื่องของการนั่งสมาธิ หายใจออกหายใจเข้า พวกเราอาจจะไปพาเป็นอย่างอื่น แค่ว่าสงบนิ่ง มันเป็นเรื่องที่ดีที่เราได้ระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า หรือไม่ก็ตั้งใจตั้งใจเจตนาเอาไว้ว่า วันนี้เราจะทำความดีอะไรไว้ ซึ่งเมื่อเราสอนเด็กให้ทำแบบนี้ก็จะได้ผลบุญนะครับ ดีกว่าที่เราจะมานั่งตีความอะไรผิด ๆ มันเป็นแค่คำภาษาไทยที่ตีความไปกันเอง แต่ถ้าเรามีความชัดเจนในตรงนี้เรามานั่งคุยกันมันก็จะเปิดโอกาสให้เราได้แสดงความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องพิธีการเนียะ ถ้าท่านคิดว่าแนวคิดของท่านหรืออาจจะมีความรู้เรื่องพิธีกรรม พิธีการ อันไหนที่ท่านคิดว่าทำได้ก็ทำ ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ก็ให้หยุด ให้ข้ามขั้นตอนและให้หยุดเพื่อความสบายใจ” ในขณะเดียวกันทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จัดให้มีการฝึกอบรมทบทวนการเป็นผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี กับวิทยาการที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักการของศาสนาอิสลาม และเชี่ยวชาญทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เห็นภาพทั้งทฤษฎีและแนวการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และจะต้องนิเทศติดตามผลในการดำเนินการอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำหนดนโยบาย

1.1.1 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกำหนดแนวทางหรือระเบียบข้อบังคับในการแต่งเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภท และประกาศใช้อย่างเป็นทางการสำหรับลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมทั้งในโรงเรียนของรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

1.1.2 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกำหนดแนวทางหรือระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีทุกประเภทในสถานศึกษาสำหรับมุสลิม และประกาศใช้อย่างเป็นทางการสำหรับลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมทั้งในโรงเรียนของรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

1.1.3 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกำหนดแนวทางหรือระเบียบข้อบังคับในการจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีทุกประเภทสำหรับมุสลิม

และประกาศใช้อย่างเป็นทางการสำหรับลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมทั้งในโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

1.1.4 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีจัดทำเอกสารคู่มือในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม

1.1.5 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักจุฬาราชมนตรีจัดตั้งศูนย์กลางในการประสานงาน (Islamic Scout Center of Thailand) และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมในประเทศไทยและลูกเสือมุสลิมนานาชาติ

1.1.6 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้งคณะทำงานส่วนกลางหรือคณะผู้ทรงคุณวุฒิลูกเสือมุสลิมในการประสานงานและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิม

1.1.7 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีระดับต่าง ๆ แต่ละประเภท สำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมและผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีต่างศาสนิกเพื่อให้รู้วิธีการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมที่ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.2.1 แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นสารสนเทศ และเป็นแนวทางให้กับผู้เกี่ยวข้องใช้ศึกษาวางแผนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

1.2.2 ผลการสำรวจสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ได้ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ควรนำผลการศึกษาไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในระดับต่าง ๆ แต่ละประเภทให้กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักการของศาสนาอิสลามและเชี่ยวชาญทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เห็นภาพทั้งทฤษฎีและแนวการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และนิเทศ ติดตามผลในการดำเนินการอย่างใกล้ชิดหลังจากการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.4 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรวางแผนและดำเนินการพิจารณาและจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ตลอดจนการวางแผนพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอน สนับสนุนและจัดงบประมาณในการพัฒนาให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ และคุณวุฒิทางลูกเสือเพิ่มขึ้น

1.2.5 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรมีการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และนำผลการประเมินนั้น มาใช้ในการกำหนดทิศทาง และแนวทางการพัฒนา การบริหารงานลูกเสือให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1.3.1 ผู้บริหารควรมีการดำเนินการร่วมกับครูผู้สอนในการศึกษาหลักการของศาสนาอิสลามเพื่อถอดบทเรียนและนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อกำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการบริหารงานลูกเสือ มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนา วัตถุประสงค์ วิธีการ และหลักสูตรลูกเสือ โดยจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีความพร้อม เพื่อที่จะได้กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาลูกเสือให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

1.3.2 ผู้บริหารควรดำเนินการแบ่งสายการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และการกำหนดบทบาทและหน้าที่ รวมทั้งการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษาให้ชัดเจน และให้อิสระในการบริหารกิจกรรมในกองลูกเสือของตน

1.3.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันกำหนดแนวทางการบริหารงานลูกเสือ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนเห็นความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือและควรกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางลูกเสือเข้ารับการฝึกอบรม และให้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับสูงขึ้นโดยให้การสนับสนุน ด้าน งบประมาณ เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอน โดยนำผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือมาประกอบการพิจารณา ความดีความชอบ สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ในวันที่มีการสอนลูกเสือควรกำหนดให้ครูทุกคนแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

1.3.4 ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูผู้สอนดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลามในเรื่องการประชุมชายหมู่และการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือและจัดห้องลูกเสือและสถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือได้ปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมและทำความเข้าใจให้ครูจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรอย่างถูกต้อง คือ มีการเปิดและปิดประชุมกองเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ ให้มีการดำเนินการเข้าค่ายพักแรม โดยคณะครูในโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูและลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น

1.3.5 ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบและควบคุม ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กิจกรรมให้เป็นกิจจะลักษณะ และเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ปรับปรุงให้มีระบบการประเมินที่ชัดเจน มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ ประเมินผลการจัดกิจกรรมของครูและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนงาน และนโยบายเพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1.4.1 ครูควรศึกษาหลักการศาสนาอิสลามเพื่อถอดบทเรียนและนำมาปรับใช้ในการ

จัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กระบวนการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

1.4.2 ครูควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม และบริบทของสถานศึกษาแล้วนำมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือจัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว และกำหนด แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไปบูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ

1.4.3 ครูควรดำเนินการจัดหมู่ การตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ และการกำหนดตัวผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บริหารแต่งตั้งให้มีตำแหน่งทางลูกเสือถูกต้องตามโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.4.4 ครูควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเข้ารับการฝึกอบรมให้มีคุณวุฒิทางลูกเสือในระดับสูงขึ้นไป และเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแต่งเครื่องแบบลูกเสือทุกครั้งในวันที่มีการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ

1.4.5 ครูควรประชุมนายหมู่และการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประชุมมาใช้ในการวางแผน ดำเนินการจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักการของศาสนา จัดให้มีการเปิดและปิดประชุมกองเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ การวางแผนและดำเนินการเข้าค่ายพักแรมโดยคณะครูในโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน

1.4.6 ครูควรตระหนักในเรื่องของการแยกหญิงแยกชายในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในทุก ๆ กิจกรรมให้เป็นกิจจะลักษณะ

1.4.7 ครูควรจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ ปรับปรุง ระบบการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือและ สอบวิชาพิเศษ ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุง แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประเมินผลการใช้แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาแนวทางต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนรัฐบาล

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบหรือโมเดลในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมในประเทศไทย ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

2.5 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหารงานลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน และศึกษาค้นคว้าแนวทางในการจัดทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.6 ควรมีการศึกษารูปแบบและวิธีการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีของมุสลิมในกลุ่มประเทศอาเซียน และหรือกลุ่มประเทศอาหรับเพื่อถอดบทเรียนและนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมในประเทศไทย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2552.ร่างแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพมหานคร.

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย.2542.พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมาย
ภาษาไทย.อัลมะดีนะฮ์ อัลมุเนาะเราะฮ์ : ศูนย์กษัตริย์ฟ้าฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย.2553.คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต.
กรุงเทพฯ.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.(2542, 19 สิงหาคม).ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116
(ตอนที่74), หน้า 24.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2557.การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และAMOS.พิมพ์ครั้งที่
ที่ 15.กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสเซอร์แอนด์ดี.

วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย :

จنگล เทียมหมอก.2547.ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

จรวัยพร ธรณินทร์.(2537 กรกฎาคม-สิงหาคม).การพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาด้านลูกเสือ.
วารสารกรมสามัญศึกษา 37(58) : 20.

ชาญกิจ พุกชากิจ.2547.การศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี.วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.

โชคชัย แร่ทอง.2540.การปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.วิทยานิพนธ์
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปรัชญา นนทะสี.2557.สภาพการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ระวีวรรณ ไตรคุ้มตัน.2553.ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของบุคลากรโรงเรียนระดับ
หิโนประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี.หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพมหานคร.

วาสนา เจริญเปลี่ยน.2553.การศึกษาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขต
จังหวัดราชบุรี.วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม
2553) หน้า 210.

วีรยา คำแหง.2552.สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีตามวงจรเดม
มิ่งในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุนทร ทัด.2549.การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี.สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุเมธ สุจริยวงศ์.2550.สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
มีนบุรี กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมพิชญ์ วงษ์ด้วง.2557.การดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ระบบออนไลน์ :

คณะลูกเสือแห่งชาติ. (2551).หลักการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรม
ลูกเสือ.[ออนไลน์]. <http://www.scoutthailand.org/scout.page/?id=id.04&i=43> สืบค้น
เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559.

บุคลากร :

เจมูอำหมัด เจอะอามะห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ เป็นผู้สัมภาษณ์,
โรงเรียนอามานะศักดิ์ ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2560

นิสุโฮมี ระเด่นอำหมัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ
สโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานี ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2560

รุสนี กาลอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ เป็นผู้สัมภาษณ์,
โรงเรียนบ้านกอแลปีละ ที่ตั้ง ตำบลปะกาอะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2560

มารีน่า เบญจเหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ เป็นผู้สัมภาษณ์,
โรงเรียนชุมชนบ้านกะมียอ ที่ตั้ง ตำบลกะมียอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2560

อับลเราะฮ์มาน ฟุอัด อาลมุฮัมมัดอาลี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ
สโมสรลูกเสือมุสลิมจังหวัดปัตตานี ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2560

ฮัสบุลเลาะห์ กาลอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาทิตย์ นูระบ๊าฟ เป็นผู้สัมภาษณ์,
โรงเรียนบ้านย็อริง ที่ตั้ง ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2560

Prince of Songkla University
Pattani Campus